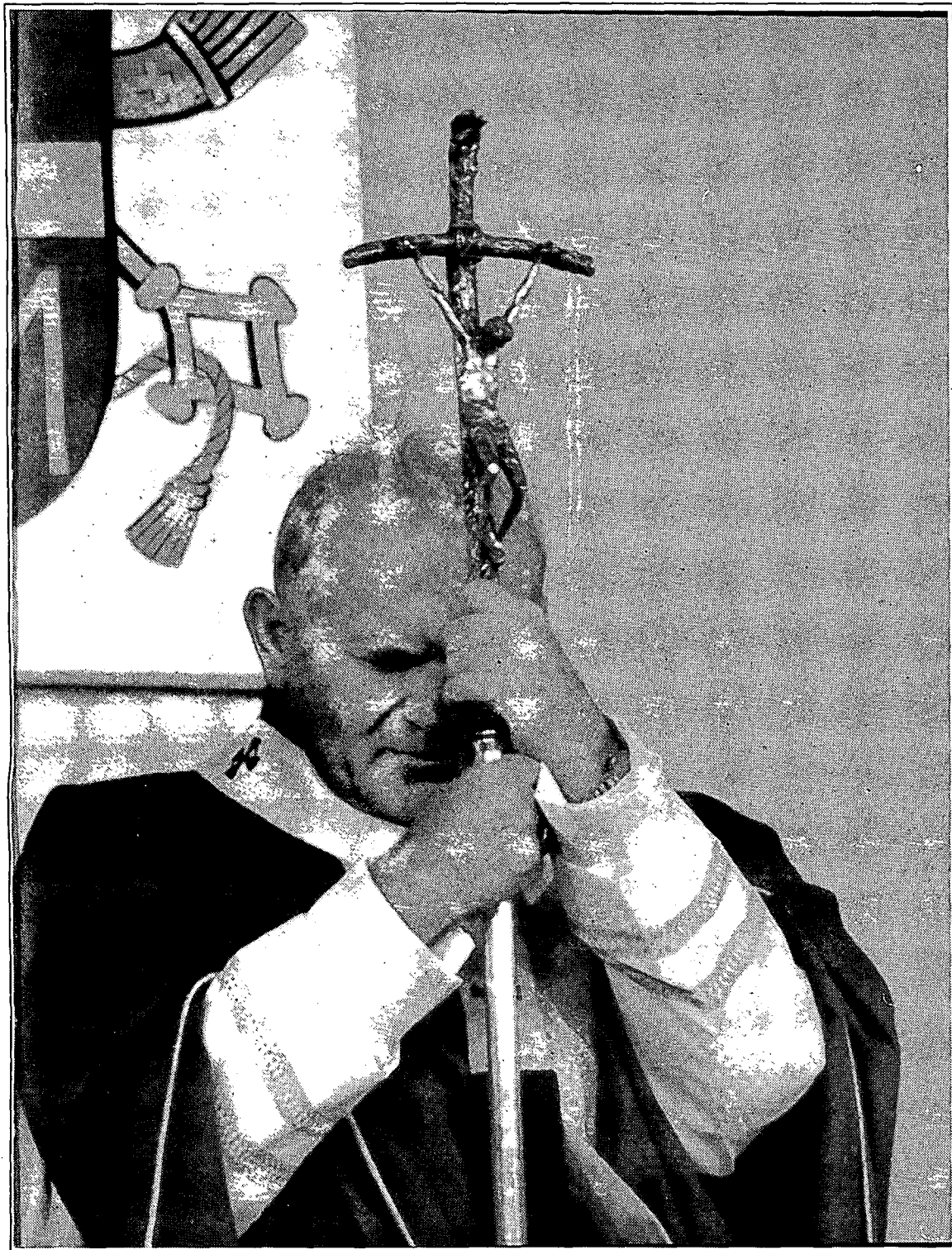

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 30 de desembre de 1993 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XV - Núm. 745 175 ptes.

1994: Any Internacional de la Família

Família, viu la teva missió!

«Família, tu tens una missió d'importància primordial: contribuir a la construcció de la pau, que és un bé indispensable pel respecte i el desenvolupament de la mateixa vida humana. Conscient que la pau no s'obté d'una vegada per sempre, mai no has de cansar-te de buscar-la! Jesús, amb la seva mort a la creu, ha deixat la seva pau a la humanitat, assegurant la seva presència perenne. Exigeix aquesta pau, resa per aquesta pau, treballa per ella!

Vosaltres, pares, teniu la responsabilitat de formar i educar els fills perquè siguin persones de pau; per això, sigueu vosaltres els primers constructors de pau.

Vosaltres, fills, oberts vers el futur amb l'ardor de la vostra joventut, plena de projectes i il·lusions, aprecieu el do de la família, prepareu-vos per a la responsabilitat de construir-la o promoure-la, segons les respectives vocacions que Déu us concedeix. Fomenteu el bé i pensament de pau.

Vosaltres, avis, que amb els altres parents representeu en la família uns vincles insubstituïbles i preciosos entre les generacions, aporteiu generosament la vostra experiència i el testimoni per unir el passat amb el futur en un present de pau.»

Missatge pontifici dedicat a la família amb motiu de la Jornada Mundial de la Pau pàgs. 14 i 15

• Text íntegre

Missatge de Nadal del papa Joan Pau II.

a pàg. 5

• El camí forçat de l'emigració a Occident

Les minories cristianes del Pròxim Orient.

Un article de Jean Aucagne
a pàgs. centrals

VEUS JOVES

• VIII Trobada «Jesús inspira la nostra objecció».

Mons. Joan-Enric Vives demana més reconeixement eclesial dels objectors.

Una informació de Guillem Farré a pàg. 13

• I Congrés Internacional de Comunicació

L'Església ha d'augmentar la seva presència als mitjans de comunicació.

Informació a pàg. 17

ITINERARI BÍBLIC!

PEL CAMÍ DE LA TERRA PROMESA

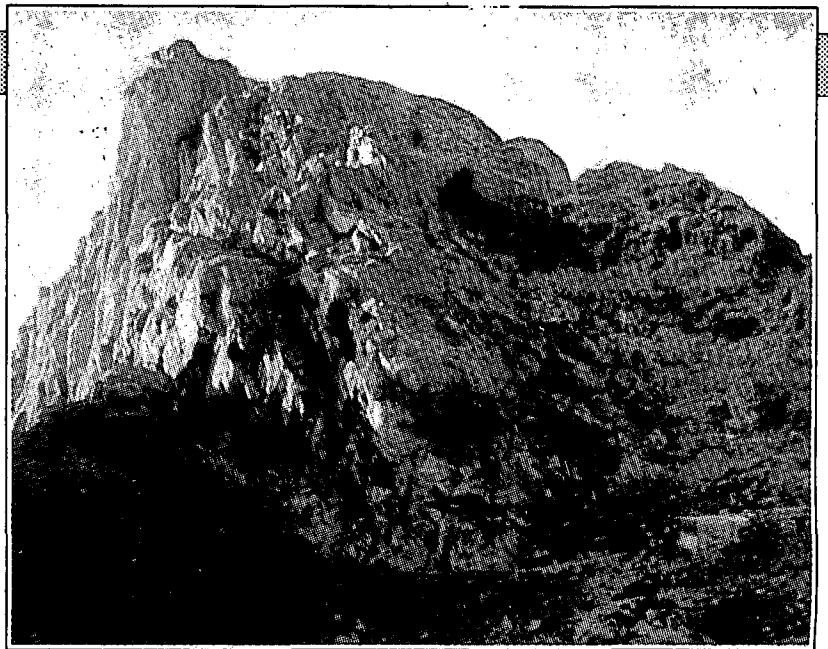
Pelegrinatge del Caire a Jerusalem seguint la ruta de l'Èxode
(Egipte/Jordània/Israel)

Del 15 al 27 de febrer de 1994

Seguint, des de l'antic Egipte i en el context de les civilitzacions d'altres èpoques, el camí de la Terra Promesa, per tal d'arribar a l'escenari de la nostra redempció: la ciutat santa de Jerusalem.

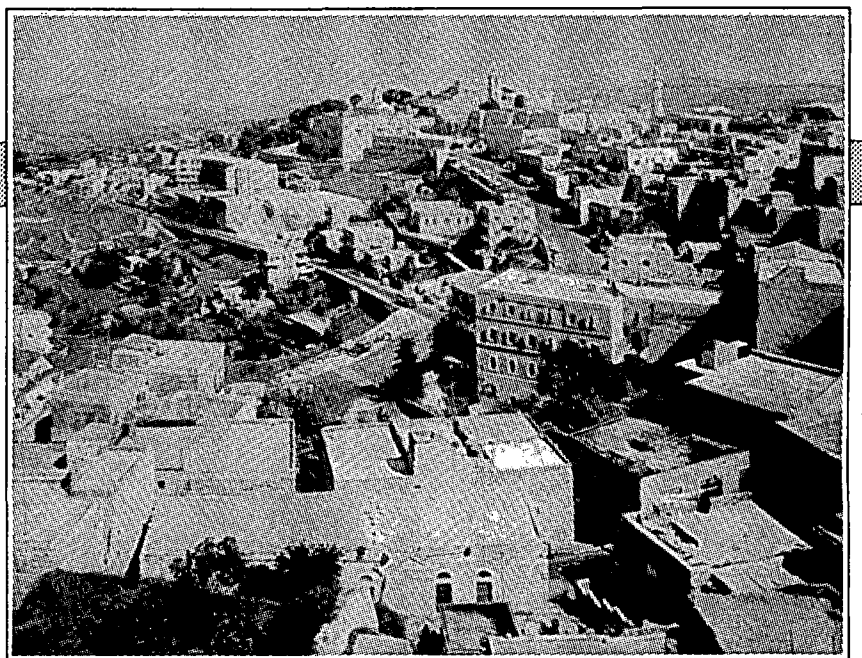
EGIPTE

- **EL CAIRE:** museu Egipci, ciutadella, esglésies coptes i basar
- **MEMFIS / SAKKARA / GIZEH:** piràmides i esfinx
- **CANAL DE SUEZ:** mar Roig: **SINAÍ:** ascensió per Santa Caterina

JORDÀNIA

- **PETRA:** clos monumental dels nabateus (antiga seu episcopal)
- **SHOBAK:** torrent d'Arnon / **KERAK:** castell croat
- **MONT NEBO:** santuari de Moisès / **MADABA:** mapa-mosaic bizantí
- **AMMAN:** ciutadella, teatre romà, basars...
- **CASTELLS DEL DESERT:** Quasr al-Harana, Josr Amra...

ISRAEL

- **JERICÓ:** la primera ciutat del món i el jardí de Judea
- **NATZARET:** lloc de l'encarnació i la vida familiar de Jesús
- **BANIAS:** fonts del Jordà / **TIBERÍADES:** mar de Galilea
- **BETLEM:** santuari del naixement de Jesús i camp dels pastors
- **JERUSALEM:** via Dolorosa (viacrucis) i sant sepulcre
temple: mur occidental i esplanada (mesquites)
muntanya de les Oliveres: Getsemaní i vistes de la ciutat

Aquest itinerari, junt amb les Rutes de sant Pau i els pelegrinatges a Terra Santa, forma part dels

ITINERARIS BÍBLICS DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

L'evangelització de la família, en l'horitzó del nostre Concili

¿Serà el 1994 un any propici a la família? Aquesta és, si més no, la nostra esperança i la de molts, arreu del món, en aquests moments. Que l'Any Internacional de la Família, establert per les Nacions Unides, vagi més enllà d'un bon desig i incideixi positivament en la realitat familiar de cada dia. De tots depèn aconseguir-ho...

El Papa ha posat en relació la família i la pau. Perquè és en la convivència familiar on es forja la identitat de la persona i on és possible, doncs, preparar un futur de concòrdia. També perquè la família i, sobretot, els infants, són les primeres víctimes de la guerra. «Cal denunciar un fet molt trist, diu el Missatge de Joan Pau II en

la jornada de la pau: dissortadament, nois i noies i àdhuc nens, prenen part activa avui i cada dia més en conflictes armats.» «En altres casos, són implicats en una veritable cultura de la violència, segons la qual la vida compta molt poc i matar no sembla immoral». La família construeix la pau quan és comunitat de vida i d'amor i transmet aquests valors testimoniants més que no pas ensenyant-los, diu també el Missatge papal. Totes les persones de bona voluntat, encara que divergeixin per raons ideològiques o religioses, compartiran el sentit d'aquestes reflexions.

El tema de la família, però, té aspectes més polèmics que els esmentats i l'any que comença els posarà, sens dubte, damunt la taula. Sentirem propostes sobre una diversitat d'hipòtesis, més o menys sorprenents, que ja són a l'ambient: unions inestables per principi... criteris diversament oberts a la comunicació de la vida... famílies volgudament monoparentals... unió de parelles d'un mateix sexe... En el fons, la qüestió decisiva que diferencia la concepció cristiana de la família d'altres de possibles és aquesta: es tracta d'inventar-nos l'home i, per tant, també la seva dimensió familiar... ¿o es tracta

d'acollir l'existència humana com un do de Déu que porta inscrit, com a garantia de felicitat, un projecte del Creador? «Déu, afirma el Missatge del Papa, vol que la humanitat visqui amb harmonia i amb pau, i això té el fonament en la naturalesa mateixa de l'ésser humà, creat a imatge seva. Aquesta imatge divina es realitza no només en l'individu, sinó també en aquella singular comunitat de persones que s'estableix entre un home i una dona, unit en l'amor fins a tal punt que esdevenen una sola carn (Gen. 2,24)». Retrobar aquest gran pla de Déu des de la nostra malmesa situació moral i reconstruir-lo amb Jesucrist vivent en la seva Església és una actitud clarament diversa que la de qui es planteja possibles noves formes de família, com si tot fos igualment opcional.

Des d'aquesta perspectiva, l'Any Internacional de la Família se'ns presenta als cristians com un any d'evangelització de la família. Cal que hi entrem amb aquesta disposició. Ara que el Concili Provincial de la Tarraconense inicia la seva fase diocesana de preparació, és bo recordar que en el primer dels seus temes, «anunciar l'Evangeli a la nostra societat» hi entra precisament la reflexió sobre la família, els seus problemes i el testimoni cristianista que ens cal aportar-hi. Val la pena que ho tinguem present, a l'hora de formar els grups de reflexió.

TRIBUNA

No dic pastorals, per tal que no s'entengui en un sentit massa generalitzador sinó ben personal. Del nostre bisbe Antoni, des del dia que va prendre possessió de la seu de Solsona, se n'han dit moltes opinions (a favor i en contra, és clar) precisament perquè ha tingut moltes actuacions: Algú deia no fa gaire, en ocasió de la seva presència en un programa de TV3 d'audiència popular, que quan era jove seminarista, jugava molt bé a futbol i feia gols, però que després, amb els primers ordes i la sotana, s'havia hagut de limitar a fer d'àrbitre. Els temps anaven així...

Però, ara, sembla que ha recuperat el vigor juvenil i fa temps que torna a fer de davanter centre, com dèiem abans, i tira molt a porta. Tant, que els de l'equip contrari ja s'han proposat de marcar-lo molt de prop i alguns fins i tot el voldrien fitxar.

¿Qui són aquests que juguen en un equip contrari del del bisbe Deig? Ja sabeu que en qualsevol lliga esportiva toca jugar amb equips de tota mena, però que tots els que juguen contra l'equip teu pretenen que el teu perdi. Vull dir que tant els que voldrien que el nostre bisbe Antoni encapçalés un grup «revolucionari patriòtic» dins l'episcopat com els que l'abandonen perquè «és com els altres» i no els deixa jugar al seu aire, no crec que hagin entès gaire la seva divisa episcopal: «Per atansar-me als homes». Escrita, és clar, sota la creu de Crist.

No tingueu por. No escric ni escriuré mai per afalagar el meu bisbe. Ell no ho consentiria i jo no en sabria. Hi faig només per dir als que, d'un cantó o d'un altre, se'l volen apuntar al seu «equip», que el bisbe Deig ja en té un i que té els colors ben definits. I que si el volen conèixer de veritat, més que les anècdotes que surten als diaris o a la tele, aniria bé que llegissin

Orientacions de pastor

■ Lluís Badia i Torras

coses seves com la conferència pronunciada a Mollerussa amb motiu de la inauguració de l'Escola Bàsica de Pastoral que funciona a la capital del Pla d'Urgell.

El títol era certament clarificador, molt més tenint en compte una trista circumstància eclesial que s'acabava de produir: *Integrisme, involucionisme, Concili Vaticà II*. No la puc pas comentar sencera (la podeu trobar en el butlletí *Església de Solsona*, número 61 de novembre d'enguany) però deixeu-me remarcar alguns trets d'aquesta clara orientació pel nostre pastor diocesà, d'interès molt general per als cristians d'aquí i d'arreu.

Comença amb una primera citació de

sant Jaume: «No parlem malament els uns dels altres...» i una altra de Pau VI: «Només el Regne és, doncs, absolut, i relativitza tot allò que no ho és».

Més endavant, després de constatar «l'existència dins de l'Església almenys de dues postures, davant la realitat actual d'una societat secularitzada i pluralista», diu ell mateix: «L'important és que tots ens adonem que ara no és hora de jutjar ningú. Tots busquem la veritat (ja havia dit que es referia sempre al «nostre camp catòlic»), tots mirem de descobrir les exigències de l'Evangeli en els moments actuals, tots anem a la recerca d'una presència salvadora de l'Església en el nostre món.»

Els altres fragments que copio a continuació penso que són ben clars per ells mateixos i dignes de fer-ne una bona meditació. Ací van.

«Dit això, podem preguntar-nos: ¿l

quina culpa hi té el Concili? ¿Ha arranjat o espatllat l'Església?... Com podeu suposar, els mals no s'atribueixen (per uns i altres) mai al Concili, que ha passat a ser per totes les tendències el punt indiscutible de referència, sinó a les males interpretacions i als abusos comesos sota el pretext del mateix Concili.»

«És l'home, és la societat —aquesta societat— que s'ha de salvar, diu el Concili.»

«En una societat pluralista, no podem pretendre la restauració d'una cultura cristiana homogènia. A més, l'home, per naturalesa, està abocat cap al futur, a l'encalç de la seva realització; no és un ésser girat cap al passat... Per als creients, l'edat d'or no és al començament, sinó al final.»

«Però l'acostament de l'Església al món no pot ser un acostament ingenu, sinó solidari, crític i profètic a la vegada. L'Església sempre haurà de viure en aquella tensió dialèctica que ens indica l'Evangeli de sant Joan: "Ser en el món, sense ser del món".

I després de moltes d'altres orientacions de pastor, acaba per dir: "Aquest món, això sí, és un món radicalment nou per tant exigeix una presència nova de l'Església. Per això es pot parlar amb raó d'una nova evangelització... Aquest és el nostre rept... Que no ens faci por. En el cor d'aquest món hi tenim Déu per aliat... En el cor de l'home hi ha espais que només Ell pot omplir... No tinguem por d'endinsar-nos en el desert, que Ell ens hi acompanya".»

Després de tanta referència anecdòtica, penso que aquí és on hi ha la categoria. Val la pena de divulgar —penso jo— les veritables i fonamentals orientacions pastorals del bisbe Antoni. El meu bisbe, és clar.

Lluís Badia i Torras és pedagog i escriptor

«L'important és que tots ens adonem que ara no és hora de jutjar ningú. Tots busquem la veritat, tots mirem de descobrir les exigències de l'Evangeli en els moments actuals, tots anem a la recerca d'una presència salvadora de l'Església en el nostre món.»

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarin Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Colléll; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munne; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.
Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Mirade, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA

GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2.
Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,
Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.
□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilamúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per
MEMBRE DE LA UCIP

◆ ¿On fallem?

Sr. Director:

Afortunadament vivim relativament en pau, les nostres activitats i esplais van desenrotllant-se, en general, d'una manera rutinària, amb poques variacions, rectificacions i preocupacions.

Com a cristians ¿pot ser que ens mirem amb certa indiferència el calvari de tants i tants germans nostres? Els Balcans, els africans, els llatino-americans. ¿Podríem fer més? El segon manament ens ho recorda.

Els turistes. Alguns son exemplars. Els que no ho son, també son germans nostres. ¿Els acollim com cal? ¿Demostrem que l'hospitalitat es una virtut genuïna-ment cristiana?

Tal vegada tots ens sentim qüestionats per aquestes preguntes.

GENÍS DE TERA TEIXIDOR
Badalona

◆ També passen coses bones

Sr. Director:

Molt poques vegades els mitjans de comunicació divulguen notícies positives. Potser la que jo escriuré tot seguit no té gaire rellevància, però m'agradaria que veiés la llum pública. Era el matí d'un dia

assolellat de la passada primavera quan un home pujava l'escalinata situada davant mateix de la façana principal de la S.E. Catedral Basílica de Barcelona. Dins d'una bossa de plàstic hi portava algunes barres de pa del dia que començà a repartir, una a una, als diferents pobres que es trobaven asseguts en aquell indret. No sé si era la primera vegada que succeïa aquell fet, però els esmentats pobres es van mirar entre ells amb cara de mig sorpresos. L'home que va donar pa calent a aquelles persones va desaparèixer ben aviat. És una notícia senzilla que em sembla que molta gent que passava no va copsar. I és que en una gran ciutat com és Barcelona també passen coses que valen la pena.

JOAQUIM RENOM I BLANCH
Barcelona

◆ El do de la humilitat

Sr. Director:

La lectura d'un magnífic article d'un dels més assidus i brillants col·laboradors de Catalunya Cristiana m'ha fet entendre clarament la força i magnificència d'una de les virtuts més significatives i rellevants del cristianisme: la humilitat.

El citat cronista no dubta a reconèixer públicament la seva petitesa i el temor que sent de no poder complir, com ell voldria, la delicada missió que li ha estat

confiada. Per altra banda confessa el goig de poder servir Déu i el proïsme, i manifesta la seva total confiança en el poder de Crist, en qui confia. El senyor Pau López Castellote dona, una vegada més, constància del seu amor a Crist, posant de manifest, així mateix, que la humilitat és un do inapreciable i una virtut que hom hauria de practicar sense defallença.

Resulta edificant poder llegir, de tant en tant, notícies en les quals, aplegant i amb satisfacció, hom confessa el seu cristianisme i la seva adhesió a l'Església.

És innegable que d'un temps ençà es parla i escriu bastant sobre l'Església de Crist. Uns ho fan en un to, si no de crítica oberta, sí en un sentit de manifesta disconformitat. Afortunadament, com hem citat en el paràgraf anterior, sempre es troben plomes en disposició de servir la veritat, lloant Déu i exalçant la fe en Crist.

Meditant una mica ens adonarem, però, que la cosa no resulta tan estranya ni extemporània, perquè l'Església, ja en els seus inicis, es trobà immersa en una evident disparitat de criteris. El Nou Testament ens fa fixar l'atenció en «uns estranys cossos infiltrats»; ens parla, també, «dels incordants» i sobre els anomenats forts i debils en la fe. Malgrat tot, ens trobem feliçment ja quasi en el final del segon mil·lenni del cristianisme i plens d'il·lusió i esperança.

Sovint hom sent a dir que el món està corromput i que l'home es troba perdut. Jo crec que, honestament, això no es pot mantenir seriosament. És cert que molts

individus, —criatures humanes, al cap i a la fi—, són víctimes de grans fallides espirituals; però també és cert que són molts els qui amb enteresa i fidelitat es troben ben disposats a buscar la veritat. Entenen clarament el sentit d'allò que proclama l'Evangeli: «La veritat us farà lliures» i, valents i il·lusionats, van al seu encontre. I és que la seva fe és forta i aguerrida i no tem de quedar-se al ras.

I quant a la joventut; aqueixa joventut tan sacsejada i afalagada; alguns cops incompresa i sovint excessivament adula- da, veiem com una considerable part d'aquesta sent una especial inclinació a enfondir en el coneixement de Crist, i no per pura diversió, sinó més aviat per un profund i admirable sentit d'admiració i amor.

LLUÍS JOANPERE I CIURANETA
Tarragona

El text de les «cartes al director» no ha de superar les vint línies a màquina i a doble espai, han d'anar signades amb nom i cognoms, adreça i telèfon, encara que si volen fer constar unes sigles o pseudònim, «CC» no es compromet a la seva publicació, ni mantindrà correspondència amb els remitent.

RETALLS

International Herald Tribune (3-XII-93)

Bòsnia: la guerra continua davant un món impotent

En el més extrem de la tragèdia, quan s'esdevé el pitjor, s'amaga una farsa cruel.

S'arriba a la farsa quan l'ONU ha de suplicar i adular, subornar i consentir als responsables de la guerra perquè els deixin distribuir aliments i medecines, de tant en tant, als bosnians atrapats enmig dels combats.

S'arriba a la farsa quan els soldats-gangsters dels bàndols oposats bombardegen els civils durant el dia, i se citen a la nit en el pont que divideix la part musulmana i la sèrbia de Sarajevo, per fer tractes de mercat negre amb els quals sostenen la guerra.

S'arriba a la farsa quan el tenaç mitjancer europeu David Owen, exhaurit el seu arsenal diplomàtic d'incentius i amenaces, recorre a la seva darrera amenaça: recomanar que l'ONU es retiri després de l'hivern si no s'ha arribat a un acord.

Els civils, molts d'ells forçats a vestir l'uniforme militar, no són espectadors sinó instruments i

peons dels que fan la guerra. El seu sofriment no és una conseqüència desafortunada, un lamentable efecte secundari de la guerra, sinó una arma per usar i manipular junt amb els canons.

A Bòsnia no hi ha res que funcioni —em va dir un occidental que participa en tasques humanitàries—: ni indústria, ni reconstrucció: només la guerra. L'exèrcit i els grups paramilitars que compleixen o no les ordres. —¿qui sap si els líders ni tan sols intenten mantenir les promeses que reciten en les reunions internacionals?— són un dels millors canals per aconseguir aliments.

(...) El personal de l'ONU confessa que allí on se li ha permès construir carreteres per transportar l'ajut humanitari, és perquè les forces combatents les consideraven també útils per a les seves operacions militars, i poden —i de fet ho fan— tallar les carreteres quan vulguin.

Però, diu un treballador de l'ONU, la possibilitat d'anar-se'n ha de ser considerada sospesant costos i beneficis. Probablement, la retirada ocasionaria un milió més de refugiats. Mantenir-ne un a Suècia costa 16.000 dòlars l'any, i l'ajut humanitari a Bòsnia és molt més barat, uns 900 milions de dòlars l'any, sense comptar la despesa que representen les forces de l'ONU. Tan baix ha arribat tot: fins a ser una qüestió de factures.

■ Flora Lewis

Ecclesia (18-XII-93)

Sobre «desamortitzacions» del patrimoni eclesiàstic

Fa dos mesos el bisbe d'Astorga, don Antonio Briva, denunciava «una desamortització larvada», que afecta l'Església, però no a la manera de les històriques desamortitzacions d'Espartero, Mendizábal i Madoz... És veritat que avui ningú no gosaria devastar i desposseir l'Església de les seves possessions amb el pretext de les millores socials. Però monsenyor Briva manifesta que, encara que no s'han fet per ara lleis que pretenguin directament despollar l'Església dels seus béns, «flota en l'ambient un cert clima d'expropiació encoberta, no sempre promoguda per ene-

mics de la mateixa Església».

El bisbe d'Astorga fa un crit d'alerta, per exemple, davant «l'excés de concerts en les catedrals i en els temples parroquials». I és que no s'estan tenint en compte les normes dictades per la Congregació per al Culte Diví, ni se sol·liciten els oportuns permisos als responsables dels temples (rectors, capítols...). Don Antonio Briva diu una cosa que podrien confirmar molts altres bisbes: «Delegacions de cultura autonòmiques, provincials, locals; organitzacions culturals universitàries, musicals, etc., projecten concerts en els temples sense complir cap requisit, saltant-se el responsable de la institució eclesial, fins arribar a l'extrem que el mateix bisbe n'arriba a tenir coneixement a través dels mitjans de comunicació i fins i tot per programes ja editats. En aquests casos el bisbe, per tal d'evitar enfrontaments desagradables, acostuma a optar per la tolerància. Però no sense que per això es consideri que aquesta tolerància, no agrai- da, obre el camí a una major abundància d'abusos. (...) autoritats civils, del signe polític que siguin, s'atribueixen facultats sobre la fàbrica de les esglésies, les rectories, els horts parroquials, les finques de l'Església, els cementiris parroquials..., i els mateixos fidels, pel mer fet de pertànyer a una confraria o tenir-hi un càrrec disposen al seu antull de les propietats i dels seus rendiments.»

■ Miguel de Santiago

ARA QUE JA SOM A LES PORTES DE NADAL

- ¿Heu pensat que convé diferenciar les celebracions d'aquests dies de les de la resta de l'any?
- ¿Recordeu que per Nadal hi ha celebracions marcadament diferents, tant els dies de festa com els dies feiners?

PREGUEM EL SENYOR Pregàries dels fidels

- En aquest volum de 479 pàgines, entre altres pregàries hi trobareu Formularis per a l'oració dels fidels propis per a cada un dels dies festius (Nadal, S. Família, St. Joan Evangelista, Sants Innocents, Maternitat de Maria, Jornada de la pau...)
- I també per a tots els dies feiners (fèries de l'octava de Nadal, fèries entre Nadal i l'Epifania, entre l'Epifania i el Baptisme de Jesús...)
- Un llibre que no pot mancar a cap parròquia ni església de parla catalana.

—De venda a llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

AUTOMOBILS ANTONI

Totes les marques
facilitats de pagament

Garantia i servei tècnic

Seat-Volkswagen-Audi-Renault
Citroën-Peugeot-Opel-Ford
BMW-Mercedes-Porsche-Rover
Alfa Romeo-Fiat-Lancia
Honda-Nissan-Mitsubishi-Suzuki

TOT AMB 4X4

☎ 332 99 87

(contestador automàtic)

Como es tradicional cada año, Juan Pablo II saludó desde la plaza de San Pedro del Vaticano en 53 lenguas —entre las cuales no se contaba el catalán—, pronunció el mensaje de Navidad y dio la bendición Urbi et Orbi al mundo.

En su discurso destacó el inicio del Año de la Familia, impulsado por la Iglesia, que coincide con el Año Internacional de la Familia, promovido por las Naciones Unidas para 1994.

«*O admirabile commercium!*...»
«*Oh meravellós intercanvi!*
El Creador del gènere humà
ha pres una ànima i un cos
i ha nascut d'una Verge;
fet home sense intervenció
humana,
ens dóna la seva divinitat».

Oh meravellós intercanvi! Déu, fet home, ens dóna la seva Divinitat. Aquest és el missatge de Nadal, missatge de la nit de Betlem, que es recorda en aquest dia admirable. Missatge que una vegada més l'Església transmet amb les paraules de l'Evangeli de Lluc, evocadores de la profecia d'Isaïes (cf. Lc 2,10-11; Is 9,56), Missatge, expressat, amb la seva pròpia llengua, per l'autor de la Carta als Hebreus (cf. He 1,1-2) i per l'apòstol Joan a l'inici del seu Evangeli: «El Verb es féu carn i va plantar la seva tenda entre nosaltres» (Jo 1,31). Oh meravellós intercanvi! El Creador rep de la Verge un cos; fet home, ens dóna la seva divinitat.

Això va passar a Betlem de Judea. Però tot havia estat iniciat a Natzaret, on l'àngel havia anunciat a la Verge que concebria un fill i que l'infantaria anomenant-lo Jesús (cf. Lc 1,31). El mateix que anuncià l'àngel havia estat després transmès a Josep per preparar-lo per l'esdeveniment de la nit de Betlem. A Natzaret s'ha format per tant la Família de la qual ha vingut al món del Fill de Déu com a Fill de l'home. I a Natzaret Jesús hi ha viscut durant trenta anys. Misteri de la Sagrada Família!

El 26 de desembre, també a Natzaret, amb la solemne celebració eucarística presidida pel legat pontifici, s'inicià l'Any de la Família, inaugurat per l'Església en sintonia amb l'Any Internacional de la Família, promogut per l'Organització de les Nacions Unides. Els pobles del món juntament amb l'Església es guarden la institució familiar com el futur de les nacions i de la comunitat eclesial. Aquesta és el bressol natural de tota humana existència. Tot home té el dret de gaudir del caliu d'una família, i l'Església s'apropa amb particular afecte a tots els que en son privats, malauradament. El sentit de la família, com el de tota l'existència, s'entén plenament només en l'horitzó del misteri. Ningú neix només per els seus pares, ni només per al món, com

ho recorda l'Apòstol: «tant si vivim com si morim, som del Senyor» (Rm 14,8).

Així, per tota família humana l'Església repeteix avui les paraules de la litúrgia: «O admirabile commercium: oh meravellós intercanvi». Naixent de l'home i de la dona, l'home esdevé «cosvivent»: «animatum corpus sumens». En virtut del naixement entre els homes del Fill de Déu, tot home és cridat d'una manera o altra a esdevenir, en Crist, «esperit donador de vida» (1 C 15,45). La genealogia de l'home passa; per tant, a través del Nadal. L'home neix com a fill de l'home per esdevenir en Crist «fill de Déu». El Verb encarnat, com ho anuncia l'apòstol Joan, ens «ha concedit de poder esdevenir fills de Déu» (Jo 1,12).

I si som fills de Déu, també som germans. Tots. Quina responsabilitat tan gran!

L'anunci joiós del Nadal, que avui ressona pel món, torna a proposar l'antic projecte diví: fer de tota la humanitat una única família solidària. Germans i germanes aquí presents, homes i dones de bona voluntat de tota nació i continent! Sigui Nadal la festa de l'acolliment i de la solidaritat. Que s'obrin els braços i els cors per acollir l'altre, sigui qui sigui. Que abandoni les armes qui les alça amenaçant; que proveeixi el germà en necessitat aquell que té mitjans en abundància; s'eixampli en tots els angles de la terra l'espai de la fraternitat, franquejant obstacles i barreres ètniques i culturals, polítiques i religioses. Nadal, aquesta diada beneïda i familiar, esdevingui per tothom jorn

d'esperança i de pau.

Resplendeixi a l'horitzó del nostre temps la llum de Betlem, i porti consol i serenitat sobretot a les víctimes de les humanes tragèdies de la guerra, de l'exili, de la fam, de la injustícia, de l'odi i de la por. Resplendeixi, aquella llum, sobre la martiritzada població de la Bòsnia-Hercegovina, i per les amples regions del sud-est d'Europa, on la violència pretén imposar la seva llei sense cap pietat. ¿I com no recordar els pobles del Caucas, turmentats entre ells per lluites fratrícides? Ni tan sols l'Àfrica escapa avui a la inhumana lògica dels conflictes interètnics, les conseqüències dels quals pateixen encara, per exemple, els pobles d'Angòla, del Burundi i de la Somàlia. Només el respecte recíproc i el fratern acolliment podrien vèncer l'odi i l'hostilitat.

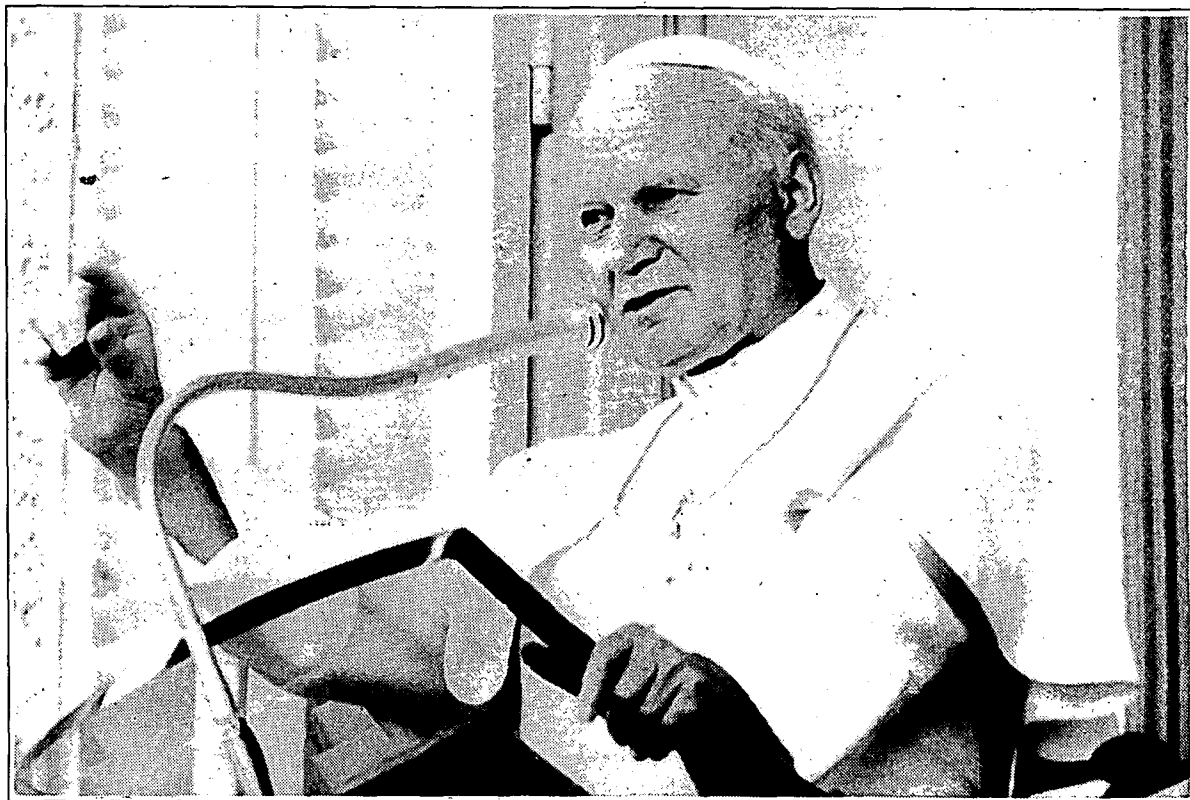
¿No es aquesta, caríssims germans i germanes, la humil i silenciosa lliçó de vida que ofereix l'Infant Jesús, envoltat per la tendresa de Maria i de Josep? A Ell «Príncep de la pau» (Is 9,5), s'eleva confiada la nostra implorant pregària. Inspira i manté, diví Redemptor del món, els esforços d'aquells que amb tenacitat i coratge defensen i edifiquen la concòrdia entre individus i nacions; beneeix particularment tots aquells que s'esmercen a reforçar la dinàmica de la pau a l'estimada regió de l'Orient Mitjà, Terra Santa entre totes, perquè fou escollida per acollir-vos, Déu fet home. Doneu clarividència saviesa i intrèpida audàcia als responsables dels pobles perquè es comprometin a orientar el camí de la història vers fites d'autèntic progrés so-

cial. Reompli la vostra Església, Salvador del món, de renovat vigor espiritual i apostòlic, perquè sàpiga anunciar l'Evangeli de la salvació a tots els homes i a tot home.

«O admirabile commercium: oh meravellós intercanvi!» Aquesta, caríssims germans i germanes, és la Bona Nova; aquesta l'alegre notícia de Nadal: la veritat de la salvació de l'home en Crist.

A vosaltres, tots els que avui m'escolteu, aquí a la plaça de Sant Pere o arreu del món, us «anuncio una gran alegria» (Lc 2,10)! Acolliu aquesta bona notícia, divulgada en el silenci de la nit de Betlem, i que arriba fins a nosaltres a través de vint segles d'història. Acolim-la tots junts, i per tots serà veritablement Nadal!

● C.C.

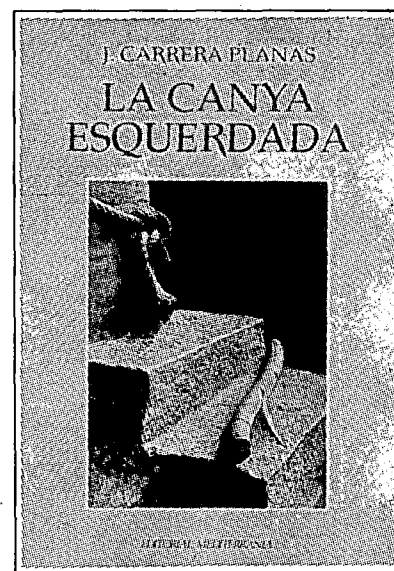
Joan Pau II va pregar per les víctimes de les guerres

Missatge del Sant Pare. Nadal 1993

«Tot home té el dret de gaudir d'una família»

La canya esquerdada

de Joan Carrera Planas

Amb il·lustracions de Josep M. Subirachs.
Una aproximació cordial a la confusa religiositat del poble.

Editorial Mediterrània. 255 pàgines.
1.400 pessetes.

Hi trobareu l'esperit de l'«ara mateix» al llarg de deu anys.
Demaneu-lo a la vostra llibreria.

ESPANYA

Primera escola de l'Església per a la formació política

VALÈNCIA.— L'arquebisbe de València, monsenyor García Gasco, ha presidit l'acte d'inauguració de la primera Escola de Formació Social i Política que s'ha creat a Espanya per part de l'Església. Aquesta escola està vinculada a l'Institut Social Obrer de l'arquebisbat.

En l'acte d'inauguració de la primera escola de Formació Social i Política a València, hi foren presents a més de l'arquebisbe valencià, l'ex-ministre i ex-alcalde de Madrid José Luis Álvarez, i intervingueren el professor de la Universitat de València Jesús Conill i el sociòleg Vicente Sastre.

Amb aquesta iniciativa, Espanya segueix els passos donats a Itàlia per diverses institucions. No es pretén fomentar o crear un partit polític d'inspiració cristiana, sinó fer conscients els seglars que han d'estar presents en el món de la política i que han de fer-ho des de la seva fe cristiana i no al seu marge. (S.M.)

El bisbe d'Almeria denuncia el consumisme imperant

«No a un Nadal amb les mans plenes de coses i el cor buit d'amor»

ALMERIA.— Mons. Rosendo Álvarez Gastón, bisbe de la diòcesi denuncia, en una carta pastoral, el consumisme al qual ens animen en aquestes dates amb el bombardeig d'anuncis que «no és el Nadal de Jesús». En vigílies de Nadal, aposta per un Nadal de l'amor i la generositat.

Davant «el Nadal dels insaciables, els que preparen grans àpats, els que gasten el que no és seu, malgasten el que per dret és dels pobres», es pregunta si pot un cristià celebrar així el Nadal.

El Nadal —assenyala el bisbe— que s'està imposant en una societat descreguda, no és el Nadal de Jesús. «La de Jesús és la dels que no tenen casa, ni hostal ni menjar calent, ni amor. És la del que comparteix amb el qui no té. És la del qui anima, del qui es compadeix, del qui es prepara, es purifica, es despulla d'egoismes i ambicions, perquè neixi Déu en el seu cor».

Actualment s'ha posat en marxa a Almeria una llar d'acollida per als qui no tenen sostre. Càritas, apunta Mons. Álvarez, anima aquest any a seguir col·laborant en el seu manteniment. La recaptació en les parròquies estarà destinada als diferents projectes de Càritas com a tallers ocupacionals, programes de sida, drogodependència, persones grans, el camp i per la dona.

Per acabar, el prelat insta que el Nadal «no et trobi amb les mans plenes de coses i el cor buit d'amor». (SIC)

Els bisbes aconsellen prudència als conductors joves

Les carreteres generen més morts que les guerres i les catàstrofes naturals

MADRID.— La Conferència Episcopal Espanyola, a través del Departament Nacional d'Apostolat en Carretera, ha donat a conèixer el seu habitual missatge de Nadal, adreçat en aquesta ocasió als conductors joves.

Sota el títol *Sus rutas son de vida, no de muerte*, el Departament publica un breu opuscle en què intenta explicar que la manca de responsabilitat al moment de conduir és una prova més de la crisi de valors que pateix la societat.

«Continua essent monstruós —diu el missatge— el que cada nit de diumenge o al final de cada pont continuï colpejant-nos, com a comunicat de guerra, impressionants xifres de morts i ferits que a l'any sumen víctimes per milers. Les carreteres generen en el món més morts i més dolor que els ocasionats en totes les guerres i catàstrofes naturals juntes: set-cents mil morts a l'any i de deu a quinze milions de ferits arreu del món.»

També s'inclouen en el missatge unes paraules adreçades a l'Administració pública, a la qual es recorda «que encara queden molts fatídics punts negres, senyalitzacions deficientes, i sots perillosos. (S.M.)

Amb autorització de monsenyor González Martín

Es venen diversos «grecos» per conservar esglésies de barris humils

TOLEDO.— L'arquebisbe i cardenal primat, Marcelo González Martín, ha denunciat la passivitat amb què el Govern asisteix a la destrucció del patrimoni cultural de l'Església provocat pel pas del temps, la qual està forçant la jerarquia catòlica a posar en venda part d'aquest patrimoni amb la finalitat d'aconseguir recursos econòmics que permetin salvar la resta. Així ha passat a Toledo amb la venda de diversos «grecos».

Don Marcelo González Mar-

tín, es va referir a l'angoixosa situació que a voltes es viu en el si de l'Església davant les dificultats de preservar el patrimoni cultural. Els problemes són diversos i van des de l'erosió provocada en els temples pels agents atmosfèrics i el pas del temps fins als robatoris que bandes de lladres especialitzats duen a terme impunement.

El purpurat toledà era present a Santa Leocàdia precisament per donar gràcies per la conclusió de les obres de restauració del temple, obres que s'han prolon-

gat per dos anys i que per al seu sosteniment calgué vendre un quadre del Greco, la qual cosa fou objecte de crítiques per part d'alguns sectors.

El pressupost de les obres fou de 150 milions de pessetes. Davant la impossibilitat que la comunitat parroquial aconseguís aquests diners, el rector va demanar i va obtenir permís per vendre el quadre *La Verònica*. Don Marcelo va justificar el fet al·legant que «si jo hagués deixat que aquesta església s'enfonsés, la qual cosa ha pogut succeir però no ha succeït, també m'haurien criticat. En aquest moment l'església de Santa Leocàdia està salvada».

També es va referir a les obres que s'estan fent a parròquies i temples d'Extremadura que pertanyen a l'arxidiòcesi toledana. Per costejar aquestes obres, l'arquebisbat ha donat permís per vendre uns altres tres «grecos» gràcies a un conveni amb la Junta d'Extremadura. «S'acabà per sempre —va concloure— l'època en què l'Església tenia recursos per fer temples i catedrals; allò que no ha d'acabar-se és la fe per aconseguir esglésies senzilles als barris nous (S.R.)

Taula rodona sobre racisme i xenofòbia

GUADALAJARA.— El bisbe secretari de la Conferència Episcopal Espanyola i titular de la diòcesi de Sigüenza-Guadalajara, José Sánchez, participà a Guadalajara, en una taula rodona-col·loqui, sobre «Immigració, racisme, xenofòbia, marginació, greus problemes de la societat... ¿solucions?»

Aquest col·loqui organitzat pel Club «Siglo Futuro» de Guadalajara amb motiu de la celebració, el 10 de desembre, del «Dia Internacional dels Drets Humans».

Junt amb José Sánchez, va debatre sobre el tema la presidenta nacional de la Creu Roja, Carmen Mestre Vergara; el president nacional de Càritas, Luis Franco Martínez Osorio; l'alcalde de Guadalajara, José M. Bris Gallego i la immigrant de Colòmbia Maria Elvia Álvarez.

El director del periòdic *El Decano*, Salvador Toquero Cortés fou l'encarregat de la presentació de la taula rodona. (SIC)

**CASA
GAY**

Servei de lloguer per
a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristalleria, vaixel·la, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

La Mare Teresa de Calcuta va rebre el premi Unesco de l'Educació i la Pau

La Mare Teresa de Calcuta va rebre el premi Unesco de l'Educació i la Pau, dotat amb cinquanta mil dòlars, de mans del director general d'aquesta organització, Federico Mayor Zaragoza, el qual va subratllar «el gran servei prestat a la Humanitat» per la religiosa que, als seus 83 anys, continua donant la seva vida pels pobres. «Vostè és el símbol de l'amor i la pau, i només vostè té dret a parlar d'amor i pau al món», digué Mayor Zaragoza.

BRASIL

Assassí a sou

SÃO FELIX DO ARAGUAIA.— La prelatura de São Felix do Araguaia al Brasil anuncia que tres propietaris de la regió han fet un contracte amb un assassí a sou per suprimir el bisbe, Mons. Pere Casaldàliga, que s'ha fet càrrec de la defensa dels Indis xavantes, que reivindiquen els drets de les seves terres. (APIC)

EX-IUGOSLÀVIA

Els bisbes oposats a la retallada de les seves diòcesis

BÒSNIA.— Els bisbes catòlics de Bòsnia i Hercegovina, reunits a Bol a l'illa de Brac, s'oposen a qualsevol canvi o retallada de diòcesis o de parròquies de la seva regió per motius polítics. Així mateix, reivindiquen que, les fronteres de zones habitades després de molts segles per catòlics han de ser mantingudes. En una declaració emesa per Ràdio Vaticà, els bisbes de Bòsnia i Hercegovina retreuen als responsables polítics estrangers de no emprendre cap mesura contra els crims perpetrats al seu

país; condemnaven a més a més la depuració ètnica i les exterminacions que s'esdevenen sense treva.

Els bisbes llancen una crida al Consell de Seguretat de l'ONU, als Cascos blaus instal·lats a Bòsnia, al Comissariat pels refugiats de l'ONU i a la Creu Roja, cominant-los a investigar sobre les matances, camps de concentració i les atrocitats. (APIC)

ITALIA

El cardenal Martini reclama més lloc per a les dones a l'Església

MILÀ.— El cardenal Carlo Maria Martini reclama més lloc per a les dones en l'Església. Va refusar tanmateix la idea d'una batalla per la introducció del sacerdoci femení ja que en una batalla sempre hi ha vencedors i vençuts, explica en un llibre d'entrevistes que apareixerà aviat.

Pel bisbe de Milà, es tracta d'examinar pas a pas els treballs en l'Església i de determinar quins poden ser ocupats per les dones a la vista de l'evolució actual de la societat i amb l'acord de la comunitat eclesial. «Nosaltres també tindrem un desenvolupa-

ment progressiu i el Senyor ens mostrarà com anar-hi».

En aquest llibre, el cardenal Martini expressa el seu desig de ser enterrat a Jerusalem on té una tomba que va comprar quan era rector de l'Institut bíblic pontifici de Jerusalem. (APIC)

ISRAEL

Controvèrsies turístiques

JERUSALEM.— Un vent d'inquietuds bufa sobre les aigües del llac de Tiberíades. Les Esglésies cristianes expressen el seu temor davant la intenció dels responsables israelians de turisme d'intensificar l'explotació turística de la part nord del llac. Les poblacions de Cafarnaüm i de la muntanya de les Benaurances han de ser valorades, segons un projecte, però els cristians creuen que això afecta al caràcter sagrat dels llocs. La costa nord del llac, on Jesús visqué amb els seus deixebles i ensenyà, hauria de conservar per tant el seu caràcter salvatge i natural propici per la pregària. Si la regió perd el seu caràcter actual, això provoca un descens del nombre de pelegrins i afectarà la imatge d'Israel al món sencer, estimen els responsables cristians de Terra Santa. (La Croix)

MÈXIC

El bisbe de Chiapas critica els cacics

MÈXIC.— El controvertit defensor dels indígenes i els pobres de l'estat de Chiapas, el bisbe Samuel Ruiz, ha realitzat un missatge de cap d'any al poble chiapenc en què, a més d'augurar un any nou de felicitat, ha contraatacat durament a aquells que intentaren, per ara inútilment, estrar-lo. Sense acusar ningú de la jerarquia catòlica, quan molts esperaven un dur comentari sobre el nunci Gerónimo Prigione, Samuel Ruiz féu un breu recompte del que ha passat, dels seus vint anys al davant d'aquesta pobríssima entitat mexicana, i va expressar la seva gran preocupació per ser l'única diòcesi que encara no ha obtingut la seva acta constitutiva com a associació religiosa, tal com marquen les noves regles establertes entre l'Estat i les Esglésies.

El bisbe Ruiz va assenyalar que la carta lliurada al Papa, en la seva recent visita a Mèrida, en la qual féu una duríssima crítica al sistema polític i econòmic del país i va denunciar la pobresa extrema de milions de mexicans, «aparentment fou la gota que vessà la ràbia acumulada en les instàncies de poder —estats— que viuen de l'explotació del més pobre i humil». D'aquí sortiren les imputacions de reduccionisme en l'anunci de l'Evangelí, les acusacions de bases teològiques errònies (per no dir marxistes) i el «suggeriment» que renunciés al seu càrrec «voluntàriament». Acusacions falses i tendencioses, va insistir, formulades per «cacics i terratinents» que aquesta vegada arribaren fins al mateix Vaticà. (T.T.)

ALEMANYA

L'episcopat alemany contra el control de natalitat

BONN.— La Conferència Episcopal alemanya ha fet una crida contra l'«imperialisme del control de la natalitat» i exigeix que es contingui el creixement demogràfic a través de la lluita contra la pobresa.

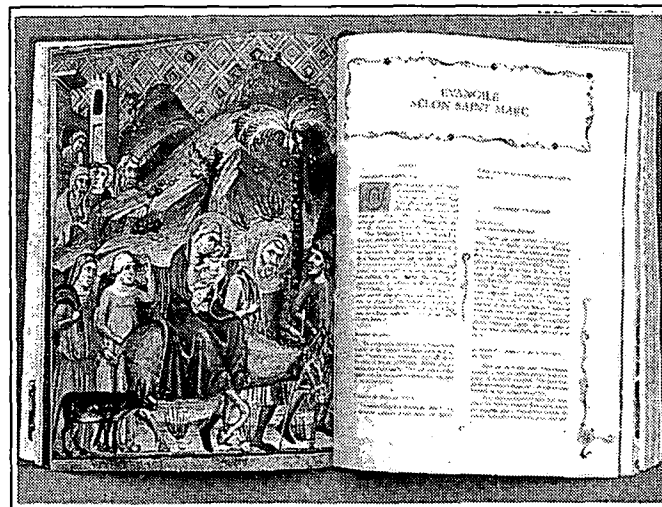
En un ampli informe presentat a Bonn sota el títol «el creixement demogràfic i el foment del desenvolupament», els bisbes alemanys afirmen que els països desenvolupats estan obligats a ajudar les nacions més pobres amb alguna cosa més que l'ampliació dels seus paquets d'ajut al desenvolupament.

L'Església catòlica alemanya reitera la seva posició favorable perquè els pares exerceixin un «control natural» de la natalitat, afegint que la reducció del creixement demogràfic és només una «meta parcial», però no «una meta en ella mateixa».

El document considera primordial la millora de les actuals condicions vitals de les famílies dels països pobres. (E.F.)

Múltiples traduccions, a voltes il·lustrades

La Bíblia, sempre per descobrir

Després d'alguns decennis, els catòlics han redescobert la importància de la Paraula de Déu per nodrir la seva fe. Però divina i humana, escrita fa molt i molt temps, la Bíblia no sempre és fàcil d'interpretar. També l'Església es dedica a ajudar a aquells que la llegeixen. El darrer document romà, «la interpretació de la Bíblia en l'Església», publicat per la Comissió bíblica pontificia, presenta els diferents mètodes (especialment històrico-crítics) i acostaments (sociològics, psicològics, liberacionista, feminista) practicades pels exegetes, i valora el seu interès (o el seu perill: la lectura fonamentalista). Separar els diversos nivells de sentits: literal, espiritual, complet. Insisteix sobre una lectura que té en compte la Tradició viva de l'Església, i per tant del paper de tots els batejats. Subratlla finalment que aquesta Paraula de Déu sempre ha de ser actualitzada, inculturada, i encara més apropiada. Un text il·luminant.

Cardenal Gantin, degà del Col·legi Cardenalici

El cardenal de Benin Bernardin Gantin fou elegit aquest any degà del Col·legi Cardenalici, en substitució del cardenal brasiler Agnelo Rossi. Amb aquest nou càrrec, el cardenal Gantin es converteix en el president del col·legi de cardenals, la missió dels quals es aconsellar el Papa i ser el màxim responsable de la convocatòria del conclave per a l'elecció d'un nou Pontífex. Pel que fa als cardenals africans, cal lamentar la mort de Víctor Razafimahatratra, cardenal-arquebisbe d'Antananarivo, capital de Madagascar.

600 persones peregrinen a Montserrat

Vocació i responsabilitat, objectius de la diòcesi

TORTOSA

TERRA ALTA.— Gairebé unes sis-centes persones de la Terra Alta pergrinàvem al santuari de la Mare de Déu de Montserrat, per tal de recordar i viure la realitat de Poble de Déu en marxa.

Ja fa 20 anys que hi van! A més de les motivacions personals i poder compartir la pregària i paraula dels monjos, dos eren els objectius: «Créixer en grup», era el tema dels joves. «Sentir-se corresponsables a les parròquies», el dels adults. El pare Abat ho feia palès en la seva recepció en parlar de la necessitat de ser missatgers de l'Evangeli. Trobaren en sant Enric d'Ossó el seu intercessor, perquè així com ell descobrí la seva vocació als peus de la Mare de Déu de Montserrat, Ella fes el do que nois i noies seguisin les petjades de la seva vocació.

Vocació i corresponsabilitat, els dos objectius de l'Església diocesana per aquest curs, eren fets propis en la vetlla de pregària a Santa Maria el dissabte a la nit.

Diumenge, a la missa conventual, al temps que es donava gràcies a Déu pels beneficis rebuts durant aquest any, s'ofereixen fruits del camp i del seu esforç. També es recorda de totes les sarments dels ceps que han estat podades aquest any: els difunts. Enmig d'ells, un que enguany faria vint vegades que venia en romeria: Mn. Josep Saúch, rector d'Arnes i Prat de Comte.

IX Trobada Infantil

TORTOSA.— Mil cinc-cents xiquets i xiquetes de la catequesi Infantil de post-comunió —de 10 a 13 anys— amb els seus catequistes es van aplegar, el diumenge dia 28 de novembre, al seminari diocesà de Tortosa. Fa ja nou anys que se celebra aquesta jornada. L'objectiu és animar els xiquets que han fet ja la primera comunió a continuar anant a la catequesi. Venien d'onze arxiprestats de la diòcesi.

De bon matí, els passadissos i poliesportius del seminari s'anaren animant amb la cridòria de la mainada i amb el flamejar multicolor dels mocadoretts-recòrd.

El lema d'aquest any fou: «sant Enric d'Ossó, bon amic». El grup de catequesi de Vinebre —poble natal del Sant— va escenificar els moments més importants de la vida d'aquest gran catequeta. Després, el Sr. Bisbe glossà l'escenificació tot conclouent: «Com sant Enric, hem de fer-ho tot per Jesús, tot amb Jesús».

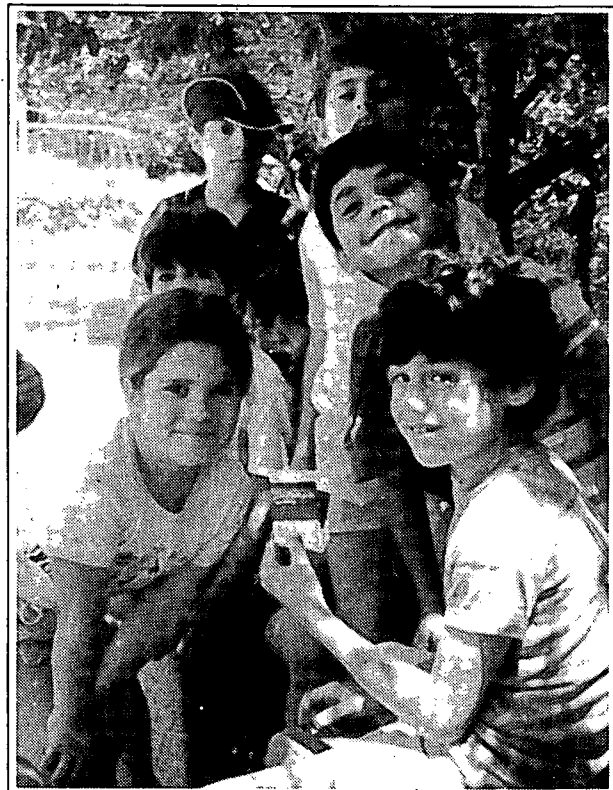
Per grups, es va celebrar l'Eucaristia, on els infants van participar-hi amb els seus cants i pregàries.

El dinar va durar un sospir i molts van compartir els seus entrepans.

Tot seguint, va tenir lloc el festival. Van participar molts de grups parroquials amb els seus cants, balls i contes escenificats. Després, el grup «Nins» va actuar al llarg d'una hora i va animar el festival: tots els xiquets foren actors amb el seu picar de mans i gestos.

L'hora dels adéus es va retardar; tots es trobaven a gust. De segur que la festa continuaria en els autocars, ja de tornada.

Les motxilles, buides ja dels entrepans, tornaven plenes d'il·lusió i de compromisos: anar a la catequesi, fer grups de treball i amistat, anar a missa els diumenges, pregar i, si Déu vol, anar a l'estiu a colònies.

● C.C.

Tots els nens foren protagonistes de la festa

La comunitat cristiana envia la Gna. Teresa a Colòmbia

TARRAGONA

CAMP-CLAR.— En el marc tan acollidor del temple parroquial de Santa Tecla de Camp-clar, durant l'eucaristia dominical s'acomia Ma. Teresa Marcé i Casas, religiosa vedruna que prestarà el seu servei missioner a Medellín (Colòmbia).

Durant deu anys, la Ma. Teresa ha esmerçat el seu amor fet presència entre la gent més senzilla del barri...

Paraules de comiat, d'encoratjament, llàgrimes d'agraïment...

però sobretot hi ressonà, i ben forta, la convicció que la comunitat cristiana de Camp-clar enviava la Teresa a Colòmbia.

«Unim nostres veus ans d'emprendre el camí, jo vaig a conèixer altres terres. La vida és tan dolça i el món és tan bell, cantem i diguem-nos adéu!» Aquest cant fou com el missatge de la Teresa, la qual l'encetà amb tot l'entusiasme com a cloenda de la celebració.

● C.C.

PESSEBRE VIVENT DE SANT FOST

El Primer Pessebre Vivent del Vallès

DIES DE REPRESENTACIÓ

19, 25 i 26 de desembre

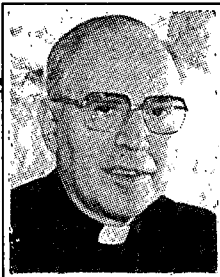
1, 2, 6, 8 i 9 de gener

A les 6 i les 7 de la tarda

Obsequi de pa torrat, amb all i oli i vi del poble a tots els assistents abans de les representacions.

NADAL DEL 1993

25 anys de Pessebre Vivent de Sant Fost

FETS I CRITERIS

Una finestra oberta a l'esperança

A l'inici de l'any ens desitgem els uns als altres un «feliç any nou». Sentim com uns intensos anhels que les coses vagin millor, a desgrat que ens sembli que no es faran realitat. Posem en l'any que comença un enfilall d'esperances tot confiant en un món millor. Em limito a desgranar-ne algunes.

En primer lloc sentim l'esperança de pau als Balcans, especialment a Bòsnia-Herzegovina on continua encara una guerra fratricida. Malgrat totes les dificultats i decepcions, nosaltres creiem que la pau és possible.

Desitgem que durant l'any 1994 la família sigui, de manera particular i com a comunitat de vida i d'amor, constructora de pau. Les Nacions Unides han declarat que aquest sigui l'Any Internacional de la Família. L'Església també s'hi adhiereix i el papa Joan Pau II ha centrat el missatge del Dia de la Pau d'enguany en aquest lema: «De la família neix la pau de la família humana».

Els pares han de ser els primers constructors de la pau. Tenen la responsabilitat d'educar els fills a fi que siguin persones de pau. Els fills, oberts al futur amb l'embranchada de la seva joventut, han d'afavorir els pensaments de pau i han de ser instruments d'obres pacífiques i pacificadoras.

Esperem que la crisi econòmica i social s'afronti de manera justa i amb un gran sentit de la responsabilitat, i que es faci tot el possible per aportar solucions a l'atur creixent que afecta tan dramàticament els més joves.

Confiam que la societat reaccionarà contra l'espiral del consum i que sentirà la responsabilitat de

comportar-se amb un estil de vida sobri i respectuós vers els béns de la creació. En aquest aspecte, la generació present ha de tenir consciència que és també responsable de les generacions futures.

Esperem que tots els ciutadans facin el que estigui al seu abast perquè la vida política presenti una imatge d'honradesa i de transparència a fi de recuperar la necessària credibilitat.

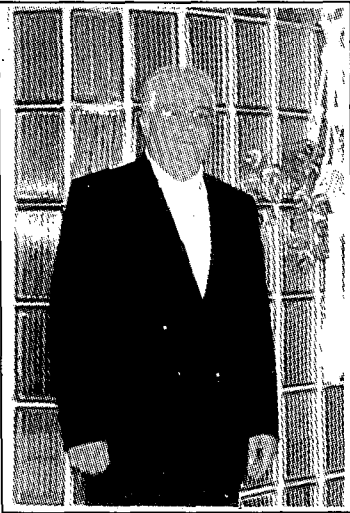
Ens atrevim a esperar que els mitjans de comunicació seran més respectuosos amb la dignitat i amb la llibertat de les persones. En concret s'hauria de frenar la publicitat que no respecta la dignitat de la dona i en fa d'una forma descarada instrument comercial.

Tenim l'esperança que el Sinode sobre la vida religiosa i el Sinode dels Bisbes d'Àfrica aportaran a l'Església universal una visió renovada, en els respectius àmbits que els són específics.

Esperem que el Concili Provincial Tarraconense porti a terme els objectius assenyalats i que amb la col·laboració de tots l'Església, a casa nostra, estigui més al servei de l'Evangeli i de la societat catalana.

L'esperança cristiana suposa confiar en la bondat i en la misericòrdia de Déu i reconèixer la nostra incapacitat radical per solucionar tots els problemes i dificultats. L'any 1994 serà una finestra oberta a l'esperança si en els nostres cors hi ha una actitud de coratge, de llibertat, de paciència i de confiança en el do de Déu.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

BARCELONA

Francesc Pardo, rector de la parròquia de Sant Sadurní d'Anoia i vicari episcopal de Vilafranca del Penedès, és el nou president del Centre d'Estudis Pastoral de Catalunya. Mossèn Pardo que ja havia estat president del Departament de Pastoral rural del centre durant 7 anys i membre del comitè executiu, substituirà mossèn Joan Batlles que s'havia encarregat de la direcció del CEP des dels seus inicis, fa 25 anys.

L'arquebisbe de Tarragona i president del CEP, Ramon Torrella va fer públic aquest nomenament el passat 16 de desembre. El Dr. Torrella considera que mossèn Pardo és la persona adient per fer-se càrrec d'aquesta responsabilitat. «Ha estat difícil trobar candidats perquè els sa-

cerdots de cada diòcesi ja tenen unes tasques assignades. Francesc Pardo no és un estrany en el centre, té una gran experiència en el camp de la pastoral rural i és representatiu d'una generació jove de capellans. Ha estat consensuat pels bisbes de tot Catalunya i estic segur que realitzarà una gran tasca al front del CEP».

Més vinculació amb la Facultat de Teologia

El Centre d'Estudis Pastoral que també està format per vuit membres de les diverses diòcesis, dos representants de la Unió de Religiosos de Catalunya i un secretari, celebra aquest any el seu 25è aniversari. L'arquebisbe de Tarragona va informar que per festejar aquest esdeveniment es vol convocar tots els alumnes que han passat pel centre a una trobada la propera primavera que «serveixi per analitzar alguna temàtica com a aportació al Concili Provincial de la Tarraconense».

Un altre dels objectius que es vol assolir pel curs acadèmic

1994-95, és que el centre esdevingui un Institut Superior de Pastoral de la Facultat de Teologia de Catalunya. El Dr. Torrella va assenyalar que això comportaria «un salt qualitatiu molt important ja que actualment s'atorga un diploma per 2 anys d'estudi, però si s'aproves aquesta reforma, es podria concedir una llicenciatura universitària».

El CEP realitza un curs bàsic de pastoral que es repeteix cada

any que s'estructura en dues parts i vol aportar una formació bàsica i difondre una visió coherent d'aquesta acció pròpia de l'Església. Des de 1990 també s'ha fet un curs de pastoral a Tàrraga que enguany s'ha iniciat a Mollerussa. El centre organitza un curs general sobre la Bíblia els dimarts i dijous a la tarda i publica una revista bimestral sobre temes de pastoral que tracta diversos temes monogràfics com «Les noves migracions» o «un

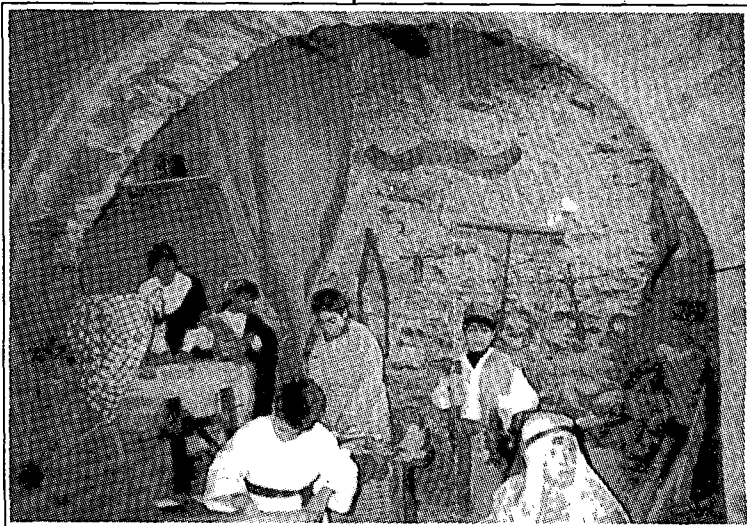
Concili Pastoral per a Catalunya».

Precisament sobre el Concili Provincial de la Tarraconense, el mes d'octubre es van iniciar un seguit de conferències els dijous a la tarda que volen analitzar quina ha de ser la presència evangelitzadora dels cristians en la nova societat catalana i els dispositius pastorals dels quals es disposa.

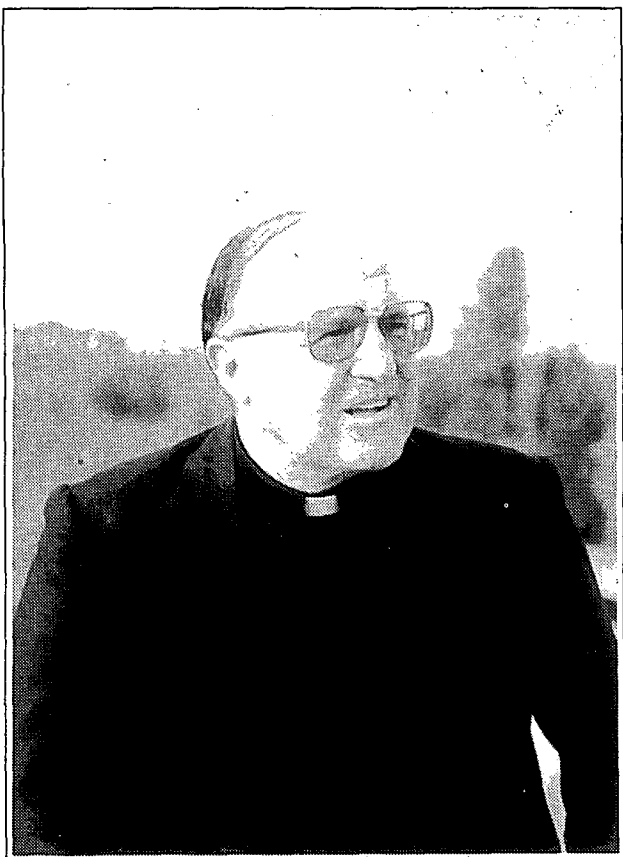
■ Glòria Carrizosa

CASTELLTERÇOL.— El Servei de Catequesi de la parròquia de St. Fruitós de Castellterçol ha organitzat aquest Nadal, per 3r. any consecutiu, el Pessebre Vivent.

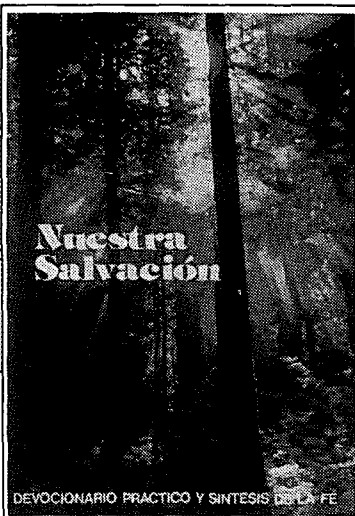
Els Pessebres Vponents tenen, a Catalunya, una tradició ben arrelada, tanmateix les característiques d'aquest són un xic peculiars. Les resumim amb dos mots: senzillesa i espontaneïtat. Senzillesa pel lloc on s'emmarca: el jardí del recinte parroquial, aquelles parets envellides que van veure néixer els nostres avis, castellercolencs de sòca-rel i espontaneïtat, la qualitat pròpia dels infants, dels més de 100 infants de la Catequesi, de 7 a 15 anys, que de 8 a 9 del vespre del dia de St. Esteve i del dia 2 de gener ens van fer apropar al Portal.

TRES LLIBRES PER A L'EVANGELITZACIÓ

per el Dr. Ignasi Segarra, pvre.

NUESTRA SALVACIÓN

Devocionari pràctic i síntesi de la fe.

(Esgotada l'edició catalana)

Preu: 350 ptes.

UN RETIRO ESPIRITUAL EN CASA

Repàs anual de les meves reflexions amb Déu.

Preu: 200 ptes.

GENTE QUE HIZO MUCHO

Vint semblances de gent del nostre temps que ha deixat rastre.

Preu: 1.500 ptes.

Distribueixen:

Distribuidora Balmes

c/. Duran i Bas, 11
08002 Barcelona

☎ 317 94 43.

Editorial Claret

c/. Roger de Llúria, 5
08010 Barcelona

☎ 301 08 87.

Distribueix:

Llibreria Garbí

Via Augusta, 9
08006 Barcelona

☎ 217 54 08

Forjar homes de tremp i de caràcter

VIC

MOIÀ.— El passat 28 de novembre es constituí, a la capella del santíssim (degudament habilitada) de l'església parroquial de Moià, el tribunal diocesà per a la causa de beatificació del pare escolapi Francesc Sagrera i Riera.

Nascut a Breda—municipi de la comarca de la Selva situat a la falda del Montseny—el 8 de febrer de 1901, Francesc rebé dels seus pares una formació integral: de la mare, el fervor i una constant estimació envers els altres; del pare, l'energia i la rectitud de caràcter. Cursà els estudis a Barcelona, on residí quasi sempre la seva família, i al seminari era apreciat tant pels companys com pels mestres, per la seva bonhomia, amabilitat, dedicació al estudi i temperament. Més endavant ingressà a l'orde escolapi, al si del qual es dedicà a la formació de nois i joves. Professà el 23 d'agost de 1925 i cantà missa el 3 de juny de 1926.

El P. Sagrera començà l'apostolat al col·legi escolapi del carrer Ample de Barcelona, però la delicada salut del novell sacerdot fou la causa que els metges li aconsellessin altres aires lluny de

la ciutat. Així, l'any 1927 és destinat al col·legi de Moià, a la comarca del Moianès, bisbat de Vic, on desenvolupà un gran apostolat, especialment durant el temps de la guerra. Persona culta, pulcra i profundament religiosa, el P. Sagrera duqué a terme una intensa tasca, segons el seu conegut programa: «Forjar homes de tremp i de caràcter, de conviccions fermes i arrelades, d'envergadura espiritual fortíssima, perquè siguin el llevat que fermentarà i infondrà un alè de vida nova a la societat.»

A Moià, el P. Sagrera dirigí els «Cercles d'estudis», a més d'encarregar-se de les classes ordinàries i dedicar moltes hores a atendre els qui es volien confessar. Els «Cercles» eren una bona plataforma de formació que el feiocisme havia definit: estractava d'unes converses que el mestre mantenia amb els deixebles sobre diversos temes, però en especial sobre aspectes de la doctrina social de l'Església. Eixint de l'exposició s'establí un diàleg i sorgien preguntes que els assistents formulaven al mestre.

En la contesa de 1936-1939, el nostre escolapi va estar a punt de ser afusellat. Hagué de refugiar-se en una casa de pagès (a set quilòmetres al nord-est de Moià), el

Molí del Perer, situada enmig d'un paratge solitari, ple de la presència de Déu. Des d'aquell amagatall escrigué una sèrie de cartes precioses pel que fa a bellesa literària, inspirades en l'autèntic viure evangèlic i d'una perenne actualitat. Aquest lúcid epistolari revela la faceta de l'escriptor i pensador Francesc Sagrera.

El nostre biografiat morí a Moià el 22 de febrer de 1940. Un any després, els seus deixebles li reterren un primer homenatge, com a mostra de gratitud i d'estima per la seva missió, i en escaïences diverses s'han repetit els actes de

reconeixement a aquest exemplar mestre. Amb data 21 de novembre de 1989 es constituí, a la vila de Moià, la Fundació Francesc Sagrera, la qual ha promogut l'inici del procés de canonització del nostre escolapi.

L'acte de constitució del tribunal, del passat 28 de novembre, fou presidit pel bisbe de Vic, Dr. Josep M. Guix, acompanyat pels doctors Rafel Portús, Joan Farràs i Vicenç Esmerats, jutge delegat, promotor de justícia i canceller secretari, respectivament, com també pels senyors Manel Alsina, notari per al procés, i Isidre Prat,

Sempre estava interessat en la doctrina social de l'Església

postulador de la causa.

■ Carles Riera

Sistema de detectació de foc

VIC.— L'Arxiu Episcopal de Vic disposa d'un sistema de protecció contra incendis que preservarà els importants documents que s'hi custodien. Es tracta d'uns detectors fotoelèctrics de fum que cobreixen una superfície de noranta metres quadrats i que permeten detectar qualsevol irregularitat. Estan connectats les vint-i-quatre hores del dia amb una central permanent d'alarmes i, convenientment distribuïts en les sales de l'Arxiu, avisen exactament del lloc on es produeix el foc. L'acte d'inauguració fou presidit pel bisbe Dr. Guix, amb la presència de directius de la Caixa de Manresa, que ha finançat aquesta millora. Cal dir que la instal·lació del sistema d'alarmes a l'Arxiu és un pas més vers les reformes de les instal·lacions, començat amb l'arranjament de la teulada, una nova il·luminació, prestatges nous i, ara està a plena organització, una completa informatització de tot l'Arxiu.

● C.C.

Obres parroquials

SANT MARTÍ DE TORRUELLA.— Les construccions, a causa de l'impàrable pas del temps, resulten a la llarga deteriorades i demanen una vital reparació. Això li ha passat a aquesta parròquia del Bages, que va solucionant problemes d'estructura material tant a l'església com a la rectoria. Les primeres reformes han estat l'agencament de teulades, ja malmes pel pas del temps. Cal destacar que aquests projectes han merescut l'ajuda i la solidaritat dels veïns del poble i entitats vilatanes, tots els quals s'han unit per col·laborar en les obres. Així mateix l'aportació econòmica del bisbat ha estat molt apreciada, ja que els pobles rurals no disposen de gaire mitjans econòmics. Sens dubte que aquestes obres contribuïran a fer més agradable i més comunitària la vida pastoral de la parròquia.

● C.C.

25 anys del Pessebre Vivent

BARCELONA

SANT FOST DE CAMPEN-TELLES.— El Pessebre Vivent de Sant Fost ha celebrat aquest Nadal el seu 25 aniversari amb una sèrie d'actes entre els quals destacà un sopar que tingué lloc l'11 de desembre al Pavelló-1 de Sant Fost. Al llarg de l'àpat, es lliurà a tots els assistents un llibre en què s'explica tota la història d'aquest Pessebre, un dels més antics de Catalunya, ja que la seva data de fundació és del 1967. El sopar anà precedit d'una exposició amb cartells i fotografies de diferents èpoques del Pessebre Vivent, així com del passat d'un vídeo. La vetllada es va cloure amb un ball a càrrec de l'Orquestra Hapleck.

El Comitè d'Honor d'aquest 25è aniversari l'encapçala el president

de la Generalitat, Molt Honorable Sr. Jordi Pujol. Calanotar que l'any passat el Pessebre Vivent de Sant Fost va registrar l'assistència de més de tres mil persones, la qual cosa evidencia la popularitat que està assolint aquesta entranyable mostra del folklore vallesà i català. Durant dos mesos els integrants d'aquesta entitat santfostenca han treballat per tal de tenir a punt les novetats d'aquest Nadal, entre les quals hi ha un boter, feina molt relacionada amb la indústria vitícola, abans tan arrelada en aquesta zona del Baix Vallès. També s'ha construït una casa rural a l'estil hebreu, situada prop de la ferreria. El Pessebre Vivent de Sant Fost compta amb 25 escenes, unes de marcat caràcter evangèlic i altres de més populars.»

● C.C.

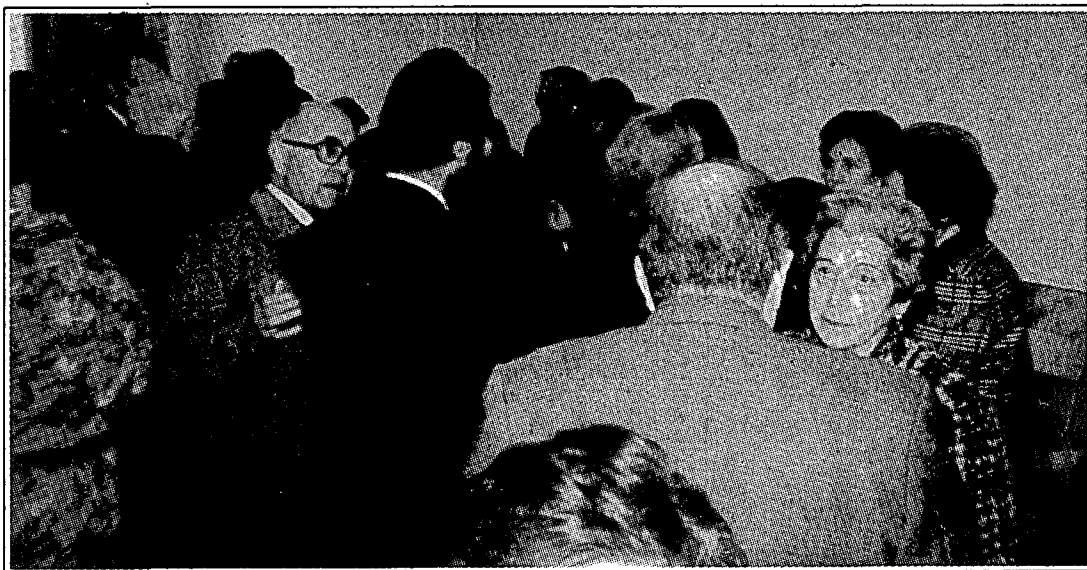
Ha mort l'implantador de la Veu de l'Evangeli

BARCELONA.— El 4 de desembre proppassat morí a Barcelona el Sr. Antoni Manén i Jordana, congregant marià, format en el temps del inoblidable P. Vergés, exercitant i fundador de l'antic SECIN (Servicio Católico de Información). Es desviava per tal de fer accions apologetiques i d'apostolat, algunes tan reeixides com la d'implantar a tot Catalunya *La Veu de l'Evangeli*, servei telefònic de meditacions sobre la Paraula de Déu, tots els dies de l'any segons els cicles litúrgics. Poques hores abans de morir, ell mateix va poder escoltar la corresponent al segon diumenge d'Advent, que pronunciava el bisbe Tena.

Lliurà la seva ànima a Déu acompanyat dels seus nombrosos fills. Que reposi en la pau de Crist, un amic com aquest, digne d'exemple.

■ David Adelantado

Sant Josep de Calassanç, patró dels mestres

TERRASSA.— El dissabte 27 de novembre, com ja fa alguns anys, es tornà a celebrar la festa del patronatge dels mestres, Sant Josep de Calassanç.

A dos quarts de 10 va començar l'eucaristia a l'església romànica de Sant Pere de Terrassa. El celebrant era el bisbe de la zona del Vallès Mons. Carles Soler i Perdigó, i van assistir-hi unes 70 persones.

L'homilia es va centrar en la tasca del mestre sobre dos pilars fonamentals: la veritat i la caritat, perquè els infants puguin arribar a trobar la veritable llibertat que ens fa fills de Déu. Els encoratjà a no desfallir en la seva tasca educadora i, sobretot, en el temps que vivim ple de contradiccions, però

es ací on es forja l'educand i l'educador.

Després les monges Carmelites Descalces Missioneres van acollir el grup i li oferiren un pisolabis, que fou força animat. A continuació la conferència del Bisbe sobre «La nostra participació en el Concili Provincial». Va anar desgranant el significat d'un Concili Ecumènic o un de Provincial, la història dels nostres concilis i les traves que s'han posat a la nostra terra respecte a la celebració dels concilis com el que ara s'està preparant.

L'acte s'acabà a les 12 quedant ben satisfets d'aquesta trobada tots els assistents.

■ M.H.

L'orde Mercedari compleix 775 anys

Preparació d'un congrés sobre marginació social

BARCELONA

BARCELONA.— L'orde de la Mare de Déu de la Mercè va néixer a Barcelona el 10 d'agost del 1218 en unes circumstàncies concretes i d'una necessitat urgent, com era la desgràcia dels cristians caiguts en la captivitat. Intervingué la inspiració de la Mare de Déu de la Mercè, i s'hi comprometeren persones de

món, durant segles ha testimoniats amor, justícia i ha comprat llibertat.

Ara la família mercedària —els religiosos, una dotzena de congregacions femenines, els moltsíssims seglars que segueixen els programes d'alliberament mercedari— festegen els 775 anys de la fundació de sant Pere Nolasc. I ha semblat que, després de les moltes celebracions que hi ha hagut, la millor manera de clausurar les celebracions jubilar serà tenir un congrés sobre marginació social. Avui, arreu del món, hi ha molts tipus d'esclavitud sagnant, conreem una civilització de bases injustes i sistemes opressors, en el nostre propi entorn hi ha problemes socials—la presó, els barris marginals, la droga...— que ens inviten a una reflexió mercedària, amb la finalitat de veure, revisar, obrar i comprometre'ns.

Aquest és el sentit del congrés sobre marginació social que tindrà lloc els dies 27, 28 i 29 de gener del 1994 a Barcelona.

Visitant les presons

10 voluntaris de «L'Obra mercedària» i 38 animadors de la Casa de Sòria feren possible un moment de lleure poc habitual en la presó de Can Brians, on 230 dones recluses tingueren la possibilitat de viure una obra de teatre i una «xaranga».

Els voluntaris de «L'Obra mercedària» també portaren regals, a les recluses però sobretot els oferiren la seva companyia que, segons el sacerdot Joaquín Millán, director de l'Obra, implica «estimar-les com a persones i acceptar-les tal com són».

Aquesta iniciativa s'inclou dins de la campanya duta a terme cada any per l'orde mercedari que començà la seva tasca social amb els presos catalans l'any 1939. Aquesta campanya duu als voluntaris de l'obra a visitar també les presons com la Model, la presó per a joves i la de dones Wad-Ras de Barcelona per compartir amb la població reclusa el temps de Nadal.

● C.C.

El Dr. Tarrés a la Universitat de Salamanca

«Val la pena viure la vida, però viure-la bé»

BARCELONA.— El 7 de desembre de l'any 1943, ara fa cinquanta anys, arribava a l'estació de Salamanca, a les tres de la tarda, emmascarat pel fum de la locomotora, amb la maleta i la cartera de mà, un sacerdot de Barcelona, de prop de quaranta anys, alt i un xic encorbat, que de seguida va causar admiració entre el jovent clerical de la Universitat Pontifícia. De fet, pocs dies més tard, el dominic P. Sabino Lozano, es feia ressò de l'impacte que havia produït en els estudiants i escrivia a un amic sacerdot de la Ciutat Comtal: «Hay por aquí un médico de Barcelona, sacerdote, que es muy santo».

Era el Dr. Tarrés qui, malgrat d'estar llançat totalment, des del dia de l'ordenació de prevere, al treball del ministeri sacerdotal, d'òcila la decisió del Bisbe, deixa la tasca pastoral que exercia als pobles de Sant Esteve Sesrovires i de Sant Joan Samora, que tant estimava, per dedicar-se novament a

l'estudi de les ciències sagrades. Així ho precisava en el seu Diari íntim: «Per voluntat del Senyor Bisbe, he deixat els meus estimats pobles de Sant Esteve i Sant Joan, després d'un any i mig de vicari, i m'he traslladat a la Universitat Pontifícia de Salamanca, per tal d'obtenir el grau de llicenciat en Teologia».

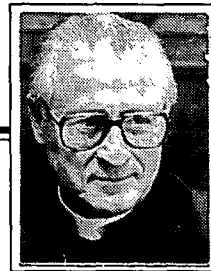
Ell que no desitjava cap càrrec que sobresortís ni cap situació honorífica, sinó «treballar i fer bogeries per les ànimes», —com dirà en la seva darrera malaltia—, accepta anar a Salamanca com li proposa el prelat, que se l'estima molt i que creu que aquells estudis i el títol corresponent li seran molt profitosos tant per a ell com per a tota la diòcesi. Obeeix però el cor li plora.

Més endavant, un portuguès company seu a la Facultat de Teologia de Salamanca i veí d'habitatge en el col·legi de sant Carles, on residien, i que actualment és bisbe de Lamego, a Portugal, va escriure al vice-postulador:

«...lo que conservo muy vivo en mi espíritu es que en nuestras conversaciones, en los recreos, en los intervalos de las aulas, en los paseos por fuera de la ciudad, fuésemos solos los dos, fuéramos juntamente con otros colegas, generalmente condiscípulos, la impresión que me quedaba de aquel compañero, Tarrés, era ésta: era un hombre de altísima vida interior... sus palabras y mucho más su comportamiento eran de hombre verdaderamente entregado a la oración y lleno de presencia de Dios, lo cual me dejaba impresionado y a tenerlo como un hombre excepcional». No passava desapercbut, car la seva manera de procedir impactava.

En un dels seus escrits trobem que diu: «Prepara't pel sacerdocí, amb tota l'ànima. És una cosa sublim. Entrega total a l'Amat, al dolç Amic. Quina vida tan gran la nostra! Val la pena de viure-la, però de viure-la bé.

● C.C.

CARTA DOMINICAL

Conte d'una nit de Reis

Ja s'acosta la diada dels Reis. I a moltes llars, hi ha com un pressentiment de la gatzara i la joia neta dels infants obsequiats.

Fa anys que vaig llegir un conte sobre la nit de Reis, amb un ensenyament a l'hora de començar l'any.

Un osset de pelfa, d'ulls brillants, era la joguina preferida d'un infant. Però l'osset s'havia anat cansant d'haver de seguir, dia rera dia, els capricis del seu amo. No li feia cap gràcia d'anar-se gastant al servei d'un altre. I una nit se'n va anar de casa: volia viure la vida només per a ell.

Se sentia feliç, lliure, i podia realitzar la seva vida sense dependre de ningú més. Tant li feia la neu que cobria el bosc. Cap a mitjanit, sentí soroll de cascavells: era un trineu que venia. Arribà on era ell i en va reconèixer els ocupants, llavors s'adonà que era la nit de Reis. I ells mateixos, que estaven fent el seu comès tradicional de repartir obsequis als infants, li van demanar si els voldria ajudar.

L'osset va pujar tot content al trineu, i van anar per les cases aïllades, i als poblets i pobles del recorregut, repartint alegria i il·lusió. N'estava ben satisfet.

Un cop més, el trineu s'aturà davant una casa. Van mirar tots els paquets, però resulta que eren buits. S'havien acabat els regals. Els Reis van mirar tots tristos la casa silenciosa, i després van posar els ulls, entre esperançats i bondadosos, en el nostre osset.

L'osset ho va entendre molt bé: va fer un gran sospir de resignació, que li estarrufà la pelussa blanca del pit, i va baixar del trineu. Calia fer feliç un altre infant... En definitiva, un altre ésser, i no ell mateix. Tot decidit, se n'anà de dret cap a la porta, mentre els Reis, agraïts, somreïen. El que no van poder veure és si cap llàgrima se li escolava per la galta de drap mentre empenyia la porta, en optar per la felicitat d'un altre en comptes de la pròpia.

Diuen que les moralitats lleven la frescor i la gràcia dels contes. Però, en començar un any nou, que podem iniciar amb ànim egoista de profit propi, o amb esperit de servei als altres, no està de més recordar les paraules del Mestre: «Qui perdi la seva vida, la trobarà... Estimeu-vos tal com jo us he estimat.»

Quantes filles i fills de Déu es reconeixeran avui en la senzillesa i la decisió de l'osset de pelfa! Penso en aquells que, en començar l'Any Nou, opten pel bé dels altres, sense posar límits al seu lliurament, perquè tampoc no mesuren el bé d'aquells que estimen. Penso en la noia que, a l'atur i amb els pares malalts, i tot i ser administrativa, es passa el dia netejant pisos per donar el seu ajut als qui estima. Penso en els pares d'alguns joves que conec, afectats de paràlisi cerebral, i que no paren de donar-los la seva millor tendresa i el seu amor. Penso en els qui viuen l'heroïtat del lliurament al proïsme, del millorament moral i material de la nostra societat, des de vocacions i situacions ben diverses, però totes coincidents a estimar el proïsme.

■ † Ricard M. Carles

Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Any vell, any nou...

Quan l'any vell fa els últims esbufecs i el nou treu el nas sense imaginar-se la càrrega que portarà damunt, quan l'any que mor ens invita a mirar enrere per animar-nos o desanimar-nos per continuar fent camí, potser sí que val la pena de mirar de què podem treure'n algunes conseqüències que ens ajudin a suportar l'any que neix, ple d'innocència aparent, però segur que du algun explosiu al sota aixella...

La veritat és que no cal preocupar-s'hi gaire, perquè el que hagi de passar ja passarà, i ens tocarà de prop o de lluny... Segur que l'any que mor, com els que el precediren, ha deixat algun rastre en cadascú de nosaltres que, no podem fer altra cosa, emmagatzemarem a la sitja dels passats.

Doncs a veure què ens porta l'any novell per guardar, encara que les perspectives no siguin gaire falagueres, esperem que alguna cosa podrem aprofitar-ne per afegir a la petita història que entre tots anem escrivint...

■ Oriol Camps

BARCELONA

• **CONCERT DE CARILLÓ A LA GENERALITAT.** - Concert de Reis, **dijous 6**, a les 12h, a càrrec de la carillonista Christine Laugie, de Pamiers (França), que interpretarà peces clàssiques populars i nades del País d'Oc, catalanes i d'arreu.

• **ARXIPRESTAT DE SANT GERVASI: HORA SANTA MENSUAL.** - Organitzada per Homes del Sagrat Cor com a consagració, reparació i consol, adreçada a sacerdots, homes i joves, **dijous 6**, de 21.30 a 23.30h, a l'església de la Bonanova (parròquia dels Sants Gervasi i Protasi; entrada per la casa parroquial, Pl. Bonanova 12); comença amb la celebració de l'eucaristia i hi ha confessors disponibles. **L'endemà**, divendres, de 16.30 a 18h, hora santa adreçada a religioses, dones i noies.

• **ARXIPRESTAT DE PROVENÇALS: HORA SANTA MENSUAL.** - Participació en la de l'església de la Bonanova, **dijous 6**; sortida de la Parròquia de Sant Joan d'Àvila, a les 21.15h, per tornar a les 23.30h. **L'endemà**, divendres, a la parròquia mateix, de 17 a 18h, hora santa adreçada a religioses, dones i noies.

• **FESTA DE SANT RAMON DE PENYAFORT.** - A la catedral, promoguda pel grup de devots i amics, **divendres 7**, a les 8.45, a la capella del sepulcre, celebració de l'eucaristia i cant dels goigs; a les 9.30h, laudes, i a les 10h, missa conventual presidida per Mn. Malaquies Zayas i salutació a l'altar del sant.

• **TARDA I VETLLA D'ESPIRITUALITAT FEMENINA.** - El primer divendres, **7 de gener**, de 20.45 a 24h, a Casa d'Exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona), i el **dilluns 10**, a les 17h, als Jesuïtes del c/ Roger de Llúria 13. Més informació: tel. 301-16-26.

• **«SENYOR, QUÈ ESPERES DE MI?»** - Recés per a joves en recerca de la pròpia vocació cristiana, els dies **8 i 9 de gener**, al Brull. Hi participaran el Sr. Bisbe auxiliar Joan-Enric Vives, Mn. Salvador Bacardit i Mercè Lajara. Tots els joves de més de 16 anys que hi vulguin participar, poden trucar al Seminari Conciliar: 454-16-00 (matins), o a Mercè Lajara: 379-15-20 (vespres).

• **UNIÓN EUCARÍSTICA REPARADORA.** - Primera trobada de

l'any, **diumenge 9**, a les 16.30h, dirigida per Mn. Francesc de P. Sala, que acabarà amb la celebració de l'eucaristia, a la residència de les Missioneres Eucarístiques de Natzaret (c/ Mare de Déu de la Salut 26, 08024 Barcelona; tel. 213-01-82).

• **ESCOLA ÀUDIO-VISUAL DE LA DELEGACIÓ DE CATEQUE-SI.** - Curset monogràfic «El país del silenci»: descoberta del món interior de l'infant, amb Pau Tarruell, els dies **10, 11, 12 i 13**, de 18.30 a 20.30h. Més informació: c/ Diputació 231, 08007 Barcelona; tel. 454-18-98 (de dilluns a dijous, de 17.30 a 20.30h).

• **TANDES D'EXERCICIS PER A SACERDOTS.** - A Mas Castells

(Torrelavit), del **10 al 15 de gener**; a Castelldefels (Premià de Dalt), del 4 al 9 d'abril i del 7 al 12 de novembre. Inscripcions: Centre Sacerdotal, c/ Rosselló 192 pral, 08008 Barcelona; tel. 323-39-20.

• **UNA VISIÓ NOVA DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.** - Encontre matrimonial d'aprofundiment en la relació d'esposos i en el sagrament, mitjançant la tècnica del diàleg, els propvenients dies **14** (des de 21h), **15 i 16** (fins a 18h), a Begues. Hi poden assistir sacerdots, religiosos i religioses, seguint un temari adient, i el fet de ser d'orientació catòlica no exclou pas altres religions o creences. Contribució voluntària i anònima a les despe-

ses. Informació als telèfons: 232-38-77, 349-75-87 o 213-45-42.

• **SOBRE LA CONFIRMACIÓ.** - L'Equip Juvenil Eclesial (EJE, c/ Canuda 4 entl, 08002 Barcelona) s'ofereix a informar i, si convé, a preparar els alumnes de BUP que ho desitgin. Cal que aquests ho notifiquin indicant la seva adreça i el telèfon.

• **SETEM (SERVEI TERCER MÓN) CATALUNYA.** - Compleix enguany 25 anys apropant el Tercer Món i, dins els programes de formació i acció directa en països del Tercer Món, ofereix, a més de camps de treball per a joves i altres serveis, estades de solidaritat per a adults. Informació i inscripcions: c/ Sant Antoni Abat 49, 08001 Barcelona; tel. 441-53-35 (de dilluns a divendres, de 9.30 a 13.30h i de 16 a 20h).

• **CURSOS DE MEDICINA TROPICAL.** - XXIII curs de medicina tropical, per treballar al tròpic (del 31 de gener al 27 de maig), i II curs de medicina i parasitologia tropicals, per a l'assistència de patologia importada (del 31 de gener al 7 de març). Informació i preinscripció: Medicus Mundi Catalunya, c/ Elisa 14, 08023 Barcelona; tel. 418-47-62.

TARRAGONA

• **LA BISBAL DEL PENEDÈS.** - Concert de Reis, dins el cicle de Concerts d'Hivern, **dijous 6**, a les 12h, a l'església de Santa Maria,

amb la intervenció dels Cors Antistiana i Santa Maria, sota la direcció de Joan Ferré.

GIRONA

• **OLOT: CONFERÈNCIES SOBRE FRANCISCANISME.** - Dins el cicle programat amb motiu del 8è centenari del naixement de santa Clara, **diumenge 9**, a les 16h, al col·legi de la Divina Providència, amb sor Maria del Carme Massana.

LLEIDA

• **CONVIVÈNCIA PER A NU-VIS.** - Organitzada pel Secretariat de Pastoral Familiar, **dissabte 8** (de 17 a 20h) i **diumenge 9** (de 10 a 17h), a les Borges Blanques. Informació: tel. 14-22-92.

SOLSONA

• **AVIÀ: XXIè CONCURS DE PESSEBRES EN MINIATURA.** - Lliurament de premis d'aquesta edició extraordinària, **dijous 6**, a les 13h, a la sala d'exposicions. Més informació: tel. 823-00-00.

VIC

• **EXERCICIS ESPÍRITUALS PER A LAICS, RELIGIOSOS, RELIGIOSOS I SACERDOTS.** - Organitzats per l'Apostolat de l'Oració de Catalunya i dirigits pel P. Luis Mª Mendizábal, s.i., del **dilluns 10** (a les 11h) fins al **15 de gener** (al matí), a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Manresa (Apartat 12, 08240 Manresa). Més informació: tel. 872-04-22.

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de gener el sant Pare ens demana pregàries perquè les famílies sapiguem donar sempre la seva contribució indispensable al creixement espiritual de qualsevol comunitat cristiana i de tota la societat.

L'Església creix pel nombre de fills de les famílies cristianes i per la qualitat de vida espiritual que els donen. Avui hi ha pares que se senten agobiats; pensen que no podran oferir una vida feliç al seu futur fill. Hi ha tants problemes en l'educació, el treball és tant insegur, i tantes coses més.

Quan la família viu un amor serè, autèntic, d'entrega mútua sense reserves fins al sacrifici, fonamentada en la veritat, el respecte mutu, en actitud de servei dins de casa i de cara a l'entorn, llavors la felicitat s'hi fa present. Els pobres són estimats com els preferits de Déu i per això es viu la solidaritat.

En aquest clima de vida cristiana és possible la vocació religiosa i sacerdotal. Aquesta és la millor contribució de la família al creixement de l'Església. Infants i joves, vells i maginats necessiten la generositat de la vocació que només pot venir de la resposta a la crida de Déu.

Intenció missional

El sant Pare també ens demana pregàries perquè la pregària per la unitat dels cristians i el diàleg ecumènic vagin acompanyats d'un profund impuls missioner.

Gener ens recorda l'Octavari per la unitat dels cristians. La pregària ens apropa als germans que creuen en Crist. La unitat potència la tasca missionera.

■ Antoni Ma. Serrallonga, s.j.

LA VEU DE L'EVANGELI

Telèfon (93) 415 66 16

TELEFONO DEL EVANGELIO

976 - 44 45 46

976 - 44 55 55

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOAN ESCOLA 47020 LINARO 00135 ROMA ITALIA.....	17.732 Ptes.
P. RAMON VICANS PB 280 DAR ES SALAAM TANZANIA.....	21.892 Ptes.
COTTOLEGGNO P ALEGRE C/7 A N66-30 AP AEREO 912 BAR. LAS AMERICAS/BUENAVENTURA COLOMBIA.....	21.892 Ptes.
MARIA PONS MARTI LEPROSERIE S. JOSEPH BP. 94 FORT DAUPHIN MADAGASCAR.....	21.892 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció.....Tel.....
Població.....D.P.....Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)
L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....Província.....
Població.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població.....Data.....
Signatura:.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Justícia i Pau desautoritza les declaracions de la sub-secretària de Justícia

El bisbe Vives demana més reconeixement eclesial dels objectors

BARCELONA.— El bisbe auxiliar de Barcelona, Joan-Enric Vives, ha dit que «a l'Església convé que els que fan l'objecció de consciència siguin més reconeguts», ja que són constructors actius de la pau i la no-violència a semblança de Jesús. Aquesta declaració està emmarcada en la VIII trobada «Jesús inspira la nostra objecció», que organitza depenent de Justícia i Pau (JiP), i que enguany ha estat el diumenge 19 a la parròquia de Sant Abraham.

La jornada, que va tenir un caire de recés, va començar amb la ponència de Joan-Enric Vives, que advertí l'existència en l'Església de dues sensibilitats: una de més propera als plantejaments anti-militaristes, i una altra que accepta la violència com a recurs de defensa. El bisbe va recomanar respecte i comprensió per a les dues postures, tot i reconèixer que «no és igual una que l'altra», i que la primera és un «do del Senyor».

Vives explicà que la «guerra justa» de sant Agustí ara és «molt difícil de ser acceptada», perquè les tàctiques actuals es basen en l'atac massiu a la població civil. Igualment, el ponent rebutjà la «mitja veritat» que afirma que «els exèrcits pacifiquen», i defensà la presència de molta «gent pacífica» que està en els conflictes ajudant, malgrat que no se'n parli.

El rector del Seminari de Barcelona es desmarcà de l'opció de la insubmissió al·legant que la societat té dret a demanar un període de temps de servei, en correspondència a tot el que dona a l'individu. En aquesta línia presentà l'objecció com una «manera de viure» que rebutja la «falsedat» que diu que la violèn-

cia és necessària, i que per tant compromet més enllà de l'estricta substitució del servei militar.

En la taula rodona de la tarda, en què hi van participar Arcadi Oliveres, vice-president de JiP i membre de la Campanya Contra el Comerç d'Armament, Guillem Carbonell, voluntari a un camp de refugiats de Croàcia, i Enric Angelet, membre de la coordinadora de l'Objecció Fiscal, es va insistir en l'extensió de l'actitud de servei més enllà dels tretze mesos.

Els membres de la taula van subratllar la importància de mantenir una coherència de vida pacífica concretant-la, per exemple, en l'objecció fiscal, que consisteix a desgravar de l'IRPF el % proporcional dels pressupostos destinats a Defensa desviant-los cap a organitzacions humanitàries.

Una reflexió sobre la vida i el suport d'un grup de referència —per al cristià la comunitat i l'Església— són elements bàsics per viure d'acord amb una opció per la pau. Així mateix, es defensà la necessitat d'unir els temes de desenvolupament i desarmament, i l'augment de recerca de raons econòmiques —molt desconegudes en compa-

ració amb les ètiques o polítiques— per fer costat a les propostes contra el militarisme.

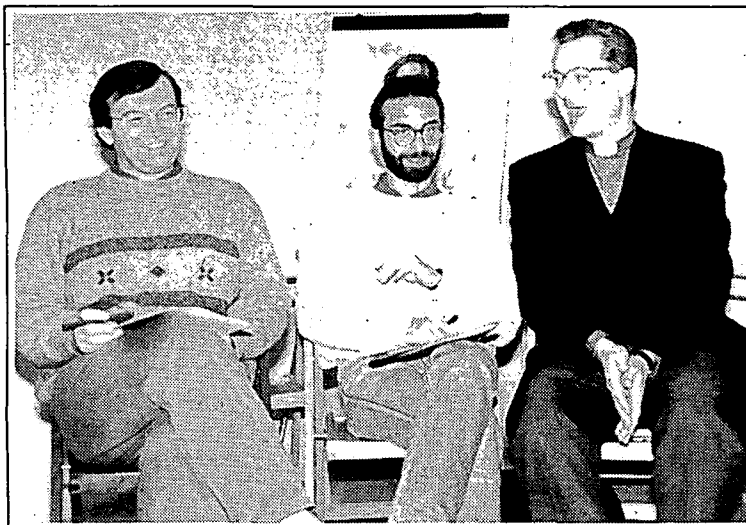
La lluita legal

Per últim, es va apuntar l'estratègia que actualment s'està obrint camí, que consisteix en això: que les entitats que acullen objectors es retirin per tal que la impossibilitat de respondre a les sol·licituds faci «saltar» la llei.

En aquest sentit, Justícia i Pau ha desautoritzat les declaracions de la setmana passada de la sub-

reserva —com va passar al 1989— i que s'està intentant arribar a acords amb organismes per oferir «places reals, que no siguin simbòliques per cobrir l'expedient, sinó que tinguin incidència i transcendència social sense treure llocs de treball».

Justícia i Pau ha contestat a la sub-secretària en declaracions a Catalunya Cristiana, dient que aquesta és la versió oficial, però que en realitat hi ha «60.000 persones que s'estan esperant durant dos o tres anys, i que no hi hagi places per col·locar-les

Llorens Olivé i Toni Roman de Justícia i Pau, amb el bisbe Joan-Enric Vives

secretària del ministeri de Justícia, Margarita Robles, que deia que «l'Administració ha de ser suficientment àgil per donar una resposta als ciutadans, i el que no pot ser és que determinats ciutadans es quedin sense complir el que és una obligació social per falta d'agilitat de l'Administració».

Robles assegurà que no hi tornarà a haver traspàs general a la

demostra la ineficàcia de la llei de l'objecció tant en la seva formació com en l'aplicació. Segons l'organització humanitària, «no hi ha solució si no es fa un passí a la reserva o una reforma de l'estructura actual de la llei», la qual cosa afectaria la composició de l'exèrcit.

■ Guillem Farré

La crisi marca la trobada de Taizé a Munic

BARCELONA.— Els coordinadors de la peregrinació a la Trobada Europea de Joves a Munic responsabilitzen, bàsicament, la crisi econòmica de la baixada d'inscripcions per a la trobada. Una de les zones que ha quedat més afectada ha estat el cinturó de Barcelona, compost en la gran majoria per joves de parròquies obreres. Igualment, la resta d'Espanya ha experimentat una davallada important. Pel contrari, la mitja d'edat ha pujat fins als 22-23 anys.

Malgrat tot, aquest dilluns han sortit nou autocars catalans amb 490 persones cap a la trobada que ha començat el dimarts i que acabarà dissabte. Durant els actes es presentarà la darrera carta del germà Roger, fundador de la comunitat de Taizé, que porta per títol «De començament en començament», i que tracta la necessitat d'avançar cada dia per no anar enrera.

Com a acte final de la preparació per a l'encontre d'aquesta setmana, el diumenge 19 l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Ma. Carles, i la delegada de joventut, Rosa Deulofeu, van estar amb els pelegrins i els van exhortar a trobar la veritable joia en la relació amb Déu, a evangelitzar, i a estar deserts i disponibles. (GF)

Over-Bucking en la Conferència sobre el clonatge del SAFOR-UAB

BELLATERRA.— Per sorpresa dels mateixos organitzadors i per primera vegada en la història del Servei d'Assistència i Formació Religiosa (SAFOR) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), més de 200 persones van omplir, literalment a vessar, la sala d'una conferència sobre el clonatge humà organitzada per l'entitat catòlica a la universitat.

Els ponents, Josep Egozcue, catedràtic de biologia cel·lular de la UAB, i Manuel Cuyàs, professor de teologia moral a la Universitat Ramon Llull i membre de l'Institut Borja de Bioètica, van dir que el suposat descobriment és una tècnica ja coneguda i sense aplicacions pràctiques.

Segons Josep Àngel Saiz, responsable del SAFOR al campus, la clau de la convocatòria —que ha trobat ressò entre el professorat del campus— està en haver «encertat en el tema, i trobat l'equilibri per tractar l'actualitat científica i els components ètics». Durant aquest curs el SAFOR de la UAB té pensat d'organitzar una conferència sobre el Concili Català amb l'assistència d'un bisbe. (GF)

«A Déu res no li és impossible, Raül»

Va ser un pla perfecte, Raül, que et va vèncer sense que tu ho volguessis. A tu, que et resisties a llevar-te aquell dissabte fred, el passat dinou de desembre. «El pla perfecte del voler de Déu quan estima de debò», ens va dir l'arquebisbe.

Més de mig centenar de joves s'havien aplegat en un clima íntim a Sant Felip Neri, de Barcelona per preparar el Nadal amb l'arquebisbe, Ricard M. Carles. Ho organitzava la Delegació de Joventut. T'hi va convidar un amic, i no t'esperaves aquesta situació tan violenta que feia temps que no experimentaves: el silenci. Minuts, hores de silenci. I tu. I l'orgue refilant potent, greu, ressonant, abacial, omplint les esclatxes dels pensaments per on es filtren habitualment les distraccions del món; impedit que cap dels pensaments que et suscita la presència davant teu del Déu fet pa, exposat per a tots uns metres enllà, a l'altar, s'escapi, es perdi, s'esvaeixi entre el calendari d'exàmens, la sortida de demà amb bicicleta amb els amics i el treball de Psicologia que has de presentar la setmana vinent.

Abans, Raül, monsenyor Carles t'havia ensementat perquè el silenci et donés el seu fruit. «La nostra existència ha estat desitjada per Déu des de sempre, hem de tenir el convenciment inamovible que som qui som per voluntat del Pare, que abans de la creació ja pensava en nosaltres tal com som ara». Aquest pensament et va sorprendre, perquè mai no havies rebobinat tant. «La finalitat de la nostra existència és ser sants i immaculats en la seva presència. D'ençà d'aquella primera onada d'amor, som a la terra per a això», et va dir.

Durant l'estona de silenci, que vas trencar per xerrar amb un grup de joves que no coneixies, Raül, ja pensaves que això de l'evangelització,

vist des d'aquest punt de vista, ha de resultar conseqüència natural de la nostra experiència, i, com havia dit mons. Carles, ho hem de fer «no tan sols des de la intel·ligència i les paraules, sinó fent-ho vida» ja que «tenim la fe per repartir-la abundantment entre els amics».

Més tard, quan més et costava concentrar-te en el silenci, vas recordar que «el teu interior és un lloc natural per a la pregària —com havia dit l'arquebisbe—, dissenyat per al diàleg amb Déu, ja que la pregària no és més que recórrer un camí que Déu està recorrent sempre, de manera ininterrompuda, en sentit invers. Ell sempre té la iniciativa». I l'Esperit Sant és qui ens dona la capacitat de sintonitzar aquesta iniciativa, vas repetir.

Vas sortir de la missa que cloïa el recés, Raül, tenint present que, «com el Baptista», has de ser tu qui prepari els camins del Senyor en ambients on ningú més no els prepara. «Voldria que fóssiu l'alegria de molts», havia dit l'arquebisbe. Calien «sagraments, oració, lectura de l'Evangeli», i tres actituds del Baptista que tots hem d'imitar: «despreniment, lluita per superar la dificultat d'entendre el camí de Jesús i coherència fins al final».

El silenci, l'orgue, la sentor agradable de la cera cremant, l'escalfor prop de l'altar amb Nostre senyor fet pa, Raül, et van adobar bé perquè el missatge, tants cops sentit, arrelés bé aquest cop. Voluntat de conversió. Canvi de vida. Sí, redreçar els camins per al Senyor. «A Déu, res no li és impossible, Raül», t'havia dit a la confessió l'arquebisbe mentre et premia un muscle i et somreia. És el pla perfecte del voler de Déu quan estima de debò.

■ David Vidal i Castell

El món anhela la pau, té urgent necessitat de pau. I tanmateix, guerres, conflictes, creixent violència, situacions d'inestabilitat social i de pobresa endèmica continuen causant víctimes innocents i generant divisions entre els individus i els pobles. *La pau sembla, a vegades, una meta veritablement inassolible!* En un clima hostil per la indiferència i enverinat freqüentment per l'odi, ¿com esperar que vingui una era de pau, que només els sentiments de solidaritat i amor poden fer possible?

No obstant, no hem de resignar-nos. Sabem que, malgrat tot, la pau és possible perquè està escrita en el projecte diví originari.

Déu vol que la humanitat visqui en harmonia i pau, el fonament de la qual rau en la naturalesa mateixa de l'ésser humà, creat «a la seva imatge». Aquesta imatge divina es realitza no solament en l'individu, sinó també en aquella *singular comunitat de persones* que s'estableix entre un home i una dona, units fins a tal punt en l'amor, que són «una sola carn» (Gn 2,24). En efecte, està escrit: «El va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona» (Ibid. 1,27). A aquesta específica comunitat de persones el Senyor ha confiat la missió de donar la vida i tenir-ne cura, formant una família i contribuint així de manera decisiva a la tasca d'administrar la creació i de proveir al futur mateix de la humanitat.

L'harmonia inicial fou trencada pel pecat, però *el pla originari de Déu continua vigent*. La família continua essent, per això, el veritable fonament de la societat i constitueix —com s'afirma en la Declaració Universal dels Drets de l'Home— «el nucli natural i fonamental».

La contribució que ella pot oferir també per a la salvaguarda i promoció de la pau és de tal manera determinant que desitjo aprofitar l'ocasió que m'ofereix l'Any Internacional de la Família per dedicar aquest Missatge, en la Jornada Mundial de la Pau, a reflexionar sobre l'estreta relació que hi ha entre *la família i la pau*. Faig vots perquè aquest Any que sigui per els qui desitgen contribuir a la recerca de la veritable pau —Esglésies, organismes religiosos, associacions, governs instàncies internacionals— una ocasió propícia per estudiar junts com ajudar la família perquè realitzi en plenitud la seva funció insubstituïble de *constructora de pau*.

La família: comunitat de vida i d'amor

La família, com a comunitat educadora fonamental i insubstituïble, és *el vehicle privilegiat* per a la transmissió d'aquests valors religiosos i culturals que ajuden la persona a adquirir la pròpia identitat. Fundada en l'amor i oberta al do de la vida, *la família porta al damunt el futur mateix de la societat*; el seu paper especialíssim és el de contribuir eficaçment a un futur de pau.

Això ho podrà aconseguir la família, en primer lloc, mitjançant el recíproc amor dels cònjuges, cridats a una comunitat de vida total i plena pel significat natural del matrimoni i encara més, si són cristians, per la seva elevació a sagrament,

ho podrà aconseguir a més mitjançant l'adequat compliment de la tasca educativa, que obliga els pares a formar els fills en el respecte de la dignitat de cada persona i en els valors de la pau. Aquests valors, més que «ensenyats», han de ser *testimoniats* en un ambient familiar en què es viu aquell amor oblatiu que és capaç d'acollir l'altre en la seva diversitat, sentint com a pròpies les necessitats i exigències, i fent-lo partícip dels propis béns. Les virtuts domèstiques, basades en el respecte profund de la vida i de la dignitat de l'ésser humà, i concretades en la comprensió, la paciència, el mutu estímulo i el perdó recíproc, donen a la comunitat familiar la possibilitat de viure la primera i fonamental experiència de

se generosament a la resta de la societat, es converteix en *l'agent primari d'un futur de pau*. Una civilització de pau no és possible si manca l'amor.

La família: víctima de l'absència de pau

En contrast amb la seva vocació originària de pau, la família resulta, per desgràcia i no rarament, lloc de tensions i prepotències, o bé víctima indefensa de les nombroses formes de violència que marquen la nostra societat.

A voltes, es detecten tensions en les seves relacions internes. Aquestes es deuen amb freqüència a la dificultat de compaginar la vida familiar quan els

A més, arreu del món, nacions senceres es troben immerses en l'espiral de conflictes cruentos, dels quals a voltes *les famílies són les primeres víctimes*: o són privades del principal —quan no únic— membre que la manté, o són obligades a abandonar casa i terra i béns per fugir vers el desconegut; o bé es veuen sotmeses a penosos desplaçaments que manquen de tota seguretat. A aquest propòsit, ¿com no recordar el sagnant conflicte entre grups ètnics que encara perdura a Bòsnia-Hercegovina? I això, per citar només un de tants conflictes bèl·lics que hi ha en el món.

Davant realitats tan doloroses, la societat es veu tot sovint incapaç d'oferir un ajut vàlid, o fins i tot es mostra culpablement indiferent. Les necessitats espirituals i psicològiques dels qui han sofert els efectes d'un conflicte armat són urgents i greus per la manca d'aliments o de sostre. Serien necessàries unes estructures específiques, predisposades per realitzar *una tasca de suport* a les famílies afectades per inesperades i greus adversitats, perquè, davant de tot això, no es deixi arribar per la temptació de la desesperació i la venjança, sinó que siguin capaços d'inspirar els seus comportaments vers el perdó i la reconciliació. Amb quina freqüència no es veu, per desgràcia, algun indici de tot això!

Tampoc no cal oblidar que la guerra i la violència constitueixen no solament forces disgregadores que debiliten i destrueixen les estructures familiars, sinó que exerceixen també un influx nefast sobre l'ànim de les persones, arribant a proposar i gairebé a imposar *models de comportament diametralment oposats a la pau*. A aquest propòsit, cal denunciar un fet molt trist: desgraciadament nois i noies, i fins i tot infants, actualment prenen part activa, cada vegada en més nombre, en conflictes armats. Són obligats a enrolar-se en les milícies armades i els fan combatre per unes causes que no sempre comprenen. En altres casos, són implicats en una veritable cultura de la violència, segons la qual la vida té poc valor i matar no sembla immoral. Tota la societat ha d'interessar-se perquè aquests joves renunciïn a la violència i s'encaminin pel camí de la pau; però això pressuposa una pacient educació duta a terme per persones que creuen sincerament en la pau.

Pel que fa a això, no puc deixar d'esmentar un altre greu obstacle per al desenvolupament de la pau en la nostra societat: molts, *massa infants estan privats de l'escalf d'una família*. A vegades aquesta manca de fet: els pares, moguts per uns altres interessos, abandonen els fills. Altres vegades, la família ni tant sols existeix: hi ha milers d'infants que no tenen més casa que el carrer i no poden comptar amb cap altre recurs fora d'ells mateixos. Alguns d'aquests infants del carrer troben la mort d'una manera tràgica. Uns altres són induïts al consum i al tràfic de drogues, a la prostitució, i tot sovint acaben en les organitzacions del crim. No és possible ignorar situacions tan escandaloses i difoses! És en joc el futur mateix de la societat. Una comunitat que refusa els infants, els margina o

Missatge de Sa Santedat Joan Pau II per a la Jornada Mundial de la Pau

1 gener 1994

De la família neix la pau de la família humana

pau. Fora d'aquest context de relacions d'afecte i solidaritat recíproca i activa, l'ésser humà «resta per a ell mateix un ésser incomprensible, la seva vida és privada de sentit si no se li revela l'amor, si no es troba amb l'amor, si no ho experimenta i ho fa seu». Tal amor, per la resta, no és una emoció passatgera sinó una força moral intensa i durable que busca el bé de l'altre, fins i tot a càrrec del propi sacrifici. A més, el veritable amor va acompanyat sempre de la justícia, tan necessària per a la pau. L'amor es projecta vers els qui es troben en dificultats: aquells que no tenen família, els infants privats de protecció i afecte, les persones soles i marginades.

La família que viu aquest amor, encara que sigui de manera imperfecta, en obrir-

cònjuges estan lluny l'un de l'altre per exigències del treball, o quan l'escassetat o manca de treball els sotmet a l'aclapament de la supervivència o al malson d'un futur insegur. No manquen tampoc tensions produïdes per models de comportament inspirats en l'hedonisme i el consumisme, els quals empenyen els membres de la família a satisfer les seves apetències personals més que a una serena i fructífera vida en comú. Baralles freqüents entre els esposos, exclusió de la prole, abandonament i mals tractes de menors, són tristos símptomes d'una pau familiar seriósament compromesa, la qual no pot ser reparada certament amb la dolorosa solució de la separació dels cònjuges i molt menys recorrent al divorci, veritable «plaga» de la societat actual.

els redueix a situacions sense esperança, mai no podrà conèixer la pau.

Per poder aconseguir un futur de pau cal que cada petit ésser humà experimenti l'escalf d'un afecte proper i constant, no la traïció o l'explotació. I malgrat que l'Estat pot fer molt facilitant mitjans i estructures d'ajut, continua essent insubstituïble la contribució de la família, que garanteixi aquell clima de seguretat i confiança que tanta importància té perquè els infants mirin serenament cap al futur i els prepari perquè, quan siguin grans, participin responsablement en la construcció d'una societat d'autèntic progrés i de pau. *Els infants són el futur ja present enmig de nosaltres*; és, per tant, necessari que puguin experimentar el que significa la pau, perquè siguin capaços de crear un futur de pau.

La família: protagonista de la pau

Una situació durable de pau necessita institucions que expressin i consolidin els valors de la pau. La institució més immediata a la naturalesa de l'ésser humà és la família. Només ella assegura la continuïtat i el futur de la societat. Per tant, la família és cridada a ser protagonista activa de la pau gràcies als valors que envolta i trasmet cap endins, i mitjançant la participació de cada un dels seus membre en la vida de la societat.

Com a nucli originari de la societat, la família té dret a tot el suport de l'Estat per realitzar plenament la seva peculiar missió. Per tant, les lleis estatals han de

ser orientades a promoure el seu benestar, ajudant-la a realitzar les missions que li corresponen. Davant la tendència cada vegada més difosa a legitimar, com a succedanis de la unió conjugal, formes d'unio que per la seva naturalesa intrínseca o per la seva intenció transitòria no poden expressar de cap manera el significat de la família i garantir el seu bé, és deure de l'Estat reforçar i protegir la genuïna institució familiar, respectant la seva configuració natural i els seus drets innats i inalienables. Entre aquests, és fonamental el dret dels pares a decidir lliurement i responsablement —en base a les seves conviccions morals i religioses i a la seva consciència adequadament formada— quan tenir un fill, per després educarlo en conformitat amb tals conviccions.

L'Estat també té l'important missió de crear unes condicions mitjançant les quals les famílies puguin satisfer les seves necessitats primàries d'acord amb la dignitat humana. La pobresa, més encara la misèria —que és una amenaça constant per a l'estabilitat social, el desenvolupament del poble i la pau— afecta avui a moltes famílies. A vegades passa que, per manca de mitjans, les parelles joves triguen més a formar una família o fins i tot es veuen impossibilitades de fer-ho; d'altra banda, les famílies que es troben en necessitat no poden participar plenament en la vida social o es veuen sotmeses a condicions de total marginació.

Tanmateix, els deures de l'Estat no eximeixen a cap ciutadà de les seves pròpies obligacions; en efecte, la veritable resposta a les necessitats més urgents de tota societat ve de la solidaritat

concorde amb tothom. Efectivament, ningú no pot estar tranquil mentre el problema de la pobresa, que afecta famílies i individus, no hagi trobat una solució adequada. La indigència és sempre una amenaça per a l'estabilitat social, per al desenvolupament econòmic i, en darrer terme, per la pau. La pau estarà sempre en perill mentre hi hagi persones i famílies que es veuen obligades a lluitar per la seva mateixa supervivència.

La família al servei de la pau

Ara voldria adreçar-me directament a les famílies; en particular, a les cristianes.

«Família, "sigues" el que "ets"», he escrit en l'Exhortació apostòlica *Familiaris consortio*. És a dir, sigues «una íntima comunitat de vida i amor conjugal» cridada a donar amor i a transmetre la vida!

Família, tu tens una missió d'importància primordial: contribuir a la construcció de la pau, que és un bé indispensable pel respecte i el desenvolupament de la mateixa vida humana. Conscient que la pau no s'obté d'una vegada per sempre, mai no has de cansar-te de buscar-la! Jesús, amb la seva mort a la creu, ha deixat la seva pau a la humanitat, assegurant la seva presència perenne. Exigeix aquesta pau, resa per aquesta pau, treballa per ella!

Vosaltres, pares, teniu la responsabilitat de formar i educar els fills perquè siguin persones de pau; per això, sigueu vosaltres els primers constructors de pau.

Vosaltres, fills, oberts vers el futur amb

l'ardor de la vostra joventut, plena de protectes i il·lusions, aprecieu el dò de la família, prepareu-vos per a la responsabilitat de construir-la o promoure-la, segons les respectives vocacions que Déu us concedeix. Fomenteu el bé i pensament de pau.

Vosaltres, avis, que amb els altres parents representeu en la família uns vincles insubstituïbles i preciosos entre les generacions, aportegeu generosament la vostra experiència i el testimoni per unir el passat amb el futur en un present de pau.

Família, viu de manera concorde i plena la teva missió!

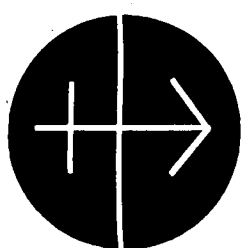
I, finalment, ¿com oblidar tantes persones que, per diversos motius, se senten sense família? A elles vull dir que tenen també una família: *L'Església és casa i família per a tots*. La mateixa Església obre de bat a bat les portes i acull a tots els qui estan sols o abandonats; en ells veu els fills predilectes de Déu, sigui quan sigui la seva edat, sigui quines siguin les seves aspiracions, dificultat i esperances.

Que la família pugui viure en pau, de tal manera que d'ella broti la pau per a tota la família humana!

Aquesta és la súplica que per intercessió de Maria, Mare de Crist i de l'Església, elevo a Aquell «de qui rep el nom tota família, tant al cel com a la terra» (Ef 3, 15) en l'alba de l'Any Internacional de la Família.

Vaticà, 8 de desembre de 1993

Joannes Paulus II

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA

NADAL ÉS COMPARTIR

NADAL ÉS ESTIMAR

AEN, ENS AJUDA A DONAR RAÓ DE LA NOSTRA ESPERANÇA

NO PENSIS EN LA COLLITA

PENSA NOMÉS EN LA PROPERA SEMBRADA.

DELEGACIÓ A CATALUNYA: Lluís Antúnez, 24, 2n. 2a. - 08006 BARCELONA - ☎ 237 37 63

Les migracions han augmentat, sobretot, en els darrers deu anys. El 1989, l'ONU estimava que 50 milions de persones vivien en un país que no és el seu. Aquestes eren el 1992, 100 milions, de les quals 17 milions de refugiats. El mateix fenomen és observat a Europa occidental: 15 milions d'estrangers el 1988, 16,5 milions el 1991 (+12%). Els més forts creixements han afectat la República Federal d'Alemanya, Itàlia, Àustria, Espanya, els Països Baixos i, de manera menor el Regne Unit.

Gairebé la meitat dels migrants internacionals són dones. La migració dels treballadors altament qualificats augmenten d'una manera general. Segons les estimacions de l'Organització Internacional del Treball, més de 2,5 milions d'estrangers es troben a Europa al 1991, en situació irregular o clandestina. A l'ex-Iugoslàvia, centenars de milers de persones són desplaçades i obligades a marxar del seu país.

La pressió migratòria persisteix. És per culpa del desequilibri demogràfic entre l'Europa que envelleix i el Tercer Món, a la situació econòmica d'aquest darrer, que no cessa de deteriorar-se, a la inestabilitat política, a la guerra, a la violació dels drets de l'home, a l'atractiu exercit per l'Oest considerat com un espai de llibertat.

Un situació com aquesta engendra en una part important de la població europea reaccions de defensa, de por, de replegament i de xenofòbia creixent. Alguns només hi trobaran una ocasió de reflectir la seva identitat i enriquiment cultural.

Els governs adopten cada vegada més polítiques restrictives a base de controls reforçats a l'interior i de contenció en les fronteres. Perquè abraça situacions cada vegada més vagues, el dret d'asil és posat en dubte. Hi ha el perill que la política dels Estats estigui menys basada sobre el prin-

cipi ètic de respecte de drets de l'home que sobre la defensa dels seus interessos nacionals, polítics i econòmics.

Aquestes diverses constatacions, resumides a grans trets, han estat fetes arran d'una trobada que se celebrà a Munic. Organitzada pel Consell de les Conferències Episcopals d'Europa (C.C.E.E.) reagrupa 48 responsables de la pastoral dels migrants, dels quals 18 són bisbes, de 17

bre de valors inspirats per la Bíblia i recordats per l'ensenyament social de l'Església.

Són els següents:

- La dignitat inalienable de cada home i de tots els homes;
- el respecte de totes les cultures;
- l'acollida de l'estranger;
- el dret de viure en família i de tenir un allotjament decent;

Ho demuncien els responsables de la pastoral de migració

Xenofòbia creixent a Europa davant la pressió migratòria

països d'Europa occidental, central i oriental, així com d'experts de grans organitzacions internacionals com el Consell d'Europa, l'Alt Comissariat pels Refugiats de les Nacions Unides (U.N.H.C.R.), Càritas d'Europa. La Santa Seu era representada per Mons. Gheli, president del Consell Pontifici per la pastoral dels migrants, la Conferència de les Esglésies Europees (KEK) per l'Oberkirchenrat Martin Schindehütte.

Unànimement, els participants han estimat que l'Església no podia restar passiva, mentre que una gran part de la població és l'objecte de discriminacions intolerables en països europeus. Es defineix ella mateixa com una comunitat de germans i germanes en Jesucrist, sense distinció de races, de llengües i de pobles, ha de promoure envers i contra tot un cert nom-

bre de valors inspirats per la Bíblia i recordats per l'ensenyament social de l'Església.

Les solucions no són pas simples. Les nostres societats estan en crisi profunda. Interessos contradictoris s'hi enfronten. Els participants a la sessió en van ser molt conscients. Aixímateix, han desitjat, segons la fórmula de Mons. Fernand Franck, arquebisbe de Luxemburg, president de la trobada, «que a situacions noves, respostes noves» siguin aportades.

Cal, en efecte, remarcar que, les col·lectivitats seran cada vegada més diversificades i que les nostres societats cada vegada més multiculturals. Caldrà viure bé i fer camí plegats. ¿Com?

Per la seva banda, les Esglésies han d'incrementar els seus esforços per:

—concórrer a formar actituds positives pel que fa als no-nacionals que viuen en els diversos països europeus;

—donar valor al que reuneix més que no pas de posar la mirada sobre les diferències;

—obrir els esperits: només l'obertura als altres pot exorcitzar la por;

—animar les comunitats cristianes més càlides a acollir els estrangers;

—constituir una pastoral intercomunitària, entre parròquies territorials i missions ètniques amb els estrangers i no solament per ells;

—desenvolupar les iniciatives socials i humanitàries a cada país, a favor dels refugiats i dels qui demanen asil;

—afavorir un desenvolupament solidari dels pobles: immigració i cooperació entre Oest, Est i Sud van parelles.

—treballar més encara en la perspectiva de l'ecumenisme i el diàleg interreligiós.

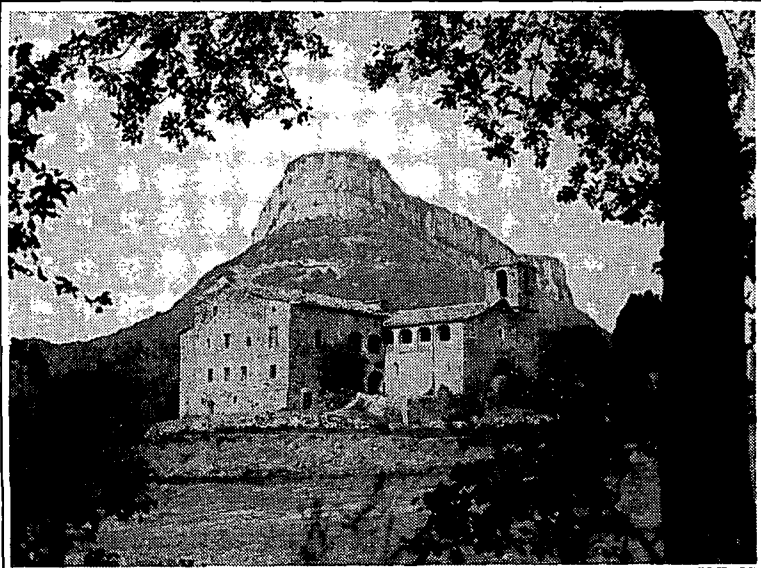
Però tots els esforços quedaran limitats si hom considera que la immigració és un factor negatiu per Europa i si els governs dels nostres països, dels quals depenen en definitiva les solucions, no van vers el sentit d'una col·laboració més gran en matèria de política migratòria. Cada país no pot parapetar-se a l'abric de les seves fronteres. La Unió Europea tampoc. Els problemes fonamentals són arreu els mateixos o almenys semblants. Hom no els resoldrà amb un nivellament per la base, sinó perseguint els esforços d'harmonització entre Estats, amb lucidesa, coratge i generositat.

El veritable repte de futur, és Europa, a congregar l'acceptació ètnica i cultural amb una igualtat de tractament de tots en matèria de deures i de drets. No és impossible de fer-ho junts. La fraternitat i la pau en són el preu.

● G.P.

XCI Viatge Cultural

16 de gener de 1994

Una vista del cim del Santuari del Far

VISITAREM:

- **OLOT** (mostra pessebrista olotina i mostra dels pessebristes de Sabadell)

- **SANTUARI DEL FAR**

- **RUPIT**

Figures de pessebre d'Olot

Una excursió que no oblidareu

Preu: 3.800 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu al tel.: 215 27 84 Sra. Roser. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

DINAREM

CAN ESTRAGUÉS

C/ Església, 4
Tel. 8565006 (RUPIT)

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hable per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

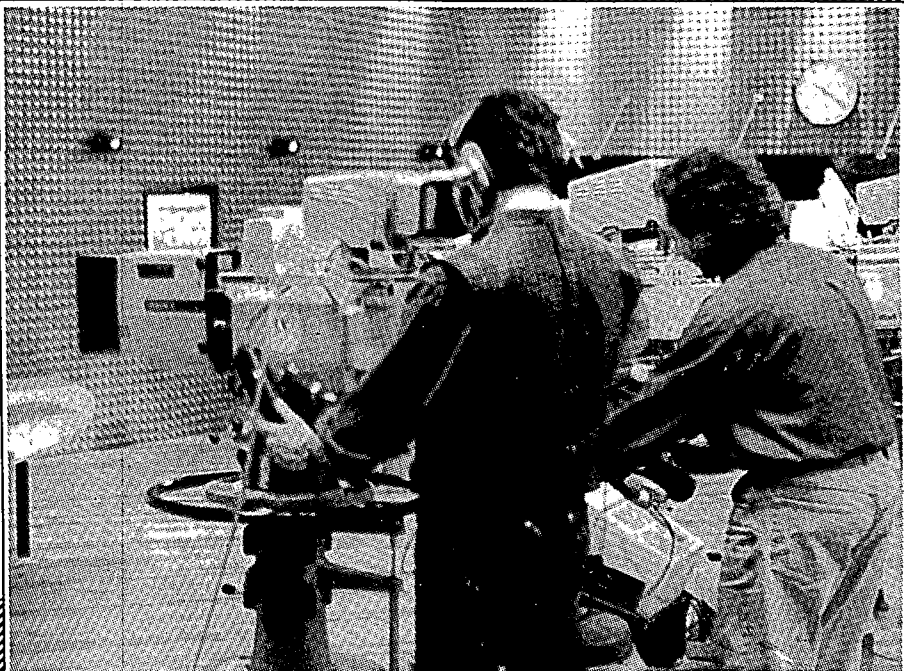
Salamanca va acollir el «I Congrés Internacional sobre Comunicació»

A prop de la històrica Universitat Pontifícia de Salamanca el modern Palau de Congressos i Exposicions de la ciutat va acollir el I Congrés Internacional sobre «Comunicació i Pluralisme», organitzat per la Facultat de Ciències de la Informació de la Pontifícia, sota els auspicis de la UNESCO i patrocinat per la Junta de Castilla y León i la Caja Salamanca y Soria.

El Congrés va comptar amb les ponències de destacats teòrics de la comunicació, com els professors Antonio Sánchez Bravo, de la Universitat Complutense de Madrid; Carmelo Garitaonandia, del País Basc; Jesús Martín Barbero, de la Universitat del Valle (Cali) de Colòmbia; Robert White, de la Gregoriana de Roma; Miquel de Moragas, de la Universitat Autònoma de Barcelona; Gerardo Pastor, de la Pontifícia de Salamanca i Ignacio Ramonet, de la Universitat de París i director de *Le Monde Diplomatique*.

Entre diversos enfocaments donats pels ponents a la relació entre la comunicació i el pluralisme sobresurten algunes línies mestres com per exemple les desigualtats entre el Nord i el Sud van quedar ben paleses al llarg del congrés. Ja en la primera ponència, el professor Sánchez Bravo recordava les dades facilitades el 1990 per l'ONU respecte al repartiment dels ingressos i del comerç mundial: la cinquena part més rica del món té el 83,7% dels ingressos mundials i el 90% del comerç; mentre que la cinquena part més pobre s'ha d'accontentar amb un 1,4% dels ingressos i només un 1% del comerç mundial. Així les coses, Sánchez Bravo afirmà que

Les infraestructures tecnològiques i econòmiques estan dominades pel Nord i això repercuteix en la imatge del Sud que ofereixen els espais informatius del Nord. El Sud només apareix als telenotícies en ocasió de catàstrofes

Cal preservar el pluralisme comunicatiu

actualment «estem en una economia de guerra i no de pau» i els mitjans de comunicació juguen a controlar aquesta economia de guerra.

En matèria comunicativa fou Ignacio Ramonet qui va facilitar les següents dades. El món de la comunicació està repartit a tres bandes: els EE.UU. dominen l'àrea de la programació (produeix el 80% dels programes audiovisuals); Japó, el camp de la tecnologia de difusió i la Unió Europea, bona part del capital invertit en el sector, de tal mane-

ra que un 90% dels béns i serveis de comunicació i informació es troben en mans d'aquestes tres regions del món. Segons dades de la UNESCO, de les 300 primeres firmes de la informació, 144 són nord-americanes, 80 de la Unió Europea i 49 de japoneses i del més d'un bilió de dòlars que genera l'economia de la informació, la meitat va a parar als EE.UU.

Segons el director de *Le Monde Diplomatique*, les infraestructures tecnològiques i econòmiques de la comunicació estan dominades pel Nord i això repercuteix en la imatge del Sud que ofereixen els espais informatius i publicitaris del Nord (tenint en compte que només hi ha dues agències d'imatges importants al món, una de britànica i l'altra nord-americana). El Sud, va dir, només apareix als telenotícies en ocasió de catàstrofes naturals i d'inestabilitats de tipus polític, mentre que l'interès de la publicitat és pel sud turístic paradisiac.

Concentració dels mitjans

Un altre dels temes abordats fou el de la concentració dels mitjans de comunicació en mans d'unes poques companyies, majoritàriament nord-americanes. El sociòleg Gerardo Pastor va mostrar com els grups minoritaris van perdent la seva idiosincràsia en ser assimilats per la cultura dominant, fonamentalment a través dels mitjans de comunicació que difonen productes culturalment homogenis. El cinema de Hollywood, per exemple, representa una americanització del públic receptor ja

que, segons el sociòleg, imposa una determinada visió del món, de la vida i de la història. Segons Gerardo Pastor, als països de l'Est s'està donant el mateix procés d'homogeneïtzació cultural que als del Tercer Món.

En l'aspecte de la concentració dels mitjans, tant Sánchez Bravo com Pastor van propugnar la necessitat d'una directiva a nivell de la Unió Europea en contra dels monopolis per pre-

servar el pluralisme comunicatiu i crear un espai audiovisual comunitari.

La cadena televisiva europea de recent creació, *Euroneus*, apuntaria en aquesta direcció. Segons Pedro González, el seu redactor en cap, l'objectiu d'*Euroneus* és ajudar a la construcció de la identitat europea. Com va explicar, fa 11 mesos que funciona 20 hores al dia, actualment emet simultàniament en 5 idiomes i està a punt d'afegir l'àrab, es nodreix a partir de les imatges que serveixen les cadenes públiques de cada país euro-

peu. Enfront de la cadena nord-americana CNN convencional, monolingüe i monocultural, Pedro González va definir *Euroneus* com una resposta del sector públic europeu avantguardista, plurilingüe i pluricultural.

El paper dels mitjans de comunicació en els processos democràtics fou valorat de manera positiva per Alain Modoux, director de la divisió de comunicació de la UNESCO, el qual va assenyalar la premsa independent com un dels elements catalitzadors de la democràcia als països de l'est i de l'Àfrica.

Per la seva banda, el professor Martín Barbero també valorà positivament aquest paper democratitzador. La ràdio, va dir, fou el primer mitjà pluralista a l'Amèrica Llatina, seguida per les televisions regionals i els vídeos independents. Alhora, però, el professor va assenyalar que les exportacions sud-americanes a la resta del món són cada vegada menys plurals perquè tendeixen a emmollar la imatge dels pobles del Sud en funció dels públics del Nord.

Tot referint-se a les noves tecnologies, Miquel de Moragas va afirmar que la informació ha d'estar al servei de les persones en funció de les seves pràctiques socials. Moragas va criticar tot allò que impedeix l'accés a aquesta informació d'interès social: la manca de recursos tècnics i econòmics, el desconeixement, i les informacions inexistents o secretes.

En l'acte de clausura, presidit per Manuel Sánchez Caro, rector de la Universitat Pontifícia de Salamanca i Félix Fernández Shaw, ambaixador d'Espanya a

Creem una nova agència catalana de cooperació internacional

La coordinació dels programes catalans de solidaritat i cooperació amb els pobles dels països menys desenvolupats és l'objectiu principal de *Cooperació*, una nova agència catalana de cooperació internacional que es va presentar a Barcelona.

Les entitats fundadores de *Cooperació* són les Organitzacions No Governamentals (ONG) ACSUR, Las Segovias, Solidaritat i Cooperació, conjuntament amb la Fundació CIDOB.

Estan en procés d'associació a la nova ONG la Federació de Cooperatives de Treball Associat, els sindicats UGT i CCOO, els col·legis de Piscòlegs, Diplomats en Treball Social, Periodistes i Aparelladors, les fundacions Rosa Sensat, Pi i Sunyer i Rafael Campalans.

Diverses personalitats de diferents àmbits ciutadans han donat el seu suport a *Cooperació*, entre les quals Xavier Montsalvatge, Santiago Dexeus, Magda Oranich, Joan Manuel Serrat, Eulàlia Vintró, Vázquez Montalbán, Josep Maria Bricall, Modest Cuixart, Lluís Reverter o Pascual Maragall.

L'Església ha d'augmentar la seva presència als mitjans de comunicació

Hem d'adoptar noves polítiques de comunicació a escala nacional i internacional davant el desenvolupament de noves tecnologies

la UNESCO, M. Teresa Aubach, degana de la Facultat de Ciències de la Informació de la Pontifícia, va llegir les conclusions del congrés: demanar a les instàncies europees la preservació del pluralisme comunicatiu, propugnar la lliure circulació de la informació, augmentar la presència de l'Església als mitjans de comunicació i adoptar noves polítiques de comunicació a escala local, nacional i internacional davant el desenvolupament de les noves tecnologies.

Crònica televisiva

Més enllà del 2000 és una sèrie australiana de divulgació científica que s'emet cada dissabte —i la seva repetició, el dimarts següent— per Canal 33. Després de tres anys i mig en pantalla, s'ha convertit en un dels espais clau de la programació del canal autonòmic atès que compta amb una audiència fidel, interessada per la cultura, la investigació i el saber.

Cada programa s'estructura en petits reportatges —els més breus no ultrapassen els cinc minuts de durada, alhora que s'intenta d'aquesta manera evitar el temut «zapping»— que ofereixen al televident l'oportunitat de donar un cop d'ull a les innovacions científiques i tecnològiques d'avui dia o les del futur i, conseqüentment, les seves aplicacions a la vida quotidiana. El seu

èxit radica en la perfecta conjunció d'una dualitat universal: investigació-aplicació; és a dir, teoria i hipòtesi d'una banda, pràctica i realitat per l'altra. Un dels comptats programes que poden

L'esdevenidor tecnològic

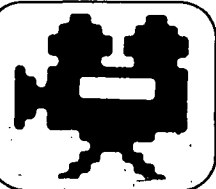
despertar els instints culturals dels individus. Un missatge en vies d'extinció.

La versió catalana de *Més enllà del 2000* està dirigida per Elisa Deulonder i presentada per Josep M. Ferrer Arpí i Rosa Cornet. La guinda d'aquest trosset pastís cultural és un ampli reportatge de producció pròpia circumscrit a Catalunya. Malgrat que es tracten temes de qualsevol àmbit, el medi ambient, la medicina, l'ecologia i les noves tecnologies són objecte d'una especial atenció.

Els reportatges són força heterogenis, tant en matèria de contingut com de localització. Qualsevol indret del planeta on s'estudiïn i es duïguin a terme possibles noves solucions per a problemes concrets serà, ben segur, notícia de primera. Per exemple, les bicicletes personalitzades, fetes exclusivament per a cadascú al Japó, on les persones i els robots treballen en la seva elaboració en total harmonia. «La segona revolució industrial», manifestà un dels entrevistats. O bé, l'amoinament de com emmagatzemar les deixalles nuclears, els estudis de recerca genètica que es fan a casa nostra pel que fa a la síndrome de Down o Trisomia 21, o la possibilitat de cercar vida intel·ligent en altres planetes. Qüestions que trobaran una resposta més enllà de l'any 2000.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

CINEMA

Tres colores: azul

Director: Krzysztof Kieslowski. **Intèrprets:** Juliette Binoche, Benoît Régent, Florence Pernel.

Després d'una intensa tasca cinematogràfica en el seu país d'origen, Polònia, Kieslowski comença a assolir projecció exterior. Amb *La doble vida de Verónica* —Premi de la Crítica a Cannes 91— aconseguí acceptació internacional. Si en aquesta darrera pel·lícula gran part de l'èxit fou degut a Irène Jacob, a *Azul* —Lleó d'Or a Venècia 93— l'èxit es deu a Juliette Binoche. En ambdós casos, es premiaren les interpretacions, però malgrat ser bones, diria que es va premiar el fet que Irène i Juliette siguin com són...

L'obra d'aquest director es plena de conviccions cristianes, per dir-ho breument. No és *Azul* (primera part de la trilogia *Tres colores*, amb el *Blanco* i *Rojo* francesos) una pel·lícula de tesi, sinó més aviat de suggeriment. Encara que caldria parlar d'un intel·lectualisme automanipulat, que trosseja *a posteriori* el discurs lògic, i ho envolta en el marc d'una ambientació lírica, ho dissimula en la màgia de la poesia de les coses petites. Hi ha autèntics poemes marginals en *Azul*: amb imatges nítides, pictòriques —de Slawomir Idziak—, Kieslowski fa el poema de la pluja, del reflex en la cullereta del cafè, de l'habitació buida, dels vidres blaus... Però el gran poema

de *Azul* no és tant poètic com racional.

En un accident, Julie perd el seu marit, famós compositor, y la seva única filla. Després de l'inicial abatiment, comença novament d'una altra manera i en un altre lloc. Amb esplèndida generositat atén les necessitats dels seus criats i de la mare. Els esdeveniments la fan coneixedora que hi ha un fill natural dels seu marit, al naixement del qual disposa tot com per l'hereu... I, contra inicial desig, continua una inacabada partitura del seu marit, infid i mentider, potser menys autor que ella de la seva música...

Encara que no és un model en altres coses —paga tribut Kieslowski a la comercialitat o a la sociologia amb l'irresponsable comportament sexual de la protagonista i de la prostituta?—, Julie és presentada com un exemple de caritat: en les ràfegues musicals de Zbigniew Preisner els cors canten versets de 1 Corintis 13, 1-13.

Una excessiva lloança d'aquesta pel·lícula —està de moda— podria ser en realitat entusiasme per Juliette Binoche, similar al que provoca Irène Jacob a *La doble vida de Verónica*.

■ P. A. Urbina (Aceprensa)

De viatge

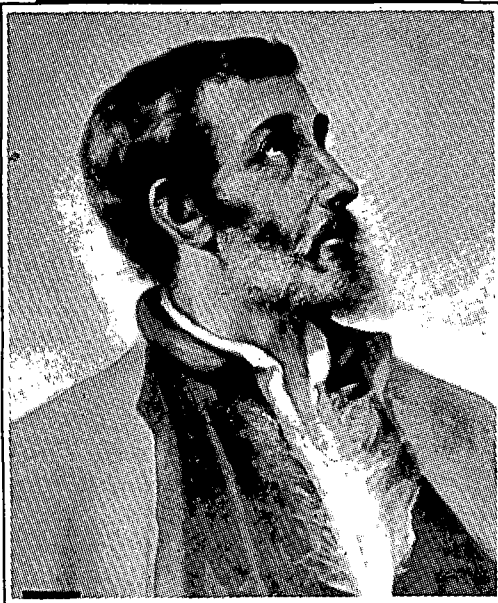
Anant per la N-240, pel Camí de Sant Jaume, cinquanta quilòmetres abans d'arribar a Pamplona i equidistants ambdós llocs uns cinc quilòmetres de la carretera hi ha aquests dos centres d'interès sobre els quals avui em proposo escriure.

Leire és el monestir benedictí navarrès com Montserrat ho és el català, però no gaudeix de la mateixa popularitat que el nostre. Els monjos això prou bé que ho saben i en més d'una ocasió n'han fet referència en saber que jo venia de Catalunya. El monestir té una vista meravellosa sobre el blau pantà de Yesa i sobre el qual volen molt sovint voltors i àligues. A més a més, posseeix una cripta pre-romànica incomparable. Com que mai no he trobat molta gent en aquests contrades he gaudit d'una estona d'assossec i oració que confortaven el meu esperit i l'omplien de pau interior.

Xavier està ubicat en el sentit contrari, és a dir, a mà esquerra. Destaca el primer lloc el castell, bressol del deixeble predilecte de sant Ignasi que dugué la fe cristiana a l'Extrem Orient. Les reformes fetes per la Diputació Foral han deixat el lloc urbanísticament molt ben aconseguit. Per aquí tot traspua

esperit missioner i sabor popular, no en va és la fita de les famosos i multitudinàries «javieradas». Cal visitar la basílica, arquitectònicament un nyap, les estances i el famós Crist del somriure. Quanta fe, quanta experiència mística cal tenir, per tallar la figura d'un ajusticiat somrient! És la mateixa paradoxa evangèlica d'un Jesús que crida: «Déu meu, Déu meu ¿per què m'has abandonat?» i un militar romà que diu: «Veritablement aquest home era Fill de Déu». Agradi o no agradi la imatge, l'ocurrència és meravellosa i les llegendes, com totes les llegendes també.

Leire-Javier

Un quilòmetre més endavant hi ha actualment la població civil i el convent de les Missioneres de Crist-Jesús. No és una construcció aparatosa, ni tan sols singular, per no tenir ni té campanar, en canvi campana sí. Cal entrar a l'edifici, cosa fàcil per l'esperit acollidor, Xavier com en qualsevol a altre lloc que hi siguin, inclosa Barcelona. És una congregació amb un quart vot afegit als tradicionals: el compromís de

servir l'Església en les missions. Ara celebren els cinquanta anys de la seva fundació que fou en aquells temps i per molts aspectes revolucionària i el que és extraordinari és que encara mantenen el dinamisme d'aquella època. A la Llobeta sabem molt d'elles, ens visità fa uns anys la seva fundadora, la inefable M. Camino i la nostra col·laboració amb elles, amb tantes que ens han visitat, és constant. Simbòlicament està expressada aquesta unió en el nostre altar consagrat: la pedra que tanca el «sepulcre» de les relíquies fou recollida a Xavier per una novícia que havia forjat entre nosaltres la seva vocació i que avui serveix els pobres en la meravellosa Església del desgraciat Zaire. Si aneu a Xavier no deixeu de prémer el timbre i recórrer amb la que us obri la porta les senzilles sales dedicades als continents on treballen, avui és una experiència confortadora, que es vol ser tan crític amb l'obra dels missioners.

I ja que sou per aquestes terres no deixeu de visitar, encara que només disposeu de deu minuts, la propera població de Sangüesa en la qual el pòrtic de l'església de Santa Maria la Real, és contemplar, en miniatura un portal de Chartres, amb la curiosa iconografia d'un Judes Iscariot penjat, sembla que és l'únic en l'escultura cristiana.

■ P-J Ynaraja, capellà de la Llobeta

VII premi «Josep Massot i Palmés»

Convoca: Fundació Salvador Vives i Casajuana.

Lliurament dels treballs: Sr. Albert Manent (secretari del premi Josep Massot i Palmés). Av. de la República Argentina, 188 - 08023 Barcelona.

Resum de les bases: Aquest premi s'atorgarà al millor recull de vocabulari d'un escriptor de llengua catalana, o també del lèxic que ha estat o és propi d'un ofici o professió, a Catalunya.

Les obres hauran de ser inèdites i no podran optar-hi aquelles que hagin estat premiades en altres concursos.

Extensió: de 150 a 450 folis de 30 línies per 70 espais.

Els treballs es presentaran per duplicat, mecanografiats a doble espai i signats per l'autor.

El text s'ha de presentar en condicions adequades per a la seva publicació, i si és possible, en disquet.

Quan, entre dos o més treballs d'igual apreciació, un d'ells hagi estat utilitzat com a tesi o tesina universitària, es preferirà el que no hagi estat objecte d'un esmerç semblant.

El termini d'admissió d'obres s'inicia el 15 de maig de 1994.

Per a més informació, podeu adreçar-vos a la Fundació Salvador Vives i Casajuana, tel. (93) 780 80 25.

Termini de presentació de treballs: 15.09.94.

Lliurament dels premis: 15.12.94.

Dotació: 200.000 ptes.

Figures bíbliques poc conegudes

Aquest llibre aplega set personatges de l'Antic Testament: Josep, Tobit, Judit, Ester, Job, Jonàs i Susanna. I es destaca de cada un d'ells, situant-se en la comprensió cristiana de la Bíblia, el seu testimoni com a figura o tipus de Crist i, en alguns, de la Mare de Déu.

La selecció es deu al fet de voler donar a conèixer aquelles figures de l'Antic Testament no tan senyeres, i fer-ho a partir de les mateixes narracions bíbliques.

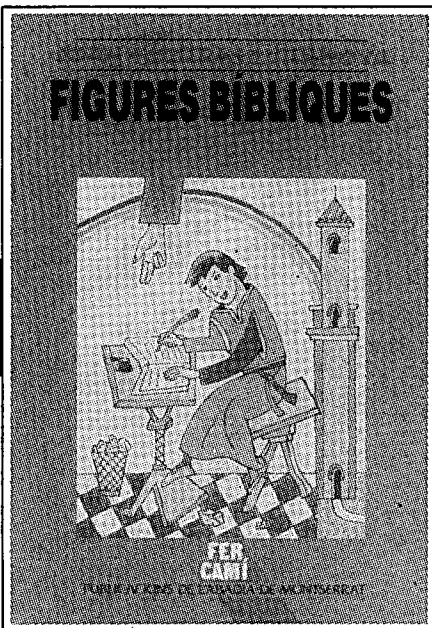
Mn. Guiteras confessa haver descobert la seducció de les narracions

Joan Guiteras i Vilanova,
Figures bíbliques, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

bíbliques a mesura que les ha anat contant als infants i als joves de l'escola on exerceix. És més, ha observat com els mateixos professors en queden captivats. I en treu la conclusió que és així perquè resulta més fàcil de copsar-hi l'acció de Déu a favor dels homes. Diu que, narrades adequadament, «susciten ganes de ser bo, és a dir, d'assemblar-se als herois bíblics, tan amics de Déu. El teixit de la història mostra la seva mà. Ell la fa sagrada. La guia, malgrat les petjades sovint maldestres dels humans. Puix "Déu escriu recte en ratlles tortes".»

En aquest cas, les narracions aplegades i glossades pertanyen al gènere sapiencial. I realment susciten allò que pretén l'autor: captivar l'atenció i moure el cor. A més, transmet

acuradament tot el cabal d'imatges propi de la literatura hebraica, en què els objectes i les coses es converteixen en símbols suggerents d'una realitat rica, si bé invisible, i que, tot evitant les idees abstractes, prefereix acumular

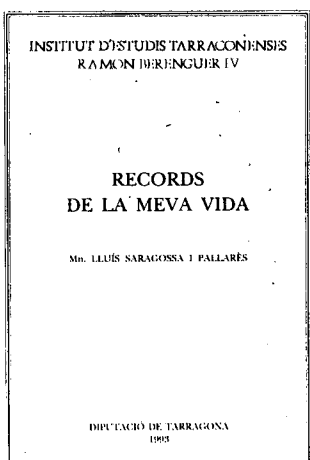
imatges concretes, carregades d'experiència.

La pintura, la literatura, la música i l'escultura s'han deixat captivar sovint per aquests personatges. L'autor també. I no dubtem que, als lectors, els passarà el mateix.

I els dibuixos delicadament suggeridors de Consol S. Marquilles, que embelleixen l'obra, resulten plens de vida.

■ A.C.R.

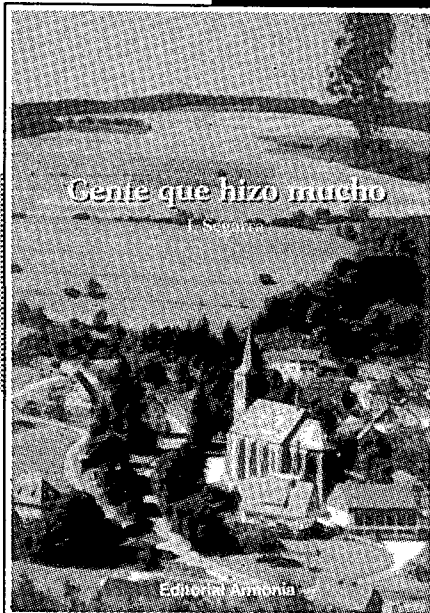
Escrits autobiogràfics de mossèn Saragossa

Mn. Lluís Saragossa.
Records de la meua vida.
Ed. Institut d'Estudis Tarraconenses.

soroll, feia molta feina. Tenia fama de ser un home bo i un sacerdot sant. Alguns han dit d'ell: «Si Mn. Lluís no va al cel, no hi anirà ningú». «Si algú pot anar de dret al cel, aquest ha estat Mn. Lluís...». Ha deixat escrits: Un diari íntim «L'Eucaristia, Vida de l'ànima»; «Records de la meua vida»; homilies, via-crucis, pensaments espirituals, comentaris teològics..., els quals esperem que siguin publicats.

■ J.M.B.

Gente que hizo mucho.
I. Segarra. Ed. Armonia.

Gent que val la pena

El present volum conté diverses semblances de persones, difuntes totes, que «feren molt», cada una en el seu camp d'activitat i segons la seva manera de viure. El «molt» del títol no significa necessàriament «moltes coses importants», sinó que el que feren

ho feren amb molta intensitat. En la seva vida hi ha haver una dedicació, una entrega generosa, total, a allò que Déu els demanava i allò que la societat, especialment els més necessitats —els infants, malalts, els pobres—esperaven d'elles.

Ja sabem que gent com la que surt en aquest llibre n'hi ha molta més en l'Església, on la nota de santedat és una característica pròpia i distintiva.

Totes aquestes semblances ens donen una bona mostra de la varietat i pluralisme dels fidels que formen l'Església santa, el Poble de Déu que pelegrina cap a l'eternitat. Hi ha homes i dones, joves i vells, sacerdots, religiosos i laics. Alguns tenen el procés de beatificació en marxa; d'altres mai no donaran aquest pas, encara que podrien donar-lo si algú s'ho proposés. Encara que predominin els espanyols, n'hi ha d'altres països, des de la catòlica Irlanda a la màrtir Polònia.

Ignasi Segarra Bañeres és doctor enginyer industrial i doctor en dret canònic. Estudià en els germans maristes de Lleida, a l'Institut Balma de Barcelona i en l'escola superior d'enginyers industrials de Barcelona. A Roma es va graduar en dret canònic per la pontificia universitat de Sant Tomàs i, després d'exercir un temps la seva professió, fou ordenat sacerdot a Madrid l'any 1956.

Ha publicat mitja dotzena de llibres, vint opuscles i uns mil articles sobre els temes de la seva especialitat: teologia moral, doctrina social i catequesi. Ha dut durant dotze anys un programa radiofònic i actualment dirigeix la revista *Aura* per a invidents d'Espanya i Amèrica llatina. Ha obtingut un premi Bravo 1988 de la Conferència Episcopal Espanyola.

● M.S.

Jaume Fabre i Josep M. Huertas. Cent anys de vida quotidiana a Catalunya.
Edicions 62.

Els hàbits casolans dels catalans

La vida a casa potser no ha canviat tant com ens pensem, en els últims cent anys. El carboner ja no reparteix a domicili, però ho fa el *butanero*; l'avi ja no explica històries a la vora del foc, però ho fa la televisió. ¿Passar l'escombra o passar l'aspiradora? El resultat ve a ser el mateix. La diferència principal està en el més gran consum d'energia i recursos naturals.

Des del fogó de carbó fins a l'antena parabòlica, el segle XX ha anat avançant a batzegades tecnològiques que han tingut la seva repercussió en la vida quotidiana. Els autors estudien, amb un somriure als llavis i un bon feix de documentació a la cartera, com aquestes innovacions han influït en els hàbits casolans dels catalans. Els vells i els nous costums són tractats en pla d'igualtat en un recorregut no exempt de nostàlgia que permet saber quan van aparèixer les fulles Gillette o quan les mestresses de casa van descobrir les meravelles de la *fregona*. Des dels anys que cloïen el segle passat fins ara mateix.

Amb aquest són vint els llibres que han escrit i publicat conjuntament Jaume Fabre i Josep M. Huertas. Entre els seus treballs més destacats cal esmentar *Tots els barris de Barcelona*, en set volums (1975-1977), i l'edició pòstuma i anotació del llibre de Joan Amades *Històries i llegendes* de Xavier Miserachs forma part de la generació de fotògrafs catalans que durant els anys seixanta contribuï a despertar l'interès del món cultural envers la fotografia. És conegut pels seus treballs geogràfics i periodístics publicats en revistes d'arreu de la Península, que l'han portat a viatjar per tot el món. També és conegut pels seus treballs d'il·lustració de llibres, entre els quals sobresurten *Barcelona blanc i negre* (1964) i *Costa Brava Show* (1965).

● C.C.

Un Nou Any

El pare ja ho diu que el temps passa de pressa. A mi no m'ho sembla gens. De vegades ja estic tip de ser petit, i em sembla que trigo molt a fer-me gran. Amb tot, una mica veritat que el temps passa de pressa sí que ho deu ser, perquè ja hem acabat l'any 1993, i estrenem el 1994.

En un any passen moltes coses. La vida de cada persona, família, poble, país, món, són històries apassionants, plenes de fets i circumstàncies de tota mena, d'alts i baixos, d'alegries i penes, de rialles i de plors, etc. La vida no para mai. I després d'un any en ve un altre i un altre. Renoi, l'Univers, el Món, la Humanitat, si en tenen d'anys!

L'important no són els anys que passen, sinó la nostra vida que se va fent i creixent a través dels anys. Vull dir

l'important és allò que fem a dintre del temps.

Si cada dia procurem estar contents, ser feliços, estimar, ajudar, jugar, complir els deures, etc., encara que el temps passi, això queda.

El temps, per a nosaltres nois i noies cristians, és una oportunitat que tenim per estimar Déu, Jesús, els altres, i fer tot el bé que puguem, per ser feliços ara i sempre.

Jesús que va néixer, viure, morir i ressuscitar en el temps, ens ha ensenyat ben clar que el temps és camí de vida eterna.

Que el 1994 sigui un any de felicitat per a tots!

L'Eixerit

En Badoret i els tres mags de l'Orient

Vet aquí que una vegada, temps era temps, vivia un petit nen orfe que es dia Badoret. En Badoret era molt bon minyó i per això tothom se l'estimava molt. Per guanyar-se la vida, en Badoret tenia cura de les ovelles dels seus amics del poble.

Heus aquí que una vegada estava el petit pastor vigilant un ramat quan se li va fer fosc sense haver tornat a casa. En Badoret es va espantar, no li agradava la fosca, era difícil tenir cura de les ovelles i encara més guiar-les.

—No podré arribar a casa amb aquesta foscor. Serà millor que reculli les ovelles i dormi una estona. D'aquí a una estona, quan comenci a fer-se clar serà molt més fàcil emprendre el camí de retorn —va dir-se el pastor.

I així ho va fer. Però una estona més tard, un estrany soroll el va desvetllar. No sabia exactament quant de temps havia dormit però encara era negra nit. S'aixecà per comprovar que tot era en ordre, i va ser llavors que es va adonar de la catàstrofe: el ramat havia desaparegut, no hi havia ni una sola ovella a la vista!

—Ai, marea meva!, i què faré jo ara? —sense saber què fer, en Bardoret va deixar-se caure a terra i va arrencar a plorar.

Tan i tan fort plorava que no va sentir com algú se li acostava.

—Què et passa minyó? —li preguntà una veu greu i gruixuda.

El Bardoret va alçar la vista. No entenia el que estava veient. Davant els seus ulls hi havia tot un grup de gent molt estranya. Tres homes grassos amb barbes i corones, vestits d'una forma molt estraforària, amb robes de colors brillants i grans capes. I el més estrany del cas és que anaven a sobre d'uns animals que el nen no havia vist mai a la vida, que tenien una cara molt simpàtica i un gran bony a l'esquena. Acabaven de formar el grup uns nois joves vestits amb mitges i turbants, que guiaven els animals.

—Vinga jovenet, digue'ns què et passa —li preguntà un dels tres homes, que tenia la pell morena, com la Verge de Montserrat—. No ploris més. Mira, mira totes les coses que portem als camells, són molt boniques. Tria i agafa el que més t'agradi. Però, no ploris.

—Jo l'únic que vull són les meves ovelles, les he perdudes, per això ploro —va respondre en Badoret, encara mig plorós.

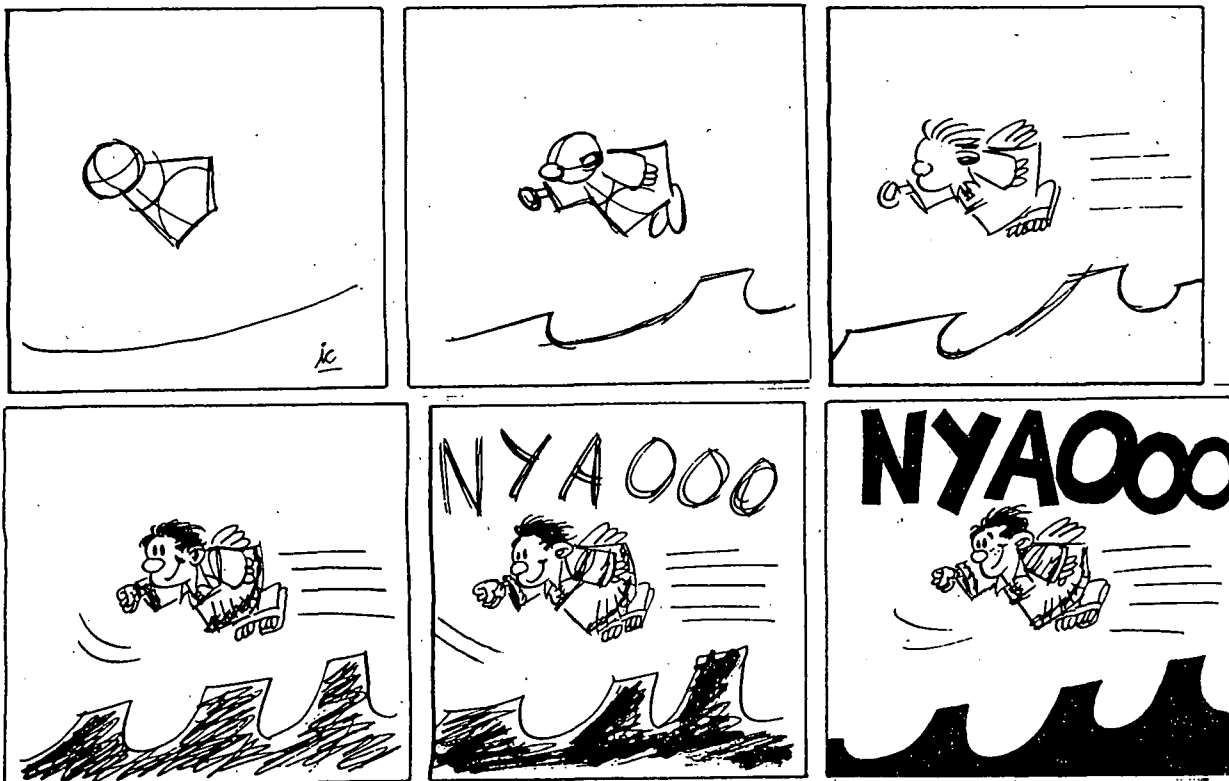
—Només és això?, au va! tranquil·litza't, nosaltres t'ajudarem a trobar-les —va dir l'home de la barba blanca.

—Però, però qui sou vosaltres? —digué el pastor intrigat—, i què hi feu aquí?

—Som tres prínceps de l'Orient. I venim de terres molt llunyanes seguint un estel. Un estel meravellós que ens ha de conduir a presència del rei més gran de tots, el Rei dels reis, que acaba de néixer —començà a explicar-li el tercer dels homes, que lluí una llarga barba rossa—, podem tornar-te les ovelles i, tot seguint el nostre camí, acompanyar-te fins a casa teva!

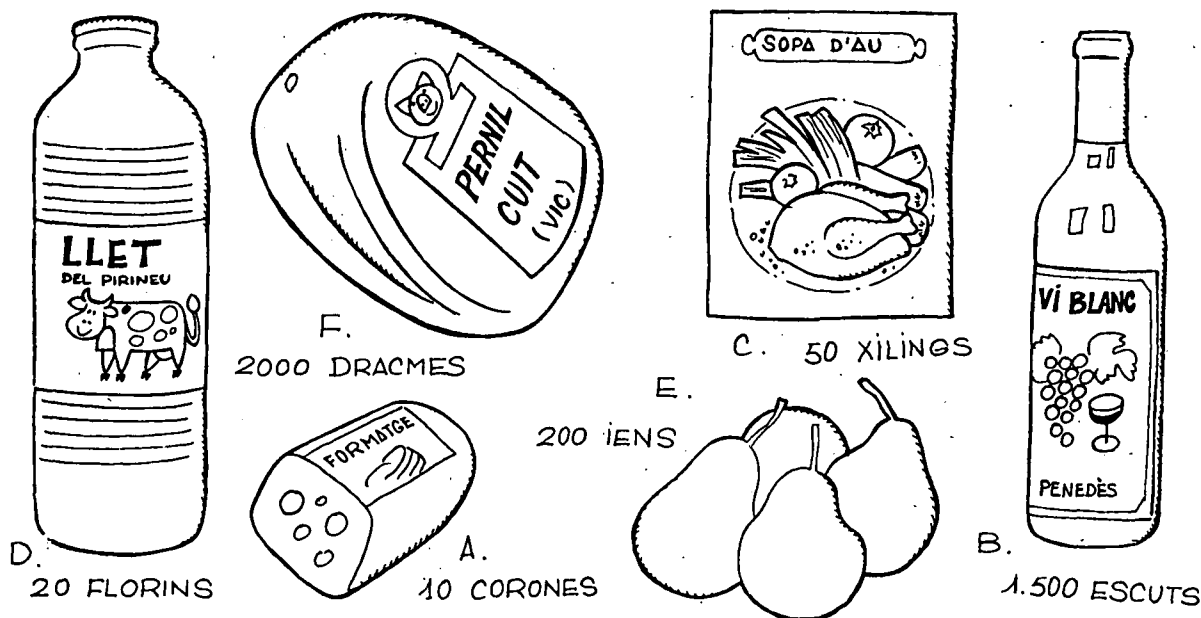
(Acabarà en el proper número)

L'ANGELET IGNASI

DIBUIXA L'ANGELET IGNASI

És ben fàcil, oi?

A quin país es ven cada producte català d'importació?

1. JAPÓ
2. ÀUSTRIA
3. DINAMARCA
4. GRÈCIA
5. PORTUGAL
6. HOLANDA

SOLUCIÓ:

1-E; 2-C; 3-A; 4-F; 5-B; 6-D.

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Diumenge	11.00	<i>La Missa</i> : amb la participació de la Capella de Música Burés, de Castellbell i el Vilar (Bages, bisbat de Vic), sota la direcció de Montserrat Casas (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
	12.00	<i>Pueblo de Dios</i> : Itaca.
Dimarts	02.55	<i>Testimonio</i> : meditació sobre un tema religiós (catòlic).
Dijous	11.00	<i>El día del Señor</i> .

TV2

Dissabte	11.00	<i>Últimas preguntas</i> : últimes preguntes a Maria Ostiz.
Diumenge	08.45	<i>Espacio interreligioso</i> .

CANAL 33

Divendres	17.15	<i>Signes dels temps</i> : Diàlegs: «Balanç d'un any en la vida de l'Església», amb Montserrat Camps, doctora en Filologia Grega (Universitat Central de Barcelona) i redactora de la revista <i>Foc Nou</i> ; Pere Madrenys, periodista, redactor de la secció de religió a <i>Punt diari</i> ; Mn. Joan Pujol, director del Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya; Vicenç Villatoro, director del diari <i>Avui</i> . Evangeli avui: a càrrec d'Armand Puig (director: Xavier Martin).
------------------	-------	---

Diumenge 24.00 *Signes dels temps*: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

No hi ha emissió.

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge
09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge
10.00 *La música religiosa*: *Jesu, meine Freude*, cantata, de Buxtehude; *El 100è Salm*, de Vaughan Williams; *Mater Dei. Reina i Mare*, de Salazar; *Was Gott tut, das ist wohlgetan*, cantata BWV 100, de Bach.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge
15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres
21.00 *El Espejo*
Diumenge
08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, desde les Carmelites Descalces de Terrassa.
09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge
08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

Dimarts
15.00 *Frontera*: programa socioreligiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte
08.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge
08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).
14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres
07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge
10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge
21.05 *Objectiu, l'home*: el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista amb Mn. Arcadi Llagostera, sacerdot escriptor (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge
09.00 *Missatge d'esperança*: informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge
08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte
09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte
13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres
19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte
13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge
09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge
09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

COPE/RÀDIO SABADELL (OM 882)

De dilluns a divendres

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunqueira).

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h
Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÈ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h.

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont).

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.

Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.

Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.

Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.

Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Uldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïm la recepció de controls d'emissió.

VARIS

NOVA RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses, hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Ref. Tel. 450 39 30.

BADALONA Assessoria Il·ligona, Fiscal, Laboral, Assegurances. Av. P. Companys, 6. Tel. 464 13 48. Fax: 464 13 80.

S'OFEREIX Sra. per tenir cura o fer companyia. Hores convingudes. Tel. 218 27 73.

SEGELS col·lecció valoro i compro. Paga al comptat, passo a domicili. T. 357 78 94.

TONA, es lloga torre planta baixa amb jardí prop Balneari 4 h. cal. Tel. 887 00 69.

PARTICULAR compra mobles antics i tot tipus d'objectes. Teresa. 447 07 59.

SRA. S'OFEREIX per dependenta, telefonista, cangur, companyia. Amb experiència i bones referències. Tel. 457 80 66.

PIS de tres habit., menj., sala d'estar, cuina i bany restaurat en casa antiga. Rosselló-Bruc. Per llogar, moblat o sense. Voldriem gent estable i amb contracte per 2 o 3 anys, renovable. Tel. 414 14 90. Sr. Antoni.

PERSONA de mitjana edat, delicada de salut, ofereix dormitori en zona residencial del passeig de Sant Gervasi, a noi de 25 a 40 anys, a canvi de companyia i d'altres petits serveis a decidir de comú acord. Immillorables referències. Truqueu, si us plau, qualsevol dia, de 8 a 10 del vespre, als números 212 44 98 i 450 25 77 (Sr. Soler i Quintana).

ENTRESOL lloguer 35.000 Ptes. 60 m² apte Consultori, Oficina, Perruqueria Sres. Tel. 315 17 45.

SRA. 50 ANYS bones referències. Busca hab. a canvi servei o tenir cura de persones grans. Tel. 203 44 77 dimarts-divendres de 6 a 8 tarda.

PROFESSORA dona classes d'EGB, català, llatí, castellà i religió, de BUP i COU i de piano. Tel. 423 61 89.

LLOGO pis. Tel. 430 72 66.

TINC CURA persones 3a. edat. Exper. Informes. Matins o tardes. Tel. 311 83 34.

ES VEN casa pairal s. XIX a 20 km. Barcelona. De particular a particular. Tel. 555 15 85 nits.

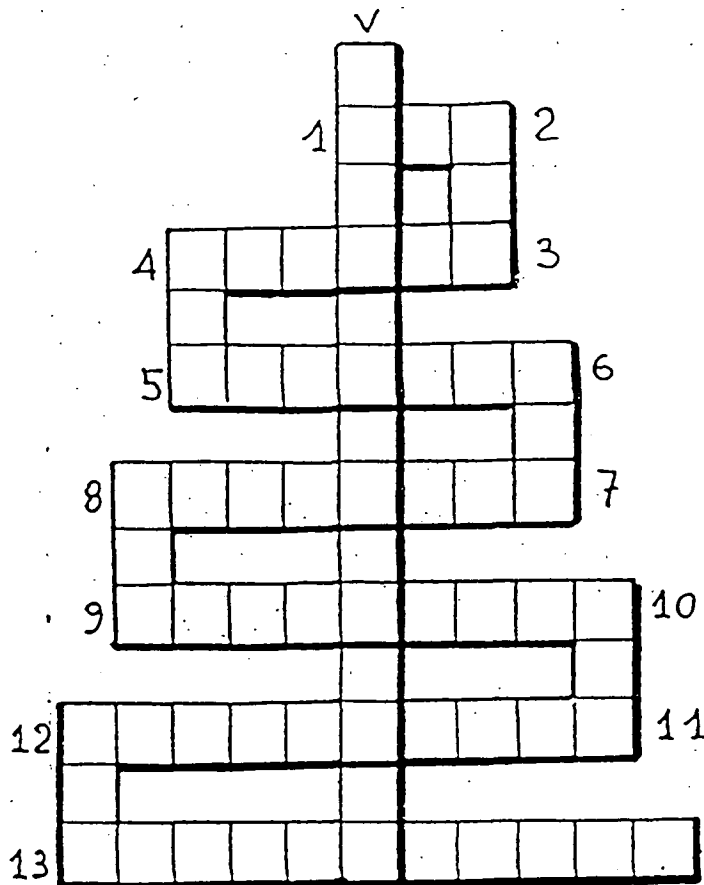
OPORTUNITAT rendibilitza el teu temps de lleure amb un negoci propi. Truqueu a la nit de 9 a 11, tel. (972) 51 07 79.

BIÒLOGA casada sense fills de 32 anys amb experiència s'ofereix per a treballar. Referències al Tel. 437 30 23 de 14 a 17 h.

IMPORTANT entitat de Serveis necessita Director Comercial. Formació comercial i de marketing Entre 25 i 45 anys. Truqueu Sra. Marta 430 16 06.

ENCREUATS

per Rosa Collell

LA SERP

Cercar la paraula de la línia vertical, segons definició i en forma de serp enroscada, anar fent els altres mots, segons la numeració i coincidir tots amb la lletra de la vertical.

LA VERTICAL: Protrusió quistosa de la medul·la espinal a través d'un defecte en el conducte requidi.

1- Cert impost.-	6- Indoeuropeu.-	11- Pl. que es cria naturalment als boscos o als camps.-
2- Cap militar turc.-	7- Políguen de vint costats.-	12- L'astre rei.-
3- Allargament.-	8- Plural magestàtic.-	13- Que presenta luminiscència.-
4- Ca.-	9- Resar o cantar salms.-	
5- Acció de solcar.-	10- Rull, rínxol.-	

Solució

1- IVA.- 2- Aga.- 3- Allarg.- 4- Gos.- 5- Solcada.- 6- Ari.- 7- Icosàgon.- 8- Nos.- 9- Salmos.- 10- Rínxol.- 11- Silvestres.- 12- Sol.- 13- Luminiscència.-

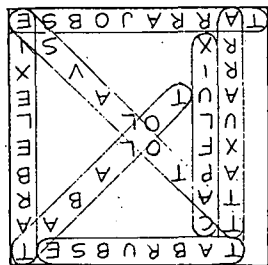
La vertical: Mielocistocele.

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

SI UNA PERSONA NO ESTÀ GAIRE CENTRADA, ES DIU DE 7 MANERES

X T A B R U B S E T
E T C I A S I L A A
N T A R L A L B F R
I A P T M E A O A B
A X F L O L S X S E
B U L I O L T I A L
C A U T D U A A R E
T R I A I G X V D X
A R X L L U I S S I
T A R R A J O B S E

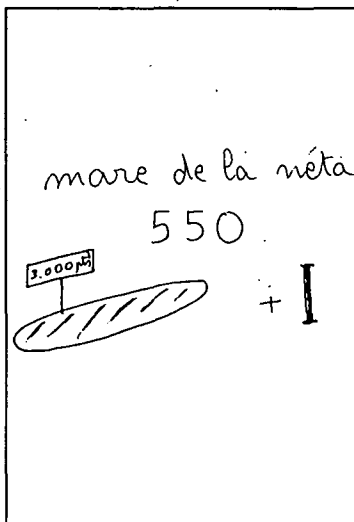

Exilebrat - Arrauxat - Esburbat - Caplúx - Esborrat - Esvalotat - Tabalot

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

ÉS UN DRAMA

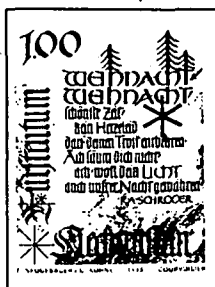

Solució al 744

al, en gros a l'engròs

FILATÈLIA

per Enric Graupera

«Nadal, Nadal, el més bonic moment...»

El petit país de Liechtenstein, ha dedicat al Nadal d'enguany una sèrie de tres segells a bonics textos nadalencs molt escollits i amb una presentació caligràficament perfecta, obra de Friedrich Neugebauer. En el segell d'un franc hi veiem part del text que encapçala aquest escrit de Rudolf Alexander Schröder, poeta alemany i traductor.

AJUDEM EL POBLE DE BÒSNIA

Recollida de fons per comprar «paquets d'alimentació i medecines» per família; valor de cada paquet: 2.500 ptes.

c/c Ajudem el Poble de Bòsnia. 2100-3200-2201147436
Caixa de Pensions de Barcelona, «La Caixa»

Entitats coordinadores

CIEMEN
Pau Claris, 106, 1r 1a
08009 Barcelona
Tel. 302 01 44
Fax 412 08 90

Justícia i Pau
Rivadeneyra, 6, 10a
08002 Barcelona
Tel. 317 61 77
Fax 412 53 84

ESCACS

per Jaume Mora

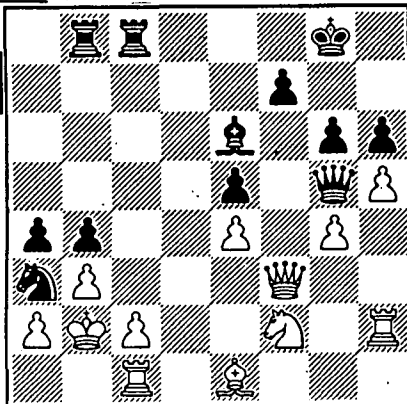
DIAGRAMA 514

Negres juguen i guanyen

Sí: aquesta vegada l'endavineu tots.

Solució al diagrama 513

1 CxP AxG, 2 P4C A1D, 3 P5T RxP, 4 R5C A4C, 5 P6T A6R, 6 R6A R5C, 7 P4C P4T, 8 P5C P5T, 8 P6C AxP, 10 RxA 1-0

**PER NADAL, VENEN ELS FREDS,
I ELS CAMINS SÓN PLENS DE GEBRE,
MISSA DEL GALL, EL PESSEBRE,
EL TIÓ I ELS PASTORETS.**

— (Preludi de "La Flor de Nadal") —

LA FLOR DE NADAL

Autor: Francesc A. Picas

ELS PASTORETS DE L'AMETLLA DE MEROLA

La Flor de Nadal ha florit de les arrels cristianes de la Catalunya mil·lenària. No deixem que es merceixin les nostres tradicions

Un espectacle teatral realitzat amb la més acurada tècnica moderna. Uns "Pastorets" que inclouen tot el sentit bíblic doctrinal i popular de la Festa de Nadal

El millor obsequi a les famílies i als amics, en aquestes Festes Nadalenques: **La Flor de Nadal**, en la versió que es representa a l'Ametlla de Merola, original de Francesc A. Picas

Una tradició nadalenca que oferim a totes les famílies de Catalunya. Demaneu les entrades anticipadament

DIES DE REPRESENTACIÓ

SANT ESTEVE	26 DESEMBRE	1993
DIUMENGE	2 GENER	1994
DIUMENGE	9 GENER	1994
DIUMENGE	16 GENER	1994
DIUMENGE	23 GENER	1994
DIUMENGE	30 GENER	1994

**HORA DE LES
REPRESENTACIONS:
Tarda a 2/4 de 5**

LOCALITATS

INFORMACIÓ, VENDA I RESERVA

A L'AMETLLA DE MEROLA

RAMON RIERA: C/. Vell, 18 - Tel. 839 02 36
cada dia de 7 a 9 del vespre. Dissabtes d'11 a 2 de la tarda.

A BARCELONA

JOAN COSTA I FERRER: C/. Menorca, 72-74, 2n. D. -Tel. 313 15 49

A MANRESA

VIATGES BAIXAS, S.A.: Carretera de Cardona, 2 - Tel. 872 35 69

ADVERTIMENT IMPORTANT

Les localitats encomanades no recollides ni abonades dins dels 10 dies anteriors a la representació, es donaran per nul·les i es tornaran a posar a la venda.

Prefix telefònic de Barcelona (93)
Situació geogràfica: Carretera de Manresa a Berga,
quilòmetre 21.

LLINDAR

El 4 de desembre de 1963 Pau VI sorprengué els pares conciliars, reunits en l'assemblea final de la segona sessió del Concili Vaticà II, i el món sencer amb l'anunci del seu pelegrinatge a Terra Santa. Aquest fou un dels grans gestos del papa Pau. La indicació era clara: un retorn a Jesucrist, un retorn a les fonts. El Papa pelegrinà a la terra de Jesús del 4 al 6 de gener del 1964. Ara es compleix, doncs, el trentè aniversari. D'aquell pelegrinatge, som molts els qui en conservem

encara ben nítides les imatges. La silueta blanca del Papa perduda enmig de la multitud pels estrets carrers de la Jerusalem antiga. Literalment sacsejat d'un cantó a l'altre per la «Via dolorosa». Fou un veritable calvari. El seu profund recolliment durant la missa a Betlem. Pregant, agenollat, al bell mig del Cenacle. Besant, prostrat, la gran pedra de Getse-

mani a la basílica de les Nacions. Endinsat en la pregària a Natzaret. Davant el llac de Tiberíades, absort, voltat de periodistes. Anà d'un pèl que no caigués a l'aigua. I, finalment, la tarda del 5 de gener, l'abraçada amb el patriarca Atenàgores. Un encontre històric que posava fi a segles d'incomprensions mútues. Les al·locucions i els discursos que el papa Pau pronuncià aquells dies han esdevingut textos emblemàtics. Són d'una gran profunditat, altament contemplatius. Alguns d'ells foren incorporats després a la Litúrgia de les

Hores, com el que pronuncià a Natzaret i que hem pogut llegir de nou el diumenge de la Sagrada Família. L'evocació i el record d'aquell gran pelegrinatge es produeix ara en el marc de la signatura del «Fonamental agreement» entre la Santa Seu i l'Estat d'Israel i de la possibilitat que Joan-Pau II pelegrini també a la terra de Jesús. El papa polonès ha aconseguit gestos ben significatius en relació amb el judaisme i també amb l'Estat d'Israel. Des de la seva visita a la sinagoga de Roma fins a la menció explícita de l'Estat d'Israel a la carta apostòlica *Redemptionis anno* del divendres sant del 1984, en què Joan-Pau II invocava «la desitjada seguretat i la justa tranquil·litat per al poble hebreu que viu a l'Estat d'Israel i que en aquella terra conserva així preciosos testimoniatges de la seva història i de la seva fe». Pel que sembla, el «Fonamental agreement» recull el mateix esperit: «La Santa Seu i l'Estat d'Israel, conscients del caràcter universal de la Terra Santa; conscients de la naturalesa única de les relacions entre l'Església catòlica i el poble hebreu, i del millorament de la comprensió i de l'amistat entre catòlics i hebreus...» Es segella així políticament un gir històric i un canvi profund de mentalitat que, de fet, devem al papa Joan XXIII i al document *Nostra aetate* del Concili. El camí per a una visita de Joan-Pau II ja és aplanat. Trenta anys després del gran pelegrinatge de Pau VI.

Un pelegrinatge inoblidable

■ Manuel Valls i Serra, *director*

ARA MATEIX

La situació política italiana (3)

El vot catòlic

■ J. Carrera Planas

Entre les dues puntes de l'arc —els comunistes d'ahir i els feixistes d'avans d'ahir— l'espai és ample... i la Legha no n'ocuparà, probablement, més que un segment limitat. És lògic suposar que en aquest centre tindrà una importància decisiva el vot catòlic. No dic, simplement, el vot dels catòlics, com diria si es tractava d'altres països. És sabut que a Itàlia ha existit —i no sembla pas, de moment, que vulgui desaparèixer— un vot expressament catòlic. L'ha recollit, durant anys i panys, la democràcia cristiana que, a més del d'haver estat la força majoritària, té el mèrit d'haver situat sòlidament els catòlics italians, de procedències polítiques diverses, dins el camp democràtic. Ara bé, ¿on anirà el vot catòlic, després de la gran crisi? En aquest moment, apareix molt fragmentat. Quatre corrents desiguals se'l discuteixen.

La Democràcia Cristiana o Partit Popular Italià. Liderat per Martinazzoli, aquest grup es proposa un objectiu teòricament clar: «rinnovare senza rinnegare». Vol dir-se partit popular en lloc de democràcia cristiana, com ja ho volia, per cert, don Sturzo. A la pràctica, però, les coses se li compliquen, a causa, sobretot, de les divisions internes. El sector del nord, conegut amb el nom de Lavarone perquè va celebrar una convenció en aquest lloc, prop de Trento, aspira a un canvi més radical. Segons Buttiglione, un dels seus homes destacats, el partit nou no és la DC. «Aquesta ha acabat la seva història». «Volem discontinuïtat, no només moral, sinó també política», diuen també. Per això creuen que no tots els dirigents de l'antic partit podran passar al nou. En canvi, el sector del sud o de Cappaloni aspira a un trencament menor. El seu líder Gerardo Bianco acusa els de Lavarone d'encarnar la inclinació de l'esquerra democràtica-cristiana al sectarisme. Ell vol, sobretot, moderació i aliança amb els liberals, i es nega a fer cap procés als dirigents històrics. La política, diu, no és moralisme... Martinazzoli lluita contracorrent per unir tots dos sectors en el nou Partit Popular que, afirma i repeteix, «serà de centre, però no centrista; serà moderat, és a dir, no radical ni extremista de dreta o d'esquerra, però no conservador; serà regionalista, però no federalista». ¿Se'n sortirà?

Els Populats per la Reforma. És el grup de Segni, que se separà netament de la DC perquè la creu incapaç de renovar-se. Compta amb l'èxit obtingut en el referèndum de 1991 i, sobretot, en el mes recent de l'abril d'aquest any sobre la reforma de la llei

¿On anirà el vot catòlic, després de la gran crisi? En aquest moment, apareix molt fragmentat. Quatre corrents desiguals se'l discuteixen.

electoral. Tots els partits històrics haurien perdut la legitimació, segons aquest grup. El marc polític actual és diferent. Ja ha estat superada la vella antinòmia laics/catòlics i és hora de crear un pol reformista que englobi laics i catòlics progressistes, ecologistes, grups d'esquerra... enfront de l'altre pol important que representa la «Legha». En un primer moment, Segni s'integrà en l'Aliança Democràtica, com a via per a poder arribar al govern del país. Però quan s'adonà de la impossibilitat de contrarrestar-hi la força dels antics comunistes del PDS i de la insistència d'aquests en la idea d'unitat de l'esquerra, se'n retirà. «Ni comunisme ni Legha», ha dit. Pel que fa a la DC o Partit Popular de Martinazzoli, amb qui s'entrevistà el passat mes de setembre, la seva posició resta clara: «ajudaré els qui des de l'interior de la DC es mouen en el sentit de la renovació, però no estic disposat a donar cap suport a una DC que mantingui dins seu els responsables del fracàs del sistema». Quan algú ha aventurat la hipòtesi que potser encara retornaria a «la vella casa», Segni ha replicat: «Si entenem per casa els valors i els ideals de Sturzo i de De Gasperi, diré que nosaltres no n'hem sortit mai. Si per casa s'entén la DC, ja he dit que si hi tornava com si res no hagués passat, m'enganyaria a mi mateix i decebria no solament els Populats per la Reforma, sinó també l'esperança de tants que encara us hi queden perquè esperen que aconseguixi transformar-se i recuperar els seus valors».

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

L'11 de setembre de 1759 va ser proclamat rei d'Espanya Carles de Borbó, fill de Felip V i germà del traspasat Ferran VI. Com a Carles VII havia estat rei de les Dues Sicílies i aleshores esdevingué Carles III d'Espanya.

Va arribar a Barcelona, procedent de Nàpols el 17 d'octubre de 1759 i, tot seguit, es dirigí a la catedral per a donar gràcies a Déu pel feliç viatge marítim. Després el rei, la seva esposa Maria Amàlia de Saxònia i els seus fills anaren a la sala capitular nova, en el claustre, on el rei va ser investit de la dignitat de canonge honorífic.

La descripció de l'acte es pot llegir en el *Llibre de Relacions de 1759* de l'Arxiu Capitular. En aquest volum, escrit en català, s'explica com Sa Majestat prengué possessió del canonicat que, des dels temps dels antics Comtes de Barcelona, havien rebut els seus antecessors.

El Capítol designava sempre un canonge, anomenat «Stator Regis», amb l'obligació de resar diàriament per la salut del rei i d'assistir-lo en les seves estades a la ciutat.

El canonge «Stator Regis» de 1759 manifestà a Carles III que tenia intenció de celebrar una missa pel rei. El monarca li va dir molt senzillament: *Me parece muy bien. Dígala a las intenciones mías.*

Aquesta relació escrita en el llibre de l'arxiu catedralici es complementa amb la presència d'una pintura a l'oli de grans dimensions que els canonges manaren fer per tal que hi figurés la cerimònia d'investidura de canonge honorífic. Actualment aquesta pintura sobre tela es troba en la mateixa sala capitular on se celebrà l'acte.

És un oli damunt tela de Manuel Tramullas (1715-1791) que se situà en dit emplaçament el 1770.

En el llenç es pot veure una perspectiva de la sala capitular, amb el tron i el dosser situats al peu de la finestra que rep llum des del carrer de Santa Llúcia.

Cal tenir en compte que la sala capitular nova, al costat de la sala de Capbreuació, ocupa la meitat inferior de l'antiga sala gòtica. Damunt de la volta de maó de pla amb llunetes, que fa de sostre de la sala del capítol, hi ha l'anomenat Arxivet, on s'exhibeix part del museu de la catedral.

En la pintura de Tramullas, Carles III apareix en acció de jurar el seu càrrec canonical damunt de la Bíblia, mentre el volta la seva reial família, membres del seu seguici, el degà i altres capitulars.

El quadre es va situar en el parament lateral de la sala que limita amb el gruixut mur romànic de la capella de Santa Llúcia i es troba dintre d'un luxós marc de fusta daurada, en la part baixa del qual hi ha una inscripció rodejada de complexes motllures barroques.

El text està escrit en un llatí certament macarrònic, de difícil traducció, si no fos pel mateix text escrit en

català en el llibre de Relacions de 1759.

La llegenda diu que el rei, feliçment arribat a Barcelona des de Nàpols, va donar gràcies a Déu pel viatge i immediatament prengué possessió del seu canonicat, acompanyat de la reina, dels seus fills i dels magnats espanyols del reial seguici.

També explica la inscripció llatina com els canonges encarregaren la pintura, amb amor i gratitud envers el rei, per tal que servís de recordança de l'acte.

Per bé que no es representa després en cap pintura commemorativa, la cerimònia en qüestió s'havia de fer moltes vegades amb anterioritat i es repetí després amb successius monarques que visitaren Barcelona.

Els reis d'Espanya rebien aquesta dignitat pel fet de ser comtes de Barcelona, títol reial que els monarques inscrivien en tots els seus documents oficials.

A tall d'exemple es pot veure l'encapçalament d'una reial cèdula impresa a Barcelona l'any 1828 on es diu: Ferran VII, per la gràcia de Déu rei de Castella, de Lleó, d'Aragó, de les Dues Sicílies, de Jerusalem, de Navarra, de Granada, de Toledo, de València, de Mallorca, de Menorca, de Sevilla, de Sardenya, de Còrdova,

Carles III, rei d'Espanya i Canonge Honorífic de la Catedral de Barcelona

Els Comtes de Barcelona i la catedral

■ Joan Bassegoda i Nonell

de Còrsega, de Múrica, de Jaén, d'Algeciras, de Gibraltar, de les illes Canaries, de les Índies Occidentals i Orientals, Illes de la Terra Ferma de la Mar Océana; arxiduc d'Àustria; duc de Borgonya, de Brabant i de Milà, comte d'Ausburg, de Flandes, del Tirol i de Barcelona, senyor de Biscaia i de Molina.

Com pot veure's el títol de comte de Barcelona es tan propi del rei com el de duc de Borgonya, arxiduc d'Àustria o rei de Castella.

Després del decés de don Joan de Borbó i Battenberg, el comtat de Barcelona, que detingué per especial deferència del rei Joan Carles I, ha tornat a la persona del monarca i, per aquesta raó, el Capítol Catedral de Barcelona té previst poder celebrar la cerimònia d'investidura com a canonge honorari del rei en la pròxima visita a la catedral, perquè amb aquest acte es revifaria una tradició secular lligada molt estretament al títol reial de comte de Barcelona i als costums de la Santa Església Catedral Basílica de la Santa Creu i Santa Eulàlia de Barcelona.

Joan Bassegoda i Nonell és arquitecte de la catedral

SABER ESCOLTAR

No sempre és fàcil l'alegria

Tots som mendicants d'alegria. La busquem amb afany. Sovint n'assolim alguns brins que tenen tan poca consistència com les bombolles de sabó. Qui viu intentant endinsar-se en la seva vocació sap, però, que l'alegria prové de l'observança dels manaments del Senyor. No obstant això, també per aquests, el goig sembla, moltes vegades, un fruit inabastable.

Necessitem l'alegria pofetitzada per Crist als seus seguidors. No oblidem allò que és fonamental: demanar-la al Esperit Sant. I la virtut anirà prenent cos en la perfecció de l'amor a Déu. Fins i tot, hi

haurà la gran descoberta que la joia és compatible amb el sofriment.

La qualitat de l'alegria es basteix damunt de la fe i de l'esperança. Li dona consistència la seguretat que el Senyor no ens abandona mai i que hom s'afanya a cercar el compliment del voler diví. La deu de l'alegria és la unió amb Déu a través de la pregària continuada. Així el creient se situa en la perspectiva del Pare celestial, des d'on és possible, malgrat la nostra pobresa, sentir una joia immensa.

■ Joan Guiteras

Ells i elles davant l'avortament

■ Ignacio Aréchaga

Els que propugnen despenalitzar l'avortament a Espanya mitjançant una llei de terminis asseguren que això respon al desig de les dones. Qualsevol restricció en aquest afer revelaria una opressió masculina. De manera que, amb uns o altres matisos, l'important és que al final sigui la dona qui decideixi.

Tant es repeteixen aquestes afirmacions que hom podria arribar a creure que responen al sentit popular. Tanmateix, a jutjar per l'última enquesta del Centre d'Investigacions Sociològiques sobre aquest tema — amb entrevistes realitzades el març del 1992 —, les opinions són molt dividides. La primera dada que crida l'atenció és que només el 40 per cent dels espanyols es mostra partidari d'ampliar la despe-

Quan es manté que la decisió ha de correspondre a la dona, s'està afirmant també que només ella és responsable d'aquest embaràs i que li correspon buscar la solució ■

nalització de l'avortament; en canvi, si se sumen els partidaris de deixar la llei com està (27 per cent), de restringir-la (6 per cent) o fins i tot de suprimir-la (10 per cent), resulta un 43 per cent d'oposats a l'ampliació.

Especialment significatiu és que són més partidaris de la llei de terminis els homes (47 per cent) que les dones (39 per cent). És a dir, tot just quatre de cada deu dones donen suport al que es presenta com una reivindicació femenina per excel·lència.

Com és possible que hi hagi més homes que dones partidaris de l'avortament sense restriccions? Una primera explicació és que la mare és més conscient que duu una nova vida humana en el seu si i s'inclina així més a protegir-la, però no s'ha de descartar un altre motiu, almenys complementari: el desig que l'home no la deixi sola davant una decisió que, com diuen les feministes mai no és fàcil.

Doncs, quan es manté que la decisió ha de correspondre a la dona, s'està afirmant també que només ella és responsable d'aquest embaràs i que a ella correspon buscar la solució. En la retòrica a l'ús, els homes partidaris de la legalització de l'avortament acostumen a presentar-se com a homes que respecten delicadament la llibertat de les dones. Però no cal descartar un motiu inconfessat: si la seva parella queda embarassada i ell no desitja ser pare, el possible recurs a l'avortament li permet descarregar la responsabilitat en la dona. D'aquesta manera, davant la notícia de l'embaràs inesperat, la seva reacció pot ser preguntar a la dona: «¿I tu què penses fer?». Suficient perquè s'adoni que tota la seva solidaritat en aquest cas consistirà a acompanyar-la a la clínica avortista.

Si l'avortament és legal, l'home no pot eludir la seva responsabilitat. Si és legal, l'home, encara que només sigui amb la seva passivitat, pot induir la dona a un avortament que potser ella no desitja. Encara que si l'home s'inclina per l'avortament, el més probable és

La legalització de l'avortament ofereix una nova coartada als homes que volen relacions sexuals sense responsabilitat ■

que digui que és la millor solució per a tots.

La legalització de l'avortament ofereix així una nova coartada als homes que volen relacions sexuals sense responsabilitat. Tradicionalment, el desentendre's del fill no desitjat, descarregant el problema sobre la mare, ha estat una actitud desqualificada com a masclista. Ara, la mateixa postura es disfressa amb el respecte a la llibertat de la dona, concessió que alguns homes estan disposats a fer de molt bona gana. Però, segons l'enquesta del CIS, sembla que moltes dones s'han adonat del parany.

Ignacio Aréchaga, és director de ACEPRENSA

Kant es pregunta per la veritat, el deure, l'esperança i el ser de l'home, per acabar dient que tot podria reduir-se a l'antropologia. Ortega y Gasset escriu que «el problema de l'ètica és el de la definició de l'home». Si l'home té un baix concepte d'ell mateix, perquè no dona per a més la seva raó analítica — a més, la ment és molt a prop del cor i hom acaba pensant que és veritat el que desitja —, no estarà lluny dels reduccionismes antropològics: aquesta concepció de l'home que l'identifica simplement amb la química o la mecànica, la biologia, la psicologia o els determinismes de la societat i la cultura. N'hi ha per tot. Així serà l'ètica resultant.

Des de la química, l'amor de la mare Teresa de Calcuta o l'instint dels violadors i assassins obeeixen als mateixos determinismes; des de la psicologia, seria la consciència subjectiva, amb els seus condicionants subconscients, el principi creador de valors morals; des de la sociologia, seria la societat o la cultura («tot el que jo faig és culpa de l'altre») la qual cosa qualifica l'ètica, o el que s'anomena l'«ètica procedimental» dels acords sobre els valors, o el poder polític, que els imposa: «És l'autoritat, no la veritat, la que fa la llei».

L'encíclica diu: «La cultura contemporània ha perdut en bona part aquest vincle essencial entre Veritat-Bé-Llibertat i, per tant, tornara conduir l'home a redescobrir-lo és avui una de les exigències pròpies de la missió de l'Església, per la salvació del món». I afegeix que l'home actual ben sovint no sap qui és, d'on ve i on va. El problema antropològic per excel·lència és el de la concepció completa de l'home, no la simple visió analítica i parcial amb el mètode que s'utilitza per conèixer les «coses».

Crist manifesta plenament l'home al mateix home i li descobreix la sublimitat de la seva vocació. «Imatge del Déu invisible», ha tornat, com a Home perfecte, a tots els homes, l'aparença divina, deformada pel primer pecat. L'ètica es fonamenta en la veritat de l'home i tendeix a la comunió amb Déu i amb els altres; però l'home descobreix en el seu interior una força disgregadora que l'inclina a trencar aquesta comunió. Per això la seva «llibertat necessita ser alliberada» i «Crist és el seu alliberador».

Per descobrir la seva pròpia identitat humana, l'home utilitza la seva raó i compta també amb una llum superior: la de la revelació, que ens ve de Crist. A aquesta llum no es veu un objecte diferent; amb ella, com quan s'utilitzen instruments que augmenten la visió natural, es contempla amb més claredat, és a dir, d'una manera diferent i precisa al mateix home en el seu ésser profund i en la seva vocació en Crist salvador.

Per això, el recte capteniment ètic exigeix a l'home que reconegui la seva dignitat, segons el seu ésser o naturalesa, però sense oblidar que el seu origen és en Déu. La llei natural és la llum de la intel·ligència que prové de Déu; gràcies a ella, l'home coneix el que ha de fer i el que ha d'evitar. L'encíclica ens recorda amb el Vaticà II, que la vida moral es basa en el principi d'una justa autonomia de l'home, subjecte personal dels seus actes. «En virtut de la raó natural, que deriva de la saviesa divina, la llei moral és, alhora, la mateixa llei de l'home». Això no significa que l'home sigui creador dels valors i de les normes morals; aquests són una cosa concreta que ha de descobrir: és la

El recte capteniment ètic exigeix a l'home que reconegui la seva dignitat, segons el seu ésser o naturalesa, però sense oblidar que el seu origen és en Déu. La llei natural és la llum de la intel·ligència que prové de Déu; gràcies a ella, l'home coneix el que ha de fer i el que ha d'evitar

«lleï escrita en el seu cor», com diu sant Pau als romans.

L'home viu en una cultura concreta i fins i tot en una successió de cultures. Però hi ha una cosa en ell que les transcendeix: és la seva pròpia naturalesa. «Precisament aquesta naturalesa és la mesura de la cultura i és la condició perquè l'home no sigui reu de cap de les seves cultures, sinó que defensi la seva dignitat personal vivint d'acord amb la veritat profunda del seu ésser», diu l'encíclica. La consciència és el sagrari de l'home; s'ha de respectar de tal manera que mai no sigui torbada per coaccions externes; però or-

Claus de la nova encíclica: quarta, l'home

■ José Delicado

dinàriament la consciència ha de ser formada. L'encíclica transcriu la cita del Vaticà II: «Els cristians, en formar la consciència, han d'atendre amb diligència a la doctrina certa i sagra-

da de l'Església. Car, per voluntat de Crist, l'Església catòlica és mestra de la veritat i la seva missió és anunciar i ensenyar autènticament la Veritat, que és Crist, i, alhora, declarar i confirmar amb la seva autoritat els principis de l'ordre moral que flueixen de la mateixa naturalesa humana».

Per això l'Església sempre es posa al servei de la consciència, per ajudar a conèixer la veritat i a mantenir-s'hi, que és tant com dir perquè la veritat es converteixi en vida i salvació. Al final, contemplant Maria com a mare de misericòrdia, l'encíclica ens la proposa com a signe lluminós i exemple preclar de la vida moral; com esperança per a tothom: allí on no arriba el nostre esforç es troba el poder salvador de l'amor de Déu manifestat en Crist.

José Delicado és arquebisbe de Valladolid

«C.C.» ha publicat en els números 739, 741 i 743 els tres comentaris anteriors de Mons. Delicado sobre la nova encíclica.

RESPIR

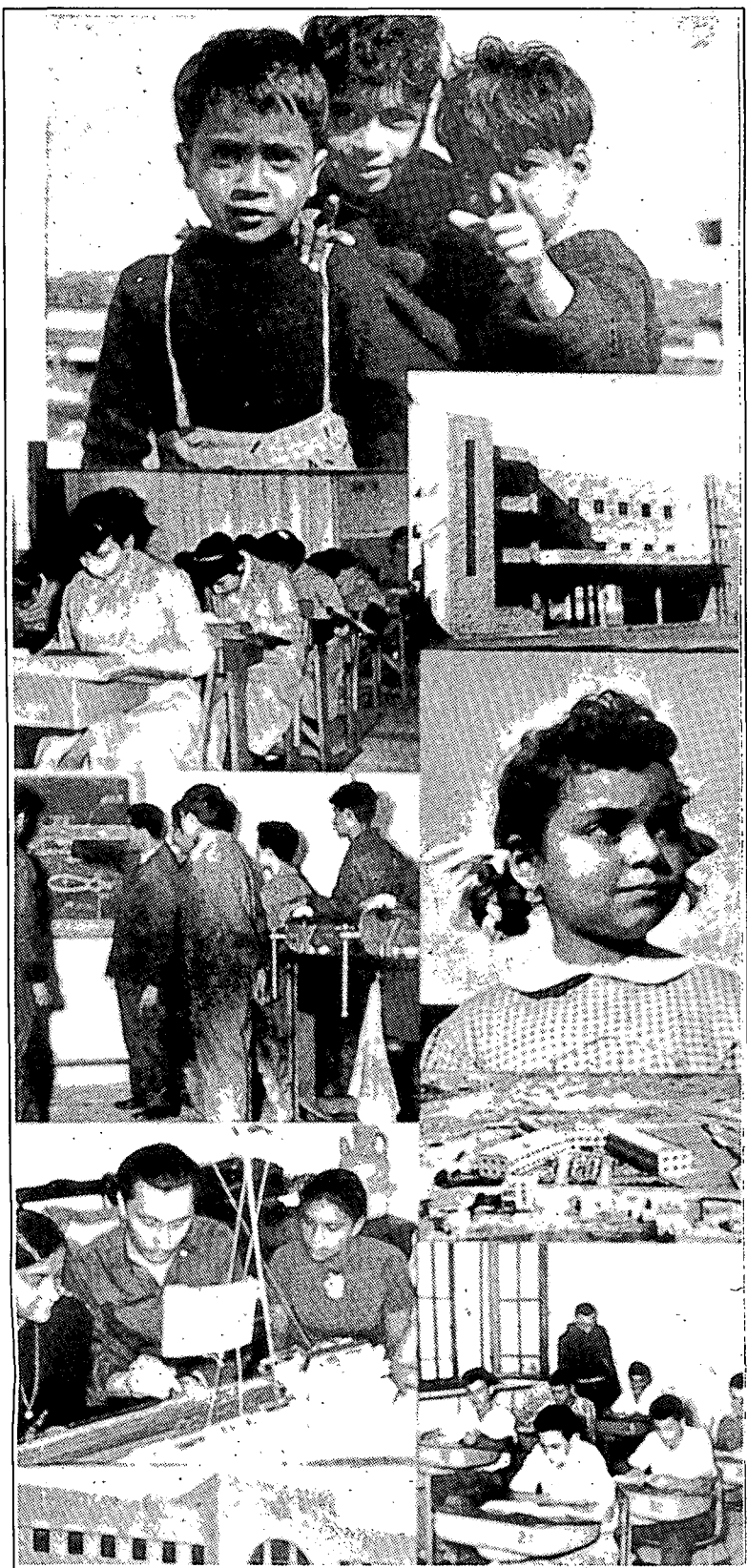
Elemental

Algú ha escrit que una actitud cristiana elemental és veure l'impossible i creure tanmateix en la possibilitat, a imitació d'Abraham i de tots aquells qui s'han pres Déu seriosament. Això deu ser l'arrel del nostre obligat testimoniatge. No, però, veure l'impossible i creure en la possibilitat per uns arrauxaments d'optimisme biològic, sinó perquè hem fet confiança a un Déu que estima i que és capaç de dur a terme allò que no és possible als homes. Els cristians, que hem de ser tothora testimonis d'amor i donar sempre raó de la nostra esperança, hauríem de fer palès a tothom que fins d'amors impossibles Déu ens dona la possibilitat. Estimeu els enemics, perdoneu sempre sense condicions, beneïu els qui us maleeixen, torneu bé per mal... Aquestes exigències evangèliques podrien ser exemples d'impossibilitats tornades possibles, fetes reals, per la fe en el Déu de Jesucrist, que fa fecunda la dona estèril i converteix els cors endurets.

■ Miquel Estradé

ACUDIT

L'activitat educativa, social i assistencial de la Custòdia franciscana de Terra Santa a favor dels àrabs, cristians o no cristians, comprèn: 22 escoles, 4 orfenats, 8 tallers femenins, 14 ambulatoris i diversos centres per a poliomielítics, residències per a ancians i pagaments de lloguers per a necessitats

Is cristians representen al Pròxim Orient una petita minoria: al voltant del 7 per cent d'una població de 95 a 100 milions d'habitants. Encara que no hi ha estadístiques fiables, les xifres donen una imatge real de la seva distribució geogràfica.

Egipte: 5.300.000 cristians (8-10 per cent de la població); Israel, amb els territoris ocupats: 600.000 (2,4 per cent); Jordània: 250.000 (5 per cent); Liban: 280.000 (?) (38-47 per cent); Síria: 1.300.000 (4-6 per cent); Iraq: 1.900.000 (2,5-3 per cent).

Tots els percentatges baixen des de fa vint anys. El cas més significatiu és el del Liban. Fins a 1989 els poders del president de la República, sempre un cristià maronita, li donaven una preponderància real; i, en funció d'una estreta majoria reconeguda als cristians, el parlament mantenia la proporció de sis cristians per cinc musulmans. Sens dubte era important per al Liban, però a més jugava un paper simbòlic arreu del Pròxim Orient: qualsevol que fossin els obstacles que pogués trobar en

d'altres països, un cristià àrab no està exclòs dels més alts càrrecs. La situació actual és només un pàl·lid reflex d'aquest passat, que es va transformar en perdre els cristians del Liban una majoria discutida des de fa temps.

Declivi demogràfic

Diverses raons, principalment de tipus sociològic, poden explicar la disminució de cristians en el món àrab del Pròxim Orient.

El creixement demogràfic natural és més feble entre els cristians; però això passa principalment en les ciutats, on des de la primera generació els cristians retarden el matrimoni i tenen una taxa de fecunditat més petita a tres fills per dona. En canvi, els musulmans conserven durant molt de temps els costums tradicionals: matrimoni molt aviat i cinc o sis fills per dona. Ara bé, els cristians, en general, emigren a les ciutats més que els musulmans, i també és més freqüent que les joves cristianes cursin estudis, la qual cosa afavoreix el matrimoni tardà. No obstant, la diferència del naixement a favor dels musulmans és més petita en el camp, on els cristians són encara nombrosos, especialment a Egipte.

També hi ha les guerres. La del Liban ha estat perduda pels cristians. Molts dels que foren expulsats pels combats (450.000 davant 350.000 musulmans, segons càlculs aproximats) no tornaran al Liban, ja que s'adapten bé a l'estranger.

A Iraq (i també, al sud de Turquia), on molts cristians coexisteixen amb els kurds, estan mal vistos, per ser cristians, pels kurds, que els delmaren l'any 1915 i 1932. Encara que el govern iraquí era l'únic, d'entre tots els països musulmans, que s'esforçava a tractar-los dignament i amb equitat, per viure entre els kurds s'han

l'educació dels cristians queda a càrrec d'un estat en el qual, inevitablement, dominen els funcionaris musulmans. De manera que els cristians senten amenaçada, fins i tot negada, la seva identitat pròpia, encara més quan els islamistes s'esforcen per ocupar els llocs clau en el ministeri d'Educació. Així passa també en un país no socialista com Jordània, i també pot passar al Liban: els acords de Taif (1989), que posaren fi a la guerra, preveuen que l'ensenyança s'adequarà a les directrius de l'ALESCO (Organització de la Lliga Àrab per a l'Educació, la Ciència i la Cultura). Aquests principis són necessàriament marcats per l'esperit àrabo-islàmic, amb el qual els cristians no s'hi identifiquen.

En fi, el creixement generalitzat

Cristians i nacionalisme àrab

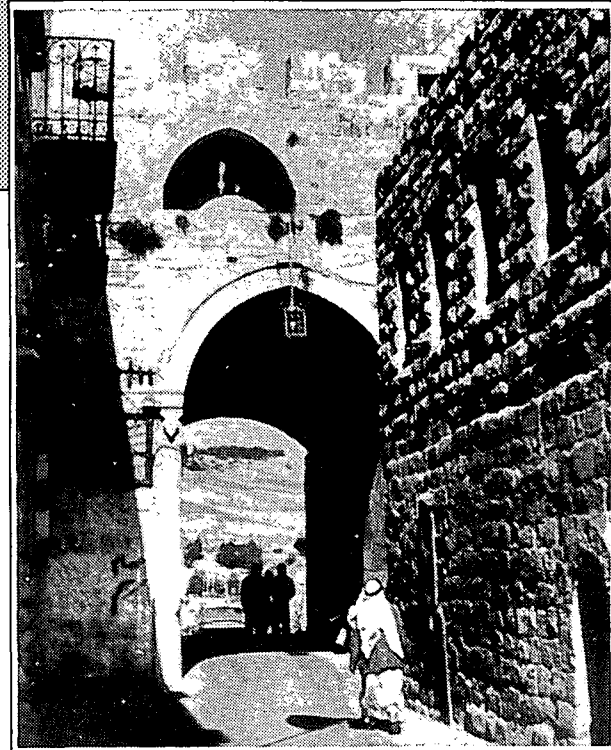
Tot això és fruit d'una llarga història (...). En el segle XIX els àrabs, cristians o musulmans, se senten oprimits pels turcs, la qual cosa propicia el naixement d'un nacionalisme àrab en el qual els cristians veuen una nova oportunitat. Participen activament en el «Renaixement àrab», principalment literari, perquè la reivindicació nacional expressa també el seu refús a ser tractats com a «subdits»; esperen a més que en el si de les noves nacions, a la resurrecció de la qual haurien contribuït, seran ciutadans iguals als altres.

Aquí hi va haver un error de perspectiva que pesarà en el seu futur: els cristians es creien dominats pels turcs pel que fa àrabs, i

El camí forçat de l'emigració a Occident

Les minories Pròxim

En una cultura àrab que té tendència a la uniformitat islàmica, els cristians del Pròxim Orient són una minoria cada vegada més exigua en continua emigració i amb un creixement demogràfic inferior al dels musulmans. En un article publicat a la revista *Commentaire*, n.62 (estiu 1993), Jean Aucagne explica les dificultats que troben els cristians per romandre en aquesta regió. Recollim una selecció de paràgrafs.

convertit en sospitosos de col·laborar-hi. Per això després de la guerra del Golf, uns 30.000 es refugiaren a Síria septentrional (...)

En l'antiga Palestina, els cristians s'han vist complicats en l'exòde general, i n'emigren molts perquè s'adapten millor. A més, són molt «palestins» i molts participen en la resistència. A Israel, no han optat, a diferència dels drusos, per ser plenament ciutadans israelians, de manera que se senten estrangers; però també refusen els seus «compatriotes» àrabs, cada vegada més islamistes. Molt sovint, emigrar és l'única solució a aquest dilema.

Pèrdua de recursos

El socialisme (baasista o nasserià) ha estat especialment nefast per als cristians. El respecte a la propietat privada és una garantia de llibertat individual per a tots els ciutadans. Però els cristians la necessitaven més que la resta per sentir-se segurs en el si d'una societat que s'uniformitza, i s'islamitza. Aquests règims han suprimit també l'ensenyança privada o, com a Egipte, l'han sotmès a un estricte control, de manera que allí, per exemple, un cristià no pot ensenyar àrab. Així,

del'islamisme resulta preocupant. És conegut el cas d'Egipte, on des de fa uns anys, es multipliquen els pogroms contra els cristians. Certament el govern vol reaccionar, però en part està paralitzat, perquè una repressió més ferma podria agreujar els problemes. Però un «deixar fer» a mitges tampoc no és la solució. En el futur, la situació pot ser igual o pitjor a Síria, en virtut d'una reacció contra el règim actual (com ha succeït a Algèria). Per guanyar temps, en espera que la situació millori, es tolera que Síria consolidi el seu domini al Liban; resultat: continuarà l'emigració cristiana com passa a Síria.

oblidaren que també ho estaven com a cristians pels musulmans. Durant el segle XX lluitaran per la independència dels seus països. D'aquesta acció neixen, com els protectorats posteriors a la Primera Guerra Mundial, i després amb les independències durant la Segona, estats nacionals on els cristians avui són privats del fruit dels seus esforços.

En aquests estats, fins i tot en els relativament democràtics, els cristians són jurídicament ciutadans com els altres. Però, fins i tot, des d'aquest punt de vista, han perdut gran part de la seva autonomia pel que fa a comunitat, reconeguda legalment en el si de l'imperi otomà.

més es troben en una societat musulmana que no reconeix, ni la teoria ni en la pràctica, la idea de confessionalitat amb què poden somiar els cristians, en molts països occidentalitzats. Només el Líban va escapar momentàniament d'aquest destret.

L'autonomia de les comunitats

En aquests estats el que queda de la relativa autonomia de les comunitats cristianes és una part molt menys important del estatut personal, regulat per les autoritats religioses segons el dret islàmic de la seva Església. Però també juga en contra dels cristians. Aquests han assumit la idea que hom no es canvia de religió. Però, de fet, és molt fàcil per a un cristià fer-se musulmà, una cosa que això no passa gaire. A bé, fins i tot, on es reconeix

temps, doncs així passa a la realitat i així fou abans del naixement de l'islam. Però el sentiment de ser refusats com uns estrangers per les nacions àrabs actuals és igualment real, i està més arrelat avui que en altres èpoques.

D'aquí la importància dels motius culturals en l'emigració dels cristians àrabs. Si en d'altres cultures els cristians no emigren per aquests motius, és perquè es troben davant una cultura neutra com a tal, respecte al cristianisme. No és el cas de la cultura àrab, que s'ha format històricament refusant el cristianisme.

En fi, per un sentiment àrabo-palestí espontani, agreujat per comprensibles sentiments de frustració, i per no semblar traïdors a la nació àrab, els cristians d'Israel s'han abstingut d'integrar-se en aquest nou estat. Certament, només són una ínfima minoria, la qual cosa hauria fet difícil la seva situació. En canvi, haurien pogut

han posat tot el que han pogut per la seva part a favor del renaixement de la cultura i del nacionalisme àrabs; han lluitat al costat dels seus compatriotes musulmans per la independència dels nous estats de la regió. I ara es troben sotmesos, sense gaires recursos, a l'acció nivelladora d'aquests estats, que no toleren bé la seva peculiaritat en el si d'un arabisme profundament unitari, que contribueixen a despertar. Ho feren perquè estaven oberts a un Occident que semblava prometre el progrés i un nou esdevenidor; però aquest futur sembla avui tancat, i l'avantatge que els queda d'aquesta relativa occidentalització és que estan millor preparats per emigrar.

Si es tracta d'una fatalitat històrica, hauria pogut ser prevista des dels anys 20. En aquesta època, Turquia, convertida en estat nacional, s'havia buidat del 15 al 20 per cent de cristians que hi

cristianes del Orient

ta llibertat religiosa als individus, quan un musulmà vol fer-se cristià, en la pràctica els obstacles són gairebé insalvables. Al Líban, les autoritats civils no acostumen a posar dificultats als qui demanen el canvi del seu estatut personal. En totes maneres, la comunitat cristiana libanesa no sempre accepta fàcilment la presència d'un nou membre. Fins i tot, les autoritats religioses cristianes mantenen certes reticències, per temença de crear problemes amb la comunitat musulmana.

En altres països, canviar d'estatut personal acostuma a ser impossible. Com casar-se? ¿Com educar els fills a la fe cristiana, ja que eren registrats com a musulmans, i per tant forçats a rebre instrucció religiosa musulmana, que és matèria obligatòria als exàmens oficials? La creació dels nous estats àrabs després de la desaparició de l'Imperi Otomà ha agreujat més els inconvenients de la divisió entre Esglésies. A Egipte aquest inconvenient és nota menys, ja que el 95 per cent dels cristians d'aquest país són coptes ortodoxos. A Iraq la situació és menys favorable, encara que el 70 per cent dels cristians són caldeus (caldes). Però en d'altres països, els cristians pertanyen a diverses confessions, i els seus dirigents no estan sempre d'acord sobre el futur que han d'adoptar davant una o altra decisió governamental. En conseqüència, s'ha debilitat la influència de l'Església.

Sentiment de refús

Des del punt de vista cultural, no és estrany que els cristians se sentin mica estrangers en els seus països respectius. Evidentment, és fàcil ser àrab i cristià al mateix

temps, doncs així passa a la realitat i així fou abans del naixement de l'islam. Però el sentiment de ser refusats com uns estrangers per les nacions àrabs actuals és igualment real, i està més arrelat avui que en altres èpoques.

¿Emigraran?

Així, les iniciatives preses pels cristians a Orient des de fa un segle, molt sovint lloables i en tot cas generoses, han acabat per tornar-se contra ells. Els cristians

havien en el seu territori actual. A penes, s'ha reflexionat sobre aquest fet, que s'atribueix de manera simplista a la brutalitat despiatada de la qual els turcs malauradament donaren molts exemples, i al fet que gairebé tots aquests cristians, com grecs o armenis, dificultaven de fet la unitat nacional: però no s'ha donat suficient atenció a la natura de la lògica nacionalista en si mateixa, que té tendència a eliminar les minories no solament ètniques, sino també religioses.

■ Jean Aucagne

Per a la comunitat cristiana àrab, l'Església exerceix una acció pastoral dirigida per vuitanta franciscans, un grup més reduït d'altres religiosos i religioses i sacerdots diocesans que treballen en 28 parròquies distribuïdes a Terra Santa, Síria, Líban i Jordània

Iniciatives per evitar l'emigració dels cristians

Alguns bisbes del Pròxim Orient han emprès iniciatives tan diverses com promoure la construcció d'apartaments a bon preu fins a donar cursos d'alfabetització o recollir infants orfes, amb l'objectiu de revitalitzar la població cristiana de les seves diòcesis. Un reportatge de la revista 30 Giorni compta algunes d'aquestes iniciatives.

El primer bisbe àrab de Tunísia, Fouad Twal, diu que sap que la causa de la marxa dels cristians no és només la inestabilitat política; també compta els problemes de treball, allotjament, o el sentiment i la realitat de certa discriminació. «Els cristians que no poden anar a Europa o Amèrica, vénen a refugiar-se a Tunísia, on hi ha un règim tolerant».

Un altre bisbe, el de l'Església llatina d'Egipte, monsenyor Egidio Sampieri, reconeix que en el seu país molts cristians es converteixen a l'islam, però assegura que no és per convicció: «es podria dir que són absorbits». Monsenyor Sampieri diu que les seves iniciatives per recuperar els fidels sorgeixen a través de les «trobades». Un dia ensopgà amb una dona que demanava almoïna amb els seus fills als braços i li explicà la seva història: no havia trobat cap marit cristià perquè era pobre i no tenia dot. Un jove musulmà li va prometre treure-la de la pobresa. Primer va haver de convertir-se a la religió musulmana. Després es van casar. Però la jove va ser repudiada i així, abandonada, la trobà el bisbe. «D'aquí sorgí la idea de donar una dot a les noies cristianes que no podien rebre'l de la família». Cada any monsenyor Sampieri dona dot — de 1.000 a 1.500 dòlars — a 200 dones pobres, per comprar roba, moblar un dormitori, etc.

Però més greu que no tenir dot és que els matrimonis joves no troben cap casa. Per això va néixer el projecte de construir més de mil apartaments i de donar suport a reconstruir o millorar cases deteriorades en un barri del delta del Nil i en d'altres

barris pobres d'Alexandria. Un comitè laic catòlico-ortodox s'encarrega de valorar les peticions i les atén segons la urgència.

També s'han impulsat els orfenats dels franciscans, i el bisbe ha demanat als fidels que recullin a casa seva els infants cristians orfes. Les despeses van a càrrec del bisbat. De moment hi ha més d'un miler d'infants acollits d'aquesta manera.

També s'organitzen cursos d'alfabetització i els joves van a alguna de les 160 escoles catòliques que hi ha a Egipte, amb 250.000 alumnes.

«D'aquesta manera podem oferir també instrucció religiosa, que molt sovint n'està absent», diu Mons. Sampieri.

Per finançar tanta activitat el bisbe va vendre als coptes un dels dos palaus arquebisbals que va rebre amb el seu mandat. Pensà que, en estar situat en una ciutat amb pocs catòlics, estava infrutilitzat. Ingressà els diners de la venda al banc i ara sosté les iniciatives amb els interessos.

A Jerusalem, els responsables de la Custòdia de Terra Santa han decidit llogar gratuïtament apartaments a l'interior de la ciutat; en d'altres llocs redueixen el preu a un terç i encoratgen els catòlics o ortodoxos a quedar-se. Ara volen construir apartaments nous per a matrimonis joves a un preu cinc vegades inferior al normal. La Custòdia ha decidit llogar i no vendre, per no perdre la propietat del sòl, la qual cosa trairia la seva missió.

Un altre exemple de projecte consolidat és la Universitat de Betlem, fundada per contenir l'emigració de cristians. Avui hi estudien 1.600 alumnes, dels quals el 40 per cent són catòlics. La Custòdia de Terra Santa ofereix nombroses beques per fer el doctorat a l'estranger, amb l'única condició de tornar al país. D'altres iniciatives, com la creació de fàbriques o sastreries, donen feina a famílies sense recursos.

Una vegada més encapçalem el comentari al·ludint a aquesta inacabable crisi de l'ex-Iugoslàvia que hem definit com a «crisi dels Balcans». Allí, tot continua igual, sense aclarir-se, ja que tot, en el fons, es regeix per l'exacerbat nacionalisme serbi, absorbent i unitarista, que no admet raons, i que des del primer moment ha adoptat la política dels fets consumats. El conflicte s'ha deixat agreujar per la inoperància de la comunitat internacional que s'ha limitat a posar pegats humanitaris, buscant solucions que no passen de ser possibilitats que, a fi de comptes, no admeten cap de les parts

La crisi dels Balcans

bel·ligerants. Els serbis han pogut dedicar-se ampliament a la tasca demolidora de la comunitat musulmana, i a aquesta tasca s'hi han afegit després els croats, que no han quedat enrere en això que s'anomena «neteja ètnica».

La Unió Europea s'ha limitat a intervenir, d'acord amb l'ONU, aportant serveis humanitaris, contingents de cascos blaus per a la protecció dels combois (que han pagat una trista contribució en vi-

des humanes), a part de les innombrables conferències de pau que, quan ja semblava que era abastable, fracassava sorollosament per culpa de la intransigència d'uns o altres, i, tornem a començar!

Ara, els Estats de la UE que tenen destacaments de cascos blaus a Bòsnia comencen a pensar en la seva retirada, vista la gairebé inutilitat d'esforços que a l'últim momentsón obstaculitzats per qualsevol de les parts contendents.

A última hora, a una reunió que tenia lloc a Brussel·les va arribar-se a un acord de treva de tres dies amb motiu de la festa de Nadal. Però notícies d'última hora han fet saber que no havia estat respectada...

¿Què portarà l'any nou per a l'ex-Iugoslàvia? Esperem i desitgem que sigui la pau. Que pugui triomfar la pau per damunt de tots els egoïsmes, de totes les diferències. Que tant els ortodoxos serbis o els catòlics croats, pensin que Crist mai no hauria fet passar a sang i foc els membres d'una altra creença, que té el mateix dret que ells tenen a ser respectats.

La guerra a Bòsnia no ha parat durant tot l'any 1993 de sembrar la mort i la desolació

L'estreta de mà històrica del cap del govern israelià Rabin i la del líder de l'OAP, Arafat, després de firmar els acords de Washington

PRÒXIM ORIENT

Tothom va respirar a fons després del 13 de setembre proppassat, quan es firmaren els acords de Washington pels quals accedien a l'autonomia els territoris de Gaza i Jericó. No perquè això representés la pau definitiva, sinó perquè s'iniciava la pau. El líder palestí Iàsser Arafat fou rebut com a cap d'Estat en les seves visites a diferents nacions d'Europa. Però els acords toparen amb la resistència a l'ultrança dels radicals d'un i altre sector. El fonamentalisme islàmic palestí no en volien saber res, i tampoc els ultranacionalistes jueus, esmerçant-se afanyosament entre uns i altres a mantenir el desordre. Però tant l'OAP com el govern israelià continuen fermes en el seu propòsit i ultimem els detalls perquè l'acord d'autonomies sigui una realitat. Uns i altres estan disposats a fer concessions, necessàries per altra banda, si és que és sincer el desig de pau...

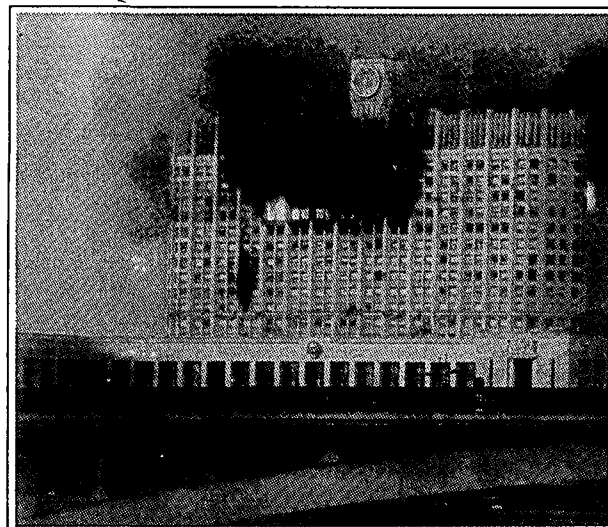
LA NOVA RÚSSIA

L'altra font de notícies durant l'any que s'acaba ha estat la difícil transició a la ex-URSS, on els nostàlgics de l'antic règim es resisteixen a plegar velles i deixar que Rússia s'obri camí. La rebel·lió del Parlament contra el president Ieltsin va obligar a aquest a procedir a una mena de cop d'Estat que obrís pas a les reformes, a una nova Constitució i, en conjunt a una nova manera de viure del poble rus. Les eleccions del 12 de desembre han demostrat que, efectivament, el poble vol un canvi. Però tampoc el seu resultat no ha estat el que s'esperava, i el president i el seu govern hauran de navegar per un mar ple d'esculls, el més perillós dels quals és, potser, el sorgit a l'extrema dreta, tant o més difícil de salvar com el que representaven els cèlebres «conservadors»... Com en tot, també a Rússia cal donar temps al temps, i cal confiar que els seus dirigents sabran orientar la nau en aquesta nova singladura.

■ Oriol Camps

Nelson Mandela ha vist triomfar els seus ideals i junt amb el president De Klerk, ha preparat el camí de la nova Sud-àfrica sense «apartheid»...

El Parlament rus en flames durant l'atac ordenat pel president Ieltsin per ofegar la rebel·lió dels diputats que es negaven a abandonar l'edifici després que el govern havia decretat la dissolució de la Cambra

Aquest 1993 passarà als annals de la història contemporània com un any de greu crisi econòmica i com una data clau i fonamental per entendre el desenvolupament del nou ordre mundial, que va començar amb l'esbaldregada del Mur de Berlín. Avui dia l'única gran potència mundial són els Estats Units però dos rivals són a l'aguait per poder fer-li ombra: la Unió Europea i el continent asiàtic, que s'ha convertit en la regió amb més expansió econòmica del món. Per la seva part, Àfrica continua essent el «germà pobre» dels continents.

El demòcrata Bill Clinton fou escollit president dels Estats Units. Es va ratificar el Tractat de Lliure Comerç entre Mèxic, el Canadà i els Estats Units, la qual cosa farà que es converteixi en el primer bloc

Dotze mesos per a la història

comercial del món. També s'aprovaren els acords del GATT que asseguren el lliure comerç internacional entre les nacions signants.

Va entrar en vigor el tractat de Maastricht de la Unió Europea, que té com a objectiu assolir la unió política, econòmica i monetària dels països membres de la Comunitat Europea. Rússia visqué una segona «revolució d'octubre» arran de la dissolució del Soviet Suprem decretada per Borís Ieltsin. El referèndum de desembre aprovà la Constitució de

Ieltsin però fou el Partit Liberal Democràtic, del nacionalista Zhirinovskiy, qui aconseguí la majoria dels vots.

Israel i l'Organització per a l'Alliberament de Palestina van signar una declaració d'autonomia palestina per a Gaza i la ciutat de Jericó però tres mesos després, l'ansiejada pacificació encara no ha arribat a la zona del conflicte. Continua la situació de guerra a Somàlia, Bòsnia i Hercegovina, Angola,... Un dels millors presents per l'any vinent seria que tots poguéssim llegir a les pàgines dels diaris el següent titular: «Ha esclatat la pau al món». Tant de bo sigui així!

■ Miquel Àngel Codina

Intercanvi de dons

Litúrgia

Una de les experiències més clares d'aquestes festes nadalenques és l'intercanvi de dons. N'hi ha prou amb sortir al carrer per adonar-se'n. Arreu es troben persones que compren obsequis, i, si entreu en els grans magatzems, els altaveus us conviden fins i tot a orientar-vos en aquest afer, algunes vegades no gaire fàcil... Tothom dona, tothom rep.

He fet aquesta experiència. I tot fent-la m'he recordat de la primera antífona de les vespres de la solemnitat de la Mare de Déu: «O admirabile commercium»... és a dir: «Oh admirable intercanvi! El Creador dels homes s'ha volgut fer home i ha nascut d'una verge; compartint la nostra humanitat ens ha fet do de la seva divinitat».

Aleshores m'he adonat que els obsequis nadalencs poden tenir un caràcter de signe, i àdhuc una força pedagògica.

Maria, la mediació de l'intercanvi

La litúrgia de l'Advent, des del primer diumenge, ja ens parla aquest llenguatge: «El Senyor donarà la pluja i la nostra terra donarà el seu fruit». I l'altre text, encara més clàssic: «Oh cel, deixa caure la rosada; que el bé plogui dels núvols, i la terra obri el seu

■ Pere Tena

sí, per fer-ne germinar la salvació». Pocs dies abans de Nadal, a l'antífona del càntic de Zacaries, es diu més concretament: «Sortirà com el sol el Salvador del món, baixará al sí de la Verge com la rosada sobre l'herbei».

Tots aquests textos tenen clarament una forta ressonància mariana. Maria és el punt de contacte entre l'obra de Déu i la resposta de l'home; ella és la «terra» fecundada pel do de Déu. «La fidelitat germinarà de la terra; Crist, que va dir «Jo sóc la veritat», ha nascut de la Verge. I la justícia mirarà des del cel, perquè l'home no pot rebre res, si no li és donat des del cel. La fidelitat germinarà de la terra; l'home de Maria. I la justícia mirarà des del cel, perquè l'home tot ho rep com un do del cel». (Sant Agustí).

La maternitat divina de Maria suscita amb raó l'exclamació litúrgica: «Oh admirable intercanvi!». Per ella es verifica l'intercanvi de dons entre Déu i els homes, de tal manera que ella mateixa hi col·labora. Divinitat i humanitat, condició terrena i salvació eterna, són, d'alguna manera intercanviats entre Déu i els homes. Cal dir, certament, «d'alguna manera»; en realitat, tot el que podem «donar» és ja do de Déu, i el que Déu ens dona és

infinítament superior a la col·laboració humana. Però així és tota la nostra relació amb Déu! La seva aliança amb nosaltres no és un pacte entre iguals, sinó una meravellosa condescendència gratuïta envers els seus fills.

La irradiació de l'intercanvi

Si aprenguéssim a intercanviar els nostres dons segons el tarannà de Déu!

En primer lloc, si aprenguéssim a intercanviar la nostra disponibilitat personal, més que no pas limitar-nos a fer-nos obsequis de coses! És cert que les coses ens representen i vehiculen el nostre afecte; però Déu se'n ha donat personalment, no com una cosa diversa d'ell mateix. Aquest pensament orientaria força el nostre esperit per donar sentit a l'afany d'obsequiar les persones; i també ens ajudaria a obrir els nostres ulls davant de moltes persones que esperen la nostra atenció personal més que no pas uns objectes.

En segon lloc, si aprenguéssim a intercanviar els dons amb total gratuïtat! Vull dir, si aprenguéssim a trobar el nostre goig més en el donar que en el rebre. Hi ha una frase de Jesús citada només pels Fets dels Apòstols, que ho diu així: «Fa més feliç donar que rebre»

(Actes 20,35). Perquè, àdhuc en el cas en què no rebí i només doní, hi ha un intercanvi en la mateixa acceptació de l'altre. Per això no es poden refusar les mostres d'afecte.

En tercer lloc, si aprenguéssim també a rebre! No sempre és fàcil; hi ha persones que semblen ofeses en rebre, com si no volguessin admetre que els pot faltar quelcom, ni que no sigui una cosa necessària. Saber rebre comporta tenir un cert sentit de pobresa, un acceptar la iniciativa de l'altre. Comporta estar d'acord que l'altre pot donar.

El progrés en la vida cristiana, individual i col·lectiva, està lligat en bona part a l'exercici d'aquest intercanvi. El Concili ha parlat, en la constitució Gaudium et Spes, de l'intercanvi de dons que es pot establir entre l'Església i la societat d'un determinat temps i lloc. I en el Sínode extraordinari per als bisbes d'Europa, del 1991, el Papa va insistir en la necessitat d'un intercanvi de dons entre les Esglésies. Quan, tantes vegades, parlem de «compartir», en realitat estem pressuposant l'intercanvi de dons.

II l'Eucaristia, ¿que és sinó un inefable intercanvi de dons?

■ Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge II després de Nadal

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

La saviesa de Déu habita en el poble que ell ha escollit

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

24: ¹La saviesa, s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, ²parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, dient:

³«El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantaré la meua tenda em digué: «Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat.» ⁴M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. ⁵Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, ⁶m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. ⁷He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat.» Paraula de Déu.

Salm responsorial 147 (R. Jo 1:14)

¹²Glorifica el Senyor, Jerusalem, Sió, canta lloances al teu Déu,

¹³que assegura les teves portes i beneeix dintre teu els teus fills.

R. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.

O bé:

R. Al·leluia.

¹⁴Manté la pau al teu territori i et sacia amb la flor del blat.

¹⁵Envia ordres a la terra, i la seva paraula corre de pressa, no es detura. R.

¹⁶Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,

als fills d'Israel, els seus decrets i decisions.

²⁰No ha obrat així amb cap altre poble, no els ha fet conèixer les seves decisions. R.

Lectura segona

Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

1: ³Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions espirituals dalt del cel. ⁴Ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepreensibles als seus ulls. ⁵Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, ⁶que dona lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat.

¹⁵Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, ¹⁶jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, ¹⁷demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conequeu de veritat qui és ell; ¹⁸li demano també que il·lumini la mirada interior del vostre cor perquè conequeu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades l'heretat que ell us dona entre els sants. Paraula de Déu.

Al·leluia (cf 1Tm 3:16)

Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els pobles; glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.

Evangeli

El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

1: ¹Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. ²Era, doncs, amb Déu al principi. ³Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. ⁴Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. ⁵La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la.

⁶Déu envià un home que es deia Joan. ⁷Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. ⁸Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni.

⁹Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes.

¹⁰Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. ¹¹Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. ¹²Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. ¹³No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. ¹⁴El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat.

¹⁵Donant testimoni d'ell, Joan cridava: «És aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia.» ¹⁶De l'abundància de la seva plenitud tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia. ¹⁷Perquè la Llei, Déu la donà per Moisès, però la gràcia i la veritat ens ha vingut per Jesucrist.

¹⁸Déu, ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat.

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: B; ferial: II)

TEMPS DE NADAL (salteri: setmana 2)

GENER:

2. Diumenge 2n després de Nadal: *blanc*. Lectures: Sir 24:1-2.8-12 (Salm 147) / Ef 1:3-6.15-18 / Jo 1:1-18.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Basili el Gran i sant Gregori Nazianzè, bisbes i doctors de l'Església. Mare de Déu, Auxili dels cristians; commemoració de la vinguda de la Mare de Déu a Saragossa; sant Macari, abat; sant Isidor d'Antioquia, bisbe i màrtir; sant Adelard, abat; santa Emma, verge.

3. Dilluns abans de l'Epifania: *blanc*. Lectures: 1Jo 2:29-3:6 (Salm 97) / Jo 1:29-34.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Anter, papa (grec) i màrtir; santa Genoveva, verge (patrona de París); sant Fulgenci, bisbe (agustinà); sant Daniel, màrtir; sant Atanasi (o Tannari), màrtir; sant Josep-Maria Thomasi, prevere (teatí), cardenal; beat Alan de Solminiac, bisbe; beat Ciríac-Elies de Chavara, prevere (carmelita). Festes majors: el Pont d'Armentera.

4. Dimarts abans de l'Epifania: *blanc*. Lectures: 1Jo 3:7-10 (Salm 97) / Jo 1:35-42.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Rigobert, bisbe; sant Odiló, abat de Cluny; santa Isabel-Anna Seton, religiosa (paùla); beata Àngela de Foligno, religiosa (terciària franciscana).

5. Dimecres abans de l'Epifania: *blanc*. Lectures: 1Jo 3:11-21 (Salm 99) / Jo 1:43-51. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Telesfor, papa i màrtir; sant Simeó Estilita, monjo; santa Emiliania, verge; sant Joan-Nepomucè Neumann, bisbe (redemptorista); beat Dídac-Josep de Cadis, prevere (caputxí); sant Carles de Sant Andreu, religiós (passionista).

6. Dijous. Solemnitat de l'Epifania del Senyor: *blanc*. Lectures: Is 60:1-6 (Salm 71) / Ef 3:2-3a.5-6 / Mt 2:1-12.

CELEBRACIONS PARTICULARS (amb la litúrgia del dia): Diada dels sants Reis o mags d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar, i també Adoració (dels Reis, o Dora). CELEBRACIONS PRIVADES: Sant Melani, bisbe; sant Nilamó; santa Macra, verge i màrtir.

7. Divendres després de l'Epifania: *blanc*. Lectures: 1Jo 3:22-4:6 (Salm 2) / Mt 4:12-17.23-25.

MEMÒRIA LLIURE (bisbats de Catalunya: obligatòria): Sant Ramon de Penyafort, prevere (dominicà, del Penedès, patró dels juristes) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Julià de Toledo, bisbe; santa Virgínia, màrtir; sant Crispí, bisbe; sant Tell, abat.

Festes majors: Figuerola del Camp, Fortià, Lliçà d'Amunt, Masllorenç, Ordís, Portbou, Rabós i Verges.

8. Dissabte després de l'Epifania: *blanc*. Lectures: 1Jo 4:7-10 (Salm 71) / Mc 6:34-44. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Trobament de Jesús al temple; sant Apol·linar, bisbe; sant Severí, abat; santa Gúdula, verge (a Brussel·les); sant Pere Tomàs, bisbe (carmelita).

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Is 9:2-4.6-7; hebreu: 1;3.5-6)

«Ens ha nascut un noi»

■ Josep M. Aragonès

El signe del nadó

En l'anomenat «llibre de l'Emmanu-El» (cc. 7-12 d'Isaïes) trobem aquest text que la litúrgia ens fa proclamar en la primera lectura de la missa de la nit de Nadal. És un text tot ell ple d'il·lusió esperança en la salvació de Jahveh: *Això és el que farà el zel del Senyor de l'univers* (v. 7h. 6). No deixa de cridar l'atenció que aquests versets es trobin enmig d'oracles comminatoris, com una mena d'oasi que refregi l'esperit atribolat per l'anunci de tantes desgràcies i càstigs. Hi ha qui pensa que el nostre text és d'origen ritual: formaria part de l'eucologi que es feia servir en la celebració d'entronització d'un rei. Era una bona ocasió per reafirmar la fe de tot el poble en les promeses fetes a David. Així, més que expressar les característiques d'un personatge estrictament històric —en el nostre cas potser Acas o el seu fill Ezequies— el text fa volar el pensament cap a un rei ideal, que Déu suscitaria perquè inaugurés els temps definitius de pau i de justícia, els temps de la salvació. De fet cap dels reis històrics de Judà va fer realitat plena les esperances tan ben manifestades en el nostre text. Però la paraula de Déu mai no és en va i no pot fallar. La predicció d'Isaïes s'ha acomplert del tot en Jesús. Així unànimement ho afirma la tradició cristiana. I d'una manera especial ho remarca la litúrgia de Nadal quan, fent-nos llegir aquesta lectura, identifica el noi que ha nascut, el fill que ens ha estat donat, de l'oracle isaïa, amb Jesús, vertader Emmanu-El, *Conseller-prodigis, Déu-heroi, Pare-per-sempre, Príncep-de-pau* (v. 6h. 5), de la humanitat redimida.

La gran llum de la salvació

El poble que avançava a les fosques ha vist una gran llum; una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós (v. 2 h. 1). Si comencem la lectura pel final de 9:1 h. 8:23, entendrem millor el sentit d'aquest verset. Sant Mateu a 3:12-16 en fa una relectura a la llum de la revelació cristiana. El territori de la tribu de Zabuló, que formava un cercle a l'entorn de Natzaret, i el de Neftalí, al nord-oest del llac Hulé, a l'Alta Galilea, van ser les primeres regions d'Israel que sofriren el flagell de l'exili el 733 a.C. Això fou en el passat i es va veure com un càstig de Jahveh, però serà el mateix Déu qui transformarà el dol en joia —Els heu omplert de

goig, d'una alegria immensa; s'alegren davant vostre (v. 3 h. 2)—, perquè la tenebra i l'ombra del càstig i la desolació s'han transformat en llum (v. 2 h. 1). I és que la servitud dels captius, que són presentats sota la imatge dels bous junyits al jou, serà rompuda, *com el dia de Madian*, llavors de la victòria de Gedeó (Cf. Jt 7:16-25). I no sols la servitud sota el jou estranger, sinó que tot allò que compromet la pau també serà destruït. El v. 5 h. 4 —que la pericopa litúrgica omet— dibuixa una imatge molt gràfica de la vestimenta i de l'acció de l'invasor: *Les botes dels soldats que sotraguejaven la terra i els mantells revolcats en la sang, tot crema alhora, el foc ho devora*. Així la pau, el gran desig de l'home i sobretot dels homes d'Israel i de Judà, baquetejats per les guerres, les invasions i finalment per la deportació a l'exili de Babilònia, serà una realitat plena.

El nadó de l'oracle és Jesús

Tot això que anuncia l'oracle d'Isaïes, Jahveh ho realitzarà d'una manera plena pel seu Messies. Aquest Ungit —imatge del qual és el rei— és proclamat fill de Déu. Isaïes no va certament més enllà dels títols analògics que es donaven al monarca. La seva teologia no es mou de l'àmbit de les promeses fetes a David (Cf. 2 Sa 7:14). Serà la revelació cristiana la que projectarà una nova llum sobre aquests conceptes, fent-nos-veure el seu sentit ple, aplicat a Jesucrist, vertader Fill de Déu per naturalesa. Així li escauran per dret propi tots aquests títols —*noms* (v. 6 h. 5)— que trobem aquí aplicats al noi que ens ha nascut: *Conseller-prodigis*, dotat del do d'enteniment, de consell, propi dels governants i, sobretot, del qui ha d'il·luminar tots els homes, *Déu-fort* o *Déu-heroi* —molt més que el que suposava la simple evocació del rei fort per antonomàsia, autèntic heroi nacional, que fou David—, *Pare-per-sempre* del seu poble, veritable *Príncep-de-pau*. Ell, Jesús, que avui ens ha nascut, instaurarà el Regne de Déu, principat immens, fonamentat des d'ara i per sempre sobre el dret i la justícia (vv. 6-7 h. 5-6).

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit

Nota: Aquest comentari fa referència a la primera lectura de la missa de la nit de Nadal, tota vegada que la lectura de l'A.T. del segon diumenge després de Nadal cada any és la mateixa i fou comentada en el n. 693 de Catalunya Cristiana (3-1-1993).

Nadal, temps baptismal

Després de la Pasqua de resurrecció, el Nadal és la festa més important de l'Any Litúrgic.

Preparat per l'Advent, el Nadal s'explana en diferents celebracions que acaben amb la festa del Baptisme del Senyor, el diumenge després d'Epifania. Aquesta festa ens ajuda a entendre amb més profunditat el que celebrem per Nadal. Podem afirmar que el Nadal és una festa que, com la Pasqua, ens remet al nostre propi baptisme. En celebrar el naixement de Crist, de certa manera estem celebrant també el nostre propi naixement a la vida de la gràcia en la font baptismal. Efectivament per Nadal celebrar que el Fill de Déu s'ha fet Home, perquè nosaltres els homes arribem a ser fills de Déu. I això és el que assolim en el baptisme.

Crist, en batejar-se en el Jordà, apareix com a clau de volta de la nova creació. L'Esperit plana sobre Jesús en sortir de l'aigua, com féu en la creació: «La terra era caòtica i desolada, les tenebres cobrien la superfície de l'oceà, l'Esperit

de Déu planava sobre les aigües». (Gn 1,2) Crist, efectivament, «ha entrat en la nostra història, a fi d'aixecar en ell el que havia caigut, de renovar l'univers, i de retornar l'home perdut al Regne del cel» (Prefaci II del Naixement del Senyor). ¿No som, potser, en el baptisme, fet noves criatures, nascuts de nou a imatge i semblança de Crist, l'Home nou?

El relat del naixement de Jesús està impregnat d'aquesta dinàmica pasqual d'humiliació i glòria. L'Infant que neix en la humilitat del pessebre és glorificat pels àngels que el proclamen Messies i Salvador davant el humil pastor. El baptisme, precisament, ens insereix en el Misteri Pasqual i tota la nostra vida cristiana serà un anar morint amb Crist, en la humiliació i en la creu, i un anar participant en la seva glòria: *quan ell es manifesta en la nostra condició mortal i ens renova amb la glòria de la seva immortalitat*. (prefaci d'Epifania).

En tots els dies de Nadal la Mare de Déu és especialment present. I aquesta maternitat de Maria respecte a l'infant

Jesús, és típica de la maternitat de l'Església respecte a nosaltres en el baptisme. A través de les diferents accions, especialment de les catequètiques, la comunitat cristiana va gestant els membres del Cos de Crist que és l'Església. I en les aigües baptismals, fecundats com Maria per l'Esperit Sant, ens va donar llum un dia com a fills de Déu. Un Sant Pare de l'Església, Dídim el cec, expressa bellament tot això: *La piscina és el mitjà de la Trinitat per a la salvació de tots els homes. És com la mare de tots, per l'Esperit Sant, encara que romanent verge. Aquest és el sentit del salm: «M'han abandonat pare i mare» (Adam i Eva no van saber continuar essent immortals), però el Senyor m'ha pres per a ell. I m'ha donat per mare la piscina, per pare l'Altíssim, per germà el Senyor batejat a causa de nosaltres*.

Àngel . Gómez Guillem
(De l'Església de Sevilla)